

”Kui mää tääl asu?”

asukasnäkökulmia kehittyvään lähiöön

Humanistit tutkivat porilaislähiötä

Turun yliopiston maisemantutkimuksessa käynnistyi kesällä 2009 ympäristöministeriön ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARAn rahoittama tutkimushanke porilaisista lähiömaisemista. Humanistit tutkivat lähiöasukkaiden paikkakokemuksia ja osallistamista asuinalueittensa kehittämiseen. Syksyllä hanke sai vielä lisärahoituksen neljää osahanketta varten, joissa käsiteltiin jokaisessa omalla tavallaan porilaislähiöiden yhteyttä muuhun kaupunkirakenteeseen. Osahankkeissa työskenteli kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman maisteriopiskelijoita.

Pasi Salmen osuudessa tarkasteltiin kulttuuripalveluiden saavutettavuutta lähiössä kartoittamalla vapaita kerhotiloja, jotka soveltuisivat kulttuuritoiminnoille. Vuokko Kemppi toteutti yhdessä läänintaiteilija Hanna Elon kanssa *Arkkitehtuurisillat*-hankkeen, jossa keväällä 2010 pystytetyn näyttelyn avulla testattiin asukkaiden osallistamismenetelmää. Pormestarinluodon yhteyttä keskustaan tarkasteltiin Kaisu Rynänen ja Arja Sato-Ettalan puistovyöhykehankkeessa, jossa alueet yhdistävää rantapuistoa tutkittiin sekä historiallis-maisemallisena kokonaisuutena että asukasnäkökulmasta ja esitettiin suuntaviivoja sen kehittämiseksi. Pihlavassa toteutettiin Jukka Vuorion osahankkeena asukaskysely, joka täydensi Vuokko Kempin päähankkeessa Pormestarinluodon asukkaille tekemää kyselyä.

Turun yliopiston lähiöhankkeen lähtökohtana on ollut Porin lähiöiden erityisyys verrattuna suuriin kasvukeskuksiin, joissa lähiöiden asukasprofiilit, ikärakenne ja vaihtuvuus ovat toisenlaiset. Osahankkeet nostivat esiin sekä porilaislähiöiden keskinäiset erot että osallistamismenetelmien kirjon.

Kaavoitukseen liittyvän ”virallisen” osallistamisen ongelmana on usein ollut asukkaiden heikko sitoutuminen. Osahankkeiden perusteella näkyy hyvin, miten tavoitteelliseen toimintaan liittyvä osallistaminen tavoittaa sellaisiakin ryhmiä, joilla ei riitä kiinnostusta esimerkiksi asukastilaisuuksiin tai kyselyihin vastaamiseen.

Tämä osahankkeiden yhteisjulkaisu toimii lähiöhankkeen väliraporttina. Jatkossa hankkeessa kehitellään edelleen osallistamismenetelmiä ja seurataan, miten osallistamisen tulokset vaikuttavat suunnitteluprosessiin ja miten tämä vaikuttaa asukkaiden osallistumismotivaatioon. Hankkeen lopulliset tulokset julkaistaan sen päätyttyä vuoden 2011 lopussa. Toivottavasti myös jotkin osahankkeissa esitetyistä kehittämisideoista saavat tuulta siipien alle.

13.6.2010

Maunu Häyrynen

FT, Porilainen lähiömaisema-hankkeen johtaja,
maisemantutkimuksen professori, Turun yliopisto

© Kirjoittajat

Turun yliopisto
University of Turku
Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen julkaisuja XXII

Pori 2010.

Toimituskunta

Maunu Häyrynen,
Kaisu Ryyänen
Katri Tella

Kannnen kuva

Katri Tella 2009

ISBN 978-951-29-4306-7

ISSN 1799-0564

Sisällys:

I Pasi Salmi: Kulttuurivuorot kerhohuoneisiin

1. Johdanto	6
2. Tutkimuksen menetelmät	7
3. Tilakartoitus ja asukaskyselyn tulokset	8
3.1 Impola	8
3.2 Sampola	11
3.3 Pormestarinluoto	13
3.4 Pihlava	16
4. Kulttuuritoiminta ja lähiöt	18
4.1 Näkökulmia lähiöiden kehittämiseen	18
4.2 Projektit Porin lähiöissä	20
5. Yhteenveto	21
Lähteet	

II Vuokko Kemppe: Arkkitehtuurisillat

1. Johdanto	26
2. Tutkimusta alueen muutoksesta	27
3. Linnakatujen välinen korttelisto arkkitehtuurisiltana	27
3.1 Puukaupungista kaupungin julkisivuksi	30
3.2 Kulkeminen muuttuu	31
4. Näyttely ja osallistaminen	32
5. Arkkitehtuurisillat	33
Lähteet	

III Arja Sato-Ettala ja Kaisu Ryyänen: Pormestarinluodonpuuvillan puistovyöhyke

1. Osahanke ja sen tavoitteet	35
1.1 Kohdealue ja hoitovastuu	36
1.2 Menetelmät	37

2.	Historia ja nykytila (Kaisu Ryyänen)	37
2.1	Alueen kehittyminen puistoksi	37
2.2	Alueen nykytila	41
2.2.1	Luonne	41
2.2.2	Käyttö	42
2.2.3	Kansallinen kaupunkipuisto	42
2.3	Puistovyöhykkeen osa-alueet	43
2.3.1	Puuvillan edustapuisto	43
2.3.2	Läpikulkupuisto	45
2.3.3	Suojavyöhykepuisto	46
3.	Käyttäjätutkimus (Arja-Sato-Ettala)	48
3.1	Menetelmät	48
3.2	Kyselyvastausten analyysi	49
3.2.1	Vastausten käsittely ja koodaus	49
3.2.2	Taustatiedot	49
3.3	Puiston käyttö	52
3.4	Mielikuvia puistoalueesta	53
3.4.1	Puistoalueen hyvät puolet	53
3.4.2	Puistoalueen ongelmakohdat	55
3.5	Osallistuminen	57
4.	Arvottaminen (Kaisu Ryyänen)	58
4.1	Historialliset arvot	58
4.2	Maisemalliset arvot	59
4.3	Puutarhataiteelliset arvot	60
4.4	Luontoarvot	60
4.5	Käyttöarvot	60
4.6	Arvot osa-alueittain	62
5.	Ideasuunnitelma(Kaisu Ryyänen)	63
5.1	Puiston kunto sen arvoon nähden	63
5.2	Käyttäjien puisto	63
5.3	Toiminnan kehittäminen	64
5.3.1	Läpikulku ja lenkkeily	64
5.3.2	Oleskelu	65
5.3.3	Harrastusmahdollisuudet ja aktiviteetit	66
5.3.4	Tapahtumat	66
5.4	Toimenpide-ehdotukset puisto-osittain	67
6.	Yhteenveto	69
	Lähteet	
	Liitteet	

IV Jukka Vuorio: Kotiutuminen Pihlavaan

1.	Johdanto	77
2.	Tutkimuksen menetelmät	78
3.	Tutkimuksen ongelmakohdat	79
4.	Asukaskysely	80
4.1	Taustatiedot	80
4.2	Asuminen	82
5.	Kyselykaavakkeen osiot	84
5.1	Mielikuvia asuinalueesta	84
5.2	Palveluiden käyttö ja kulkeminen	89
5.3	Harrastustoiminta	90
5.4	Karttakysymykset	91
6.	Johtopäätökset	92
	Lähteet	
	Liitteet	

V Vuokko Kemppe: Pormestarinluodon asukaskysely

1.	Johdanto	99
2.	Pormestarinluoto -tyyppilähiö ja asukkaiden koti	100
3.	Tutkimuksen menetelmät	101
4.	Pormestarinluodon asukaskysely	102
4.1	Taustatiedot	103
4.2	Perhemuoto	104
4.3	Tyypillinen asumismuoto	106
4.4	Sitoutuminen alueella asumiseen	106
4.5	Arvio omista vaikutusmahdollisuuksista asuinalueella koskevaan päätöksentekoon	109
4.6	Kulkeminen alueella ja alueen ulkopuolella	109
4.7	Alueen palvelujen hyödyntäminen suhteessa muiden alueiden palvelujen käyttöön	111
5.	Pormestarinluotolaisten mielikuvia asuinalueestaan	113
6.	Alueiden arvottaminen	114
7.	Asuinalue mielikuvien satoa	117
	Lähteet	
	Liitteet	

I Kulttuurivuorot kerhohuoneisiin

Pasi Salmi

1. Johdanto

Kulttuurivuorot kerhohuoneisiin on osa Porilainen lähiömaisema -hanketta. ARA:n lähiöohjelmaan kuuluvassa hankkeessa tutkitaan porilaisia lähiöalueita ja niistä välittyviä mielikuvia, sekä asukkaiden kokemana että julkisen puheen kautta. Lähiöalueisiin liitettyjä merkityksiä pohditaan mm. sosiaalisesta, kulttuurisesta ja ympäristönäkökulmasta. Hankkeen tavoitteena on tuottaa tietoa lähiöiden tulevaisuuteen suuntaavaa ja alueellista syrjäytymistä ehkäisevää kehittämistyötä varten.

Kerrostaloasukkaiden käyttöön on suunniteltu kerhohuoneita ja sosiaalitylöitä, joista monia ei käytetä tällä hetkellä ollenkaan tai ne ovat vajaakäytössä. Tämän esiselvityksen tarkoituksena on kartoittaa tyhjillään ja vajaakäytössä olevat tilat hankkeen kohdelähiöistä, selvittää miksi tilat eivät ole käytössä ja kuinka tietoisia asukkaat ovat tilojen olemassaolosta. Samalla selvitetään, minkälaisia ideoita asukkailla on tilojen kehittämisen suhteen. Selvityksessä ovat mukana myös Pormestarinluodon, Sampolan ja Pihlavan asukastuvat niiden asukaslähtöisen toiminnan vuoksi. Asukastupien toiminnan tavoitteena on tukea asukkaiden kokonaisvaltaista selviytymistä ja elämänhallintaa sekä lisätä viihtyvyyttä ja sosiaalista kanssakäymistä. Asukastuvat toimivat selvityksessä esimerkkeinä lähiötä aktivoivasta toiminnasta. Esiselvityksen alaisuudessa olivat kohdealueen viisi lähiötä: Impola, Sampola, Pormestarinluoto, Väinölä ja Pihlava. Kulttuuri on mielletävä tässä selvityksessä laajan kulttuurikäsitteen mukaan. Kulttuuri ei rajoitu esimerkiksi ainoastaan taiteisiin vaan pitää sisällään kaiken inhimillisen toiminnan.

Tilakartoituksen ohella osahankkeessa selvitettiin myös minkälaisia kulttuurihankkeita ja -projekteja Porin lähiöissä on lähimenneisyudessa toteutettu. Samalla selvitettiin lähiöissä toimineiden kulttuuritoimijoiden sekä Porin kaupungin sosiaali- ja kulttuuritoimen näkemyksiä lähiökulttuurin kehittämiseen. Pohdin raportissani myös sitä voitaisiinko toimijoiden kokemuksia hyödyntää käyttämättöminä olevien kerhohuoneiden aktivoimisessa.

2. Tutkimuksen menetelmät

Tyhjillään tai vajaakäytössä olevien tilojen kartoitus

Tyhjillään olevien kerho- ja sosiaalitulojen kartoitus tapahtui käymällä läpi verkossa olevia yritysrekisteripalveluita, joiden avulla kartoitettiin kohdelähiöissä toimivia kiinteistöhuolto- ja taloyhtiöitä. Porilainen lähiömaisema -hankkeessa oli tuotettu kontaktista lähiötoimijoista, minkä avulla saatiin suoraan yhteys kiinteistöhuolto- ja taloyhtiöiden yhteyshenkilöihin.

Tiedustelut tyhjillään olevista tiloista tehtiin kiinteistöhuolto- ja taloyhtiöiltä sähköpostitse ja puhelimitse. Suurin osa tiloista kartoitettiin kiinteistöhuoltoyhtiöiden avustuksella, koska niiden alaisuudessa oli usean taloyhtiön kiinteistöjä. Myös Porin tekninen palvelukeskus auttoi tilojen kartoituksessa.

Tilojen katselmus ja arviointi

Tyhjillään olevat kerhohuoneet valokuvattiin ja selvitettiin niiden aiempi käyttö. Samalla selvitettiin millaiselle asukasryhmälle tilojen käyttö on rajattu. Tilojen arvioinnissa otettiin huomioon mm. tilojen kunto, aiempi toiminta, tilan koko, sähkö, wc:n ja

vesipisteen sijainti. Asukastuvilla haastateltiin lähiötyöntekijöitä ja Porin kaupungin aikuissosiaalityön vastaavaa työntekijää Veli Nuorsaarta. Pyrin selvittämään voitaisiinko asukastupien tiloja hyödyntää iltasin ja viikonloppuisin virka-aikojen ulkopuolella.

Asukaskyselyn teettäminen kohdealueiden asukkaille

Asukaskysely toteutettiin kyselylomakkeella, jossa oli 13 kysymystä(liite1). Kyselyssä selvitettiin perustietojen lisäksi tyytyväisyyttä oman asuinalueen harrastusmahdollisuuksiin sekä mahdolliseen kerhohuoneiden käyttöön. Lomakkeita jaettiin yksi per talous. Asukaskysely jaettiin niihin taloihin joista löytyi kerhohuoneita. Rajatulla otoksella pyrittiin selvittämään kuinka tietoisia asukkaat olivat kiinteistöissään tai asuinalueellaan sijaitsevista tiloista. Satunnaisotos lähiöistä ei olisi palvellut selvitystä. Myös kaupungin asukastupiin jätettiin lomakkeita täytettäväksi. Asukaskyselyyn oli myös mahdollista vastata verkossa webropol-kyselynä Porilainen lähiömaisema -hankkeen kotisivuilla. Sähköisestä lomakkeesta tiedotettiin Porin yliopistokeskuksen viikkotiedotteessa, kohdelähiöiden Facebook -ryhmissä, porilaiset.comissa, Porin kaupungin uutissivuilla ja Kompakti kaupunki -hankkeen kotisivuilla. Paperilomakkeita jaettiin 300, joista palautui 61. Vastausprosentti oli n. 25 %. Vastauksia sähköisellä lomakkeella saatiin kahdeksan. Asukaskyselyn tulokset on analysoitu kunkin tilan kohdalta tilakartoitusta käsittelevässä luvussa.

Lähiötoimijoiden haastattelut

Hankkeen aikana haastateltiin ja käytiin keskusteluja kaupungin ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, jotka olivat olleet tekemisissä lähiöasioiden kanssa. Suurin osa haastateltavista tavattiin kasvotusten ja vapaamuotoisista haastatteluista tehtiin

muistiinpanot. Osa vastasi kysymyksiin sähköpostilla ja osaa haastateltiin puhelimitse.

3. Tilakartoitus ja asukaskyselyn tulokset

3.1 Impola

Impola on Porin 42. kaupunginosa, joka koostuu 50-luvulla rakennetusta rivitaloalueesta ja 70-luvulla rakennetusta kerrostaloalueesta. Impolan lähiömäinen, kerrostaloista koostuva osa on kooltaan pieni ja koko Impola on sijainniltaan erillään muusta kaupungista. Impolassa on asukkaita 1259 ja alue koostuu asuintalojen lisäksi lähinnä pienteollisuudesta. Muun muassa näin kuvaillaan Impolan aluetta Pori-tieto -internetsivuilla, joka on vapaasti muokattavissa oleva Pori-aiheinen tietopankki. (Pori-tieto. <http://www.poritieto.com/index.php?title=Impola>.)

Harrastusmahdollisuudet alueella ovat heikot lukuun ottamatta lasten leikkikenttää. Viereen rakennettu Itäkeskuksen kauppakeskus tarjoaa hyvät ostosmahdollisuudet, mutta harrastukset rajoittuvat ulkoilmaelämyksiin. Porin lähiöitä vertaillen Impola jää palveluiden osalta selvästi muita jälkeen. Porin kaupungin vapaa-aika viraston johtajan Kimmo Rinteen mukaan monia palveluja on kuitenkin sijoitettu niin, että Impolan asukkaat saataisiin kattavasti palvelun piiriin.

Kartoituksessa löytyi alueelta kolme tyhjillään olevaa kerhotilaa osoitteista Rajalantie 12, Rajalantie 14 ja Filpuntie 5.

Rajalantie 12

Tila on VVO:n (*Valtakunnallinen vuokratulo-osuuskunta*) omistuksessa ja kerhohuone sijaitsee kerrostalon ensimmäisessä kerroksessa, katutasossa. Talo on vapaarahoitteinen vuokratulo talossa on 35 asuntoa(Halme 7.12.09). Tilaa isännöi RTK-palvelut

ja talon vastaava isännöitsijä on Tiina Halme. Kerhohuoneiston sisäänkäynti on erillisestä sivuovesta, joka mahdollistaa tilan käytön myös talon ulkopuolisille asukkaille. 30 m² tilassa on mm. tietokone, printteri, mikroaaltouuni ja jääkaappi, jotka VVO on hankkinut. Tila on lämmitetty ja kerrostaloon johtavalla rappukäytävällä on wc.

Tila on toiminut aiemmin asukastupana. Rajalantie 12 asukastupaa pyöritti Impolan asukasyhdistyksen jäsen. Toiminta oli Porin kaupungin työllisyysyksikön sekä VVO:n tukemaa ja asukasyhdistyksen työntekijälle maksettiin palkkaa. Impolan asukasyhdistys sai kaupungilta rahoitusta toimintaan kaksivuotisen työllistämistuen muodossa. Toiminta loppui vuonna 2007. Asukasyhdistyksen toiminta päättyi 2009, koska hallitukseen ei saatu enää tarpeeksi halukkaita koolle(Laine 12.1.10.) Asukastuvan toimiessa tarjolla oli mm. ruokatarjoilua, kahvia, ompelupalvelua ja apua annettiin mm. laskujen maksuun tietokoneella. VVO oli tilannut tilaan paikallislehden, jota asukkaat saattoivat käydä lukemassa(Halme 7.12.09.) Tila soisi mahdollisuuksia monenlaiseen toimintaan. Se voisi toimia asuinalueen olohuoneena, lainaamona, askartelutilana, kokkauspaikkana, elokuvakerhona yms. Tilat ovat tällä hetkellä epäsiistissä kunnossa, mutta mitään rakenteellista vikaa ei ole havaittavissa. Paikka on jo ennestään alueen asukkaiden tiedossa, joka mahdollisesti madaltaisi kynnystä osallistua kerhohuoneen toimintaan. Asukaskysely taloon epäonnistui, koska palautuslaatikko katosi talon alakerrasta. Kysely jaettiin talossa 25 talouteen. Kyselyä ei jaettu niihin talouksiin, jotka eivät toivoneet ilmaisjakelua.

Kuvissa kerhotilaa, Rajalantie 12

Rajalantie 14

Tila on VVO:n omistuksessa ja sijaitsee kerrostalon ensimmäisessä kerroksessa katutasossa. Talo on vapaarahoitteinen vuokratulo ja talossa on 35 asuntoa. Tilaa isännöi RTK ja isännöitsijänä toimii Tiina Halme. Asukastoimintaa tilassa ei ole ollut. Tila on kooltaan identtinen Rajalantie 12 kanssa. Tila toimii talonmiehen varastona, eikä sille ole suunniteltu muuta käyttöä. Jos Impolan alueelle suunniteltaisiin yhteistä asukastupaa, toimisi Rajalantie 12 tai Filpuntie 5 paremmin tähän tarkoitukseen. Taloon ei jaettu asukaskyselyä, koska lomakkeiden määrä rajattiin tutkimuksessa 300 kappaleeseen. Lomakkeita ei riittänyt kaikkiin paikkoihin ja tila päätettiin jättää asukaskyselyn ulkopuolelle, koska se oli tiloista ainoa, joka oli jatkuvassa käytössä. Tässä tapauksessa tila toimi talonmiehen varastona.

Filpuntie 5

Rakennuksen omistaa Porin YH-asunnot ja talon isännöitsijä on Hannu Koski. Talossa on 25 asuntoa ja se on Impolan ainoa Arava-rahoinen vuokratulo. Kerrostalon alakerrassa sijaitseva kerhohuone on toisinaan asukkaiden käytössä. Tiloissa järjestetään taloyhtiön kokouksia ja toisinaan asukkaiden juhlia, esim. häitä. Uskonnollinen yhdistys Satakunnan Elämän leipä jakaa torstaisin tiloissa ruokapuseja. Iltaisin kerhohuoneessa kokoontuu talonmies Pirjo Simolan mukaan myös talon naisista koostuva ”mujakerho”. Kartoitetuista kerhotiloista paikka on kaikkein parhaiten varustettu ja viihtyisin. Tilasta löytyy mm. kirjoja, lehtiä, televisio, tietokone, pieni keittotila ja wc.

Talonmies Simola ei pitänyt mahdollisena ajatusta, että tila voisi olla muidenkin Impolalaisten käytössä. Talolla on Simolan mukaan huono maine aiempien järjestystahojen vuoksi ja hän epäili,

Kerhotila, Rajalantie 14 (yllä) ja Filpuntie 5 (alla)

että muut impolalaiset karttavat tilojen käyttöä. Tilanne on kuitenkin muuttunut Simolan mukaan viime vuosien aikana rauhallisempaan suuntaan. Talo on eristetty Filpuntien muista asuintaloista erillisellä aidalla järjestyshäiriöiden välttämiseksi. Aloite aidasta on tullut Simolan mukaan VVO:n taloyhtiöiden asukkailta. Ongelmana Simola pitää negatiivista suhtautumista talon asukkaita kohtaan alueen muiden asukkaiden ja sosiaalitoimen taholta. Asukkaat leimaantuvat Filpuntie 5:ssä asumisesta. Tila voisi ideaalitapauksessa toimia Impolalaisten kohtauspaikkana, mutta ennakkoluulot ovat voimakkaita.

Taloon jaettiin 25 kyselyä, joista saatiin neljä vastausta. Asukaskyselyn palautus oli järjestetty talonmies Pirjo Simolan postilaatikkoon. Kaikki vastanneet olivat 50-64 -vuotiaita naisia, joista kaksi oli asunut talossa 1-5 vuotta ja kaksi 5-10 vuotta. Kaksi asukasta oli asuinalueensa harrastusmahdollisuuksiin melko tyytyväisiä ja kaksi ei osannut sanoa.

Asuinalueelle toivottiin harrastusmahdollisuuksiksi baaria, nettiä, karaokea ja biljardia. Kaikki asukkaat tiesivät kerhohuoneesta. Yksi vastaajista oli sitä mieltä, ettei tila ole helposti asukkaiden tavoitettavissa, koska avaimia ei ole muilla kuin talomiehellä. Vain yksi vastasi kysymykseen, minkälaisiin aktiviteetteihin olisi itse valmis osallistumaan: asukas toivoi paljon lauluiltoja.

3.2 Sampola

Sampola on Porin 47. kaupunginosa joka sijaitsee Itä-porissa. Sampola koostuu lähinnä 70-luvulla rakennetuista kerrostaloista. 70-luvun lopulla alueelle valmistui myös Sampolan palvelukeskus, missä asukkaita palvelee mm. asukastupa, kauppa, kirjasto, baari.

Sampolaan kuuluu myös omakotialue, joka tunnetaan Porissa myös Arabikylä nimellä. Arabikylä-nimitys tulee talojen tasakatoista. (Pori-tieto. <http://www.poritieto.com/index.php?title=Sampola>.)

Sampolan asukastupa

Sampolan asukastupa aloitti toimintansa projektimuotoisena vuonna 1996. Porin kaupungin vakinaisena asukastupana toiminta alkoi 2000. (Laine 12.1). Sampolan lähiötyöntekijänä toimii Petri Ahonen. Sampolan asukastuvalla asiakkaat voivat mm. lukea lehtiä, käyttää tietokonetta ja ruokailla. Asukastuvalla voi harrastaa myös kädentaitoja, yhteislaulua, levyraatia ja tietokilpailuja. Lisäksi tuvalla järjestetään erilaisia tietoiskutyyppejä infotilaisuuksia eri elämän osa-alueilta. Ahonen kokee, että vaikein tavoitettava ryhmä asukastuvalla ovat syrjäytyneet tai syrjäytymisvaarassa olevat nuoret miehet. Ahosen mielestä Sampolassa pitäisi olla enemmän harrastusmahdollisuuksia. Mm. ohjatuista liikuntavuorojen ohjaajista on puutetta. Kulttuurivuoroista puhuttaessa Ahonen nostaa esiin idean lähiöitä kiertävistä ”kulttuurivalmentajista”. Ideaa on kokeiltu ainakin Helsingissä, jonne on palkattu lähiökohtaisia kulttuurityöntekijöitä. Ahonen kuitenkin muistuttaa, että lähiökulttuurin pitää olla lähtöisin asukkaista ja heidän toiveistaan. Yhdeksi Sampolan ongelmaksi Ahonen kokee kerros- ja omakotitaloalueiden erillisyyden. Asukkaat elävät erillään toisistaan ja yhteisiä intressejä näillä kahdella alueen asukasryhmällä ei juuri ole. Omakotitaloalue Arabikylän ja kerrostaloalueen välissä on näkymätön juopa.

Asukaskyselyä jaettiin Sampolan asukastuvalla 25 kappaletta, joista 19 palautui. Vastausprosenttia 76 % voidaan pitää varsin hyvänä. Yli puolet (53 %) vastaajista oli 50-64 -vuotiaita.

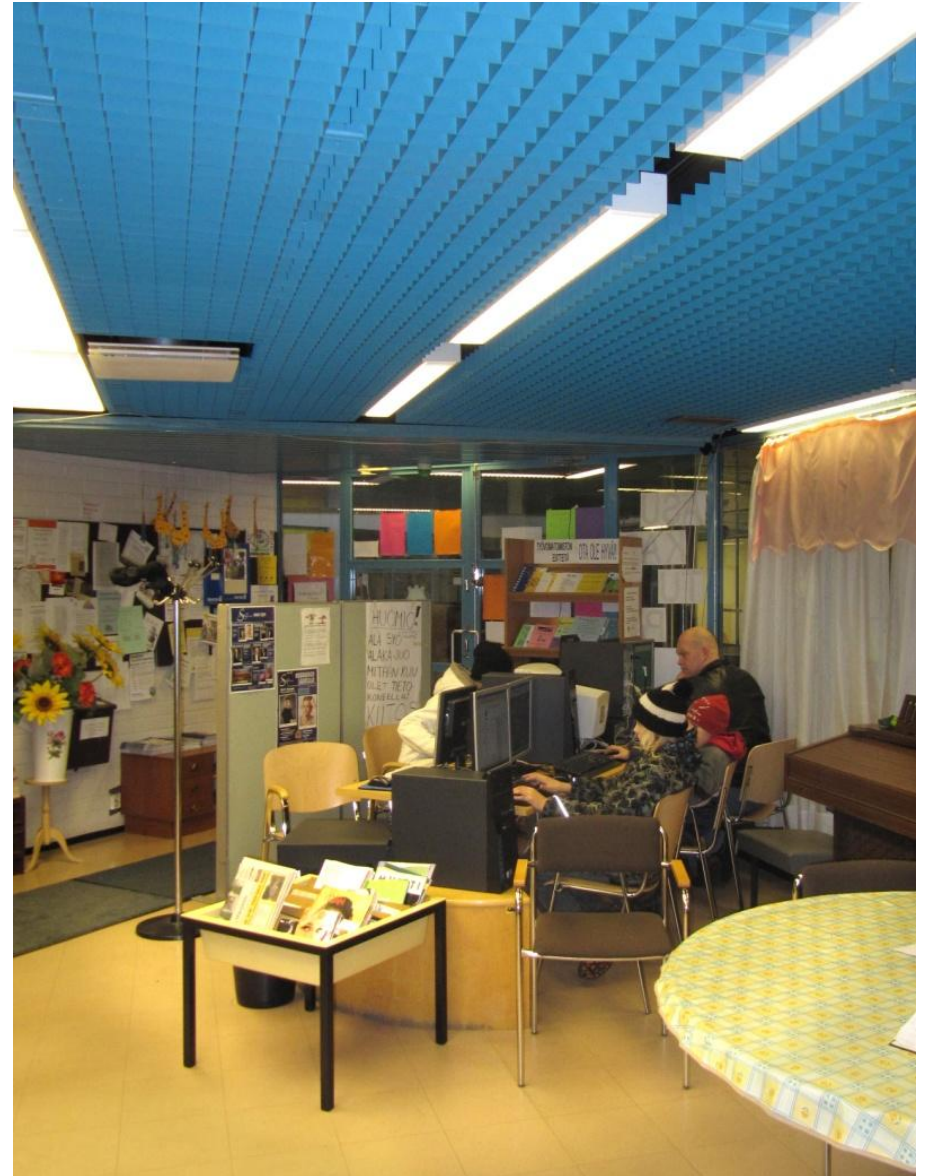

Vastaajista 16 (84%) oli naisia. Omistusasunnoissa asui 10 (53%) ja vuokra-asunnoissa 9 (47%). Kaikki vastaajista olivat asuneet Sampolassa yli vuoden. Seitsemän vastaajista (39%) yli 20 vuotta. Yli puolet vastaajista (56%) oli asuinalueensa harrastusmahdollisuuksiin melko tyytyväisiä, kolme henkilöä oli alueen harrastusmahdollisuuksiin erittäin tyytyväisiä.

Avoin kysymys, jossa kysyttiin minkälaisia harrastusmahdollisuuksia asukas toivoo asuinalueelleen, sai 16 vastausta. Viisi vastaajista mainitsi kurssit ja kolme vastaajaa kielten opiskelun. Kuusi mainitsi liikunnan. Mainittuja liikuntamuotoja olivat mm. tanssi, kuntojumppa, keppijumppa ja ryhmäkävelyt. Neljä vastaajaa mainitsi, että nuorille pitäisi olla enemmän toimintaa. Kolme vastaajista viittasi vanhoihin työväenopiston tiloihin ja toivoi niihin uudelleen toimintaa.

Kysymys kahdeksan, jossa kysyttiin onko taloyhtiössänne tai asuinalueellanne asukkaille tarkoitettua sosiaali- tai kerhotiloja, oli vastausten perusteella harhaanjohtava. Vastaajista 12 (63%) vastasi kyllä ja seitsemän (37%) ei. Kysymyksen asettelua ei ymmärretty niin, että asukastupa kuuluisi sosiaali- tai kerhotiloihin. Paradoksaalisesti 90% vastaajista kuitenkin ilmoitti käyttävänsä sosiaali-/kerhotilojen palveluita. Yksi vastaajista ei kokenut tarvitsevansa kyseisiä palveluja. Vastaajista 14 (82 %) koki, että tilat ovat helposti asukkaiden tavoitettavissa ja kaksi vastaajaa vastasi, ettei alueella ole kerho-/sosiaalitiloja.

Kysyttiin minkälaiseen harrastetoimintaan/kulttuurivuoroihin asukkaat voisivat itse kuvitella osallistuvansa? Kysymykseen vastasi 11 henkilöä (58 %). Samat aiheet nousivat esille, kun vastauksissa harrastusmahdollisuuksien kohdalla - liikunta, kieltenopiskelu ja kurssit. Kaksi vastaajista olisi valmis osallistumaan mihin tahansa toimintaan, mitä on tarjolla.

Sampolan asukastupa

3.3 Pormestarinluoto

Pormestarinluoto on Porin 53. kaupunginosa ja se sijaitsee kaupungin keskustaaajaman pohjoisosassa. Pormestarinluodon alue kostuu lähinnä 60- ja 70-luvulla rakennetuista elementtikerrostaloista, joista monet ovat vuokra-asuntoina. Alueella on myös 207 rivitalo-asuntoa sisältävä messualue sekä n. 50 erillistä pientaloa. Alue on palveluiltaan ja harrastusmahdollisuuksiltaan kattava. Alueelta löytyy mm. kaksi koulua, seurakunnan toimitilat, nuorisotila, kauppakeskus, kirjatupa, asukastupa ja alueella on hyvät ulkoilumahdollisuudet. Alueella on toiminut vuodesta 1975 lähtien Pormestarinluodon asukasyhdistys (Pori-tieto).
<http://www.poritieto.com/index.php?title=Pormestarinluoto.>)

Pormestarinluodon asukastupa

Pormestarinluodon asukastupa sijaitsee Pormestarinluodon liikekeskuksessa, Alahangantie yhdessä. Asukastuvan vastaava lähiöyöntekijä on Päivi Visavuori. Asukastuvan päivittäisiä palveluita ovat mm. ruokailu, mahdollisuus käyttää internetiä veloituksetta, mahdollisuus lukea lehtiä ja edulliset ompelupalvelut. Pormestarinluodon asukastuvalla järjestetään lisäksi lauluiltoja, ompeluseuroja ja yhteisiä matkoja. Visavuoren mukaan tilaa voisi hyödyntää virka-aikojen ulkopuolella enemmän ja lisätoiminnot olisivat asiakkaiden puolesta toivottuja. Vapaita toiminta-aikoja virka-ajalla on tällä hetkellä ainakin tiistaina, keskiviikkona ja torstaina. Tilaa voisi hyödyntää mahdollisesti myös viikonloppuisin. Visavuoren mukaan lähiöihin olisi tärkeä saada lisää harrastusmahdollisuuksia, koska hyvin monen asukkaan elinpiiri rajoittuu oman kaupunginosan sisälle. Kaikki lähiöissä asuvat eivät vieraile säännöllisesti keskustassa. Osa ei kykene

matkustamaan joko terveydellisten tai taloudellisten syiden vuoksi. Osa taas on tottunut käyttämään oman alueen palveluja.

Visavuori toivoo, että asukastupa tavoittaisi paremmin työttömiä nuoria ja etenkin miehiä. Miehillä suunnattuja toimintoja on asukastuvalla vähemmän johtuen siitä, että pääasiallisesti käyttäjät ovat naisia. Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut ovat kaikkein toivotuimpia lisäpalveluita asukastuvissa, mikä käy ilmi Porin asukastuvista tehdyssä lopputyössä, jossa on selvitetty asukastupien asiakasrakennetta, hyvinvointia ja palvelutarpeita (Rosenqvist ym. 2009, 57).

Asukaskyselyjä jätettiin Pormestarinluodon asukastuvalle 20 kappaletta, joista 11 palautui. Vastausprosentti oli 54 %. Yli puolet (55 %) vastaajista oli 50-64 -vuotiaita. Vastaajista 6 (55%) oli naisia. Omistusasunnoissa asuvia oli 5 (46%) ja vuokra-asunnoissa asuvia 6 (55%) henkilöä. Kaikki vastaajista olivat yhtä lukuun ottamatta asuneet Pormestarinluodossa yli vuoden. Neljä vastaajista (40%) yli 20 vuotta. Yli puolet vastaajista (64%) oli asuinalueensa harrastusmahdollisuuksiin melko tyytyväisiä, kolme henkilöä oli alueen harrastusmahdollisuuksiin erittäin tyytyväisiä.

Avoimeen kysymykseen, minkälaisia harrastusmahdollisuuksia asukas toivoo asuinalueelleen, saatiin seitsemän vastausta. Kolme vastaajista mainitsi nuoret tai lapset, neljä liikunnan ja kaksi taiteen(taidemaalaus, taidepaja). Yksi vastaajista oli tyytyväinen, kunhan jokirannassa oleva juoksupolku pidetään valaistuna ja kunnossa. Kysymykseen, minkälaiseen harrastetoimintaan tai kulttuurivuoroihin asukkaat olisivat valmiita osallistumaan vastasi neljä asukasta. Lapset, taideharrastukset ja liikunta tulivat vastauksissa esille.

Messintie 1

Kerhuhuoneisto sijaitsee ulkorakennuksessa Messintie yhden kerrostalon edustalla. Tilassa on valmiina vesipiste, muovituoleja, voimavirtapistoke ja kangaspuut. Huone on myös lämmitetty, joten tilaa olisi mahdollista käyttää kaikkina vuodenaikoina. Kerhotila on tarkoitettu Messintie yhden ja Alahangantie kahdeksan asukkaille. Taloissa on yhteensä 76 asuntoa. Messintie yhdessä on 49 asuntoa ja Alahangantie kahdeksassa 27 asuntoa. Talot ovat Porin YH-asuntojen omistuksessa. Isännöitsijän mukaan tila voisi olla laajemminkin Pormestarinluodon asukkaiden käytössä, jos sopivaa toimintaa vain järjestyisi. Tila on lämmitetty ja sopisi monenlaiseen harrastustoimintaan - etenkin erilaisiin käsitöihin ja pihatalkoiden keskuspaikaksi. Ohjattu toiminta saattaisi olla paras tapa aktivoida alueen asukkaat käyttämään tilaa. Tämän tilan kohdalla asuintaloista ei saatu lainkaan vastauksia, joka oli pettymys. Asukaskysely oli järjestetty kadun toiselle puolelle Pormestarinluodon asukastuvalle.

Pormestarinluodon asukastupa (alla) ja kerhotila, Messintie 1(yllä)

Kerhuhuone Kuutintie 2.

Kuutintie 2

Kuutintien kerhotilat sijaitsevat kolmikerroksisen talon alakerrassa. Asunto-osakeyhtiö Kuutintien kiinteistöhoito on Satalaskennan alaisuudessa. Talonmiehenä toimii talossa asuva Arvo Matikainen. Tilassa on aiemmin ollut asukkaan toimesta mm. biljardipöytä, joka on ollut kaikkien asukkaiden käytössä. Tila on vaatimaton, mutta pienimuotoinen asukastoiminta olisi tilassa mahdollista. Arvo Matikaisen mukaan tilaan olisi mukava saada toimintaa ja asukkaiden viihtyvyyden kannalta olisi suotavaa kalustaa tila viihtyisämmäksi. Kerhohuoneeseen on kerätty aikakausilehtiä asukkaiden toimesta.

Tällä hetkellä tilassa pidetään ainoastaan talon yhtiökokouksia. Talon asukaskunta koostuu lähinnä eläkeläisistä ja pääasiassa talon asukkaan ovat osakkeen omistajia. Talon 27:sta asunnosta neljä on vuokra-asuntoja. Tilassa ei ole vessaa, eikä vesipistettä. Talon omistussuhteen, asukasrakenteen ja tilojen huomioon ottaen tila ei välttämättä sovi koko asuinalueen kohtauspaikaksi. Talon asukkaiden aktivoiminen sen sijaan, olisi Matikaisen mielestä suotavaa.

Asukaskysely jaettiin 23:een asuntoon talossa, joista saatiin neljä vastausta. Kaikki vastaajat olivat omistusasunnoissa asuvia naisia. Kolme neljästä vastaajasta oli yli 65-vuotiaita ja yksi oli 30-39 -vuotias. Nuorin vastaajista oli asunut talossa 1-5 vuotta, yksi vastaajista 10-20 vuotta ja kaksi yli 20 vuotta. Kaksi vastaajaa oli erittäin tyytyväisiä alueen harrastusmahdollisuuksiin ja kaksi melko tyytyväisiä. Kaikki tiesivät asuinalueella tai talossa sijaitsevista tiloista. Vastaajista kaksi käytti palveluita. Yhdelle vastaajista ei ollut edes tullut mieleen käyttää yhteisiä tiloja ja toinen vastaaja koki, ettei asukastuvalla ollut mielenkiintoisia toimintoja, eikä talon kerhohuoneessa edes järjestetä muuta kuin yhtiökokouksia. Kahden henkilön mielestä kerhohuone oli helposti tavoitettavissa ja yhden mielestä tilat eivät olleet asukkaiden tavoitettavissa, koska tiloista ei ole tiedotettu, eikä tilan olemassaoloa muista.

Kaksi henkilöä vastasi avoimeen kysymykseen siitä, minkälaiseen harrastetoimintaan/kulttuurivuoroihin voisi kuvitella osallistuvansa: toinen vastaajista totesi iän tekevän rajoituksensa, kun taas toinen vastaajista oli kiinnostunut asukasyhdistyksen järjestämistä teatterimatkoista.

3.4 Pihlava

Pihlava sijaitsee [Meri-Porin](#) alueella, kaupungin läntisellä laidalla, noin 15 kilometrin päässä kaupungin keskustasta. Pihlava on Porin 36:s kaupunginosa. Pihlavan rakennuskanta koostuu sekä [1970-luvulla](#) rakennetuista kerrostaloista, mutta myös vanhoista puutaloista, joista vanhimmat ovat yli sata vuotta vanhoja. Pihlavan palvelut sijaitsevat melko lähekkäin. Pihlavan keskustassa toimii mm. kolme [lähikauppaa](#), [terveysasema](#), [asukastupa](#), [urheilukenttä](#), [R-kioski](#), kaksi [pizzeriaa](#), kolme [parturia](#), [kampaamo](#), [pankki](#), kaksi [kukkakauppaa](#), [lahjaliike](#) ja [apteekki](#). (Pori-tieto. <http://www.poritieto.com/index.php?title=Pihlava>)

Pihlavan asukastupa

Pihlavan asukastupa sijaitsee Pihlavan keskustassa, Harry Gullichsenintie 14:sta. Pihlavan asukastuvan vastaava lähiötyöntekijä on Raija Rosnell. Pihlavan asukastuvan päivittäiset peruspalvelut ovat samat, kuin muissakin Porin asukastuvissa. Tarjolla on ruokailua, internet ja lehtiä luettavaksi. Virka-aikojen ulkopuolella järjestettyjä toimintoja ovat mm. käsityöt, työväenopiston näytelmäpiiri, kirpputorit ja Marttojen toiminta. Rosnellin mukaan tilaan on asiakkaiden toimesta toivottu mm. kutomista ja puukäsitöitä, mutta tilat eivät sovellu ainakaan puukäsitöille. Vapaata toiminta-aikaa asukastuvalla olisi ainakin iltaisin ja viikonloppuisin. Ulkopuolisilta toimijoilta pyydetään vuokraa, jos kyse on yksityisestä tai kaupallisesta tilaisuudesta. Yleishyödyllisiä tapahtumia järjestävät tahot saavat käyttää tilaa veloitusetta - tämä periaate koskee kaikkia kolmea asukastupaa. Pihlavan asukastupa on aiemmin hankkinut ostopalveluina tiloihin työväenopiston kursseja, mutta ne olivat Rosnellin mukaan liian kalliiksi hinnoiteltuja. Rosnell pitää Pihlavan asukastupaa tarpeellisena kohtauspaikkana, vaikka Pihlavassa on valmiiksi hyvin

paljon aktiviteetteja: kirjastossa toimii lukupiiri, Mannerheimin lastensuojeluliitto järjestää toimintaa, nuorisolla on oma Putki -tila, Pihlavassa toimii oma kuoro ja seurakunnan toiminta on vireätä. Rosnell toivoisi, että Pihlavan asukastupa tavoittaisi miehiä enemmän. Sama toive tulee esiin kaikilla asukastuvalla.

Asukaskyselyjä jätettiin Pihlavan asukastuvalla 20 kappaletta, joista 15 palautui. Vastausprosentti oli 75 %. Kaikki vastaajat olivat yli 30 vuotiaita. Kuusi (40%) vastaajista oli 50-64 -vuotiaita naisia. Kaikista vastanneista miehiä oli kahdeksan(53%) ja naisia seitsemän(47%). Omistusasunnoissa asuvia oli peräti 13 (93%) ja vuokra-asunnoissa asuvia 1 (7%) henkilö. Yksi vastaajista jätti vastaamatta tähän kysymykseen. Yhdeksän vastaajista oli asunut alueella (60%) yli 20 vuotta ja kaksi (13%) vastaajaa alle vuoden.

Yli puolet vastaajista (67%) oli asuinalueensa harrastusmahdollisuuksiin melko tyytyväisiä ja kaksi henkilöä oli alueen harrastusmahdollisuuksiin erittäin tyytyväisiä. Melko tyytymättömiä oli yksi vastajaa ja kaksi vastaajista oli alueen harrastusmahdollisuuksiin erittäin tyytymättömiä. Avoin kysymys, jossa kysyttiin minkälaisia harrastusmahdollisuuksia asukas toivoo asuinalueelleen, sai kahdeksan vastausta. Kaksi henkilöä mainitsi erilaiset kurssit (video-, kirjansidonta- ja kielikurssit), kaksi mainitsi musiikin ja kaksi vastaajaa mainitsi kerhotoiminnan. Yksittäisiä toiveita olivat mm. pöytätennis, tekojäärata ja monitoimitalo alueelle. Kysymykseen, minkälaiseen harrastetoimintaan tai kulttuurivuoroihin olisi valmis osallistumaan saatiin 12 vastausta. Neljä vastaajaa mainitsi liikunnan jossain muodossa. Neljä oli kiinnostunut kulttuurista eri muodoissa (mm. sukututkimus, teatteri, käsityöt, laulut). Myös kurssitoiminta sai kaksi mainintaa kieli- ja sienikurssin muodossa.

Pihlatie 10

Pihlatie 10 kerrostalo on asunto-osakeyhtiö ja sen isännöinnistä vastaa isännöinti ja tilipalvelu Juha Leivo. Talossa on 54 asuntoa, joista hieman yli puolet on omistusasuntoina. Päätävältä talon hallituksessa on siirtynyt hiljattain niille osakkailla, jotka asuvat talossa, kertoo talon asukasyhdistyksen puheenjohtaja Arto Prehti. Talon katutasossa sijaitseva kerhotila on toiminut aiemmin talonmiehen toimistona, huoltomiesten varastona ja sosiaalitalana. Tila ei ole aiemmin toiminut kerhohuoneena. Taloyhtiön viimeisimmässä kokouksessa tila on esitetty otettavaksi asukkaiden käyttöön sekä asukkailta on pyydetty ehdotuksia tilan käytöstä. Lopullista päätöstä tilojen käyttötarkoituksesta ei ole tehty. Tiloja esitelleen Prehtin mukaan naapuritalossa on toiminut kuntosali ja tällaista toimintaa on ehdotettu myös Pihlatie 10 kerhohuoneeseen. Tiloissa on wc ja vesipiste.

Kerhuhuone, Pihlatie 10

Asukaskysely jaettiin talossa 38:neen asuntoon ja vastauksia saatiin 8 kappaletta. Talossa on useita asuntoja, joissa majoittuu puolalaisia rakennustyömiehiä. Näihin asuntoihin ei luonnollisesti jaettu kyselyjä, eikä myöskään niihin asuntoihin joihin ei haluttu ilmaisjakelua. Vastaajista tasan puolet oli 50-64 -vuotiaita, kaksi 40-49 -vuotiaita ja yksi yli 65-vuotias. Yksi jätti vastaamatta ikää kysyttäessä. Vastaajista neljä oli miehiä ja kolme naista. Yksi vastaajista jätti vastaamatta tähän kysymykseen. Omistusasunnossa asui kuusi vastaajista(75%) ja kaksi vuokra-asunnossa.

Kysymyksessä, jossa tiedusteltiin kuinka kauan vastaaja oli asunut talossa, oli hajontaa. Yksi asukkaista oli asunut talossa alle vuoden, yksi 1-5 vuotta, kaksi 5-10 vuotta, yksi 10-20 vuotta ja kaksi vastaajaa yli 20 vuotta. Puolet vastaajista oli melko tyytyväisiä asuinalueen harrastusmahdollisuuksiin, yksi erittäin tyytyväinen, yksi melko tyytyväinen ja kaksi vastaajista ei osannut sanoa. Kolme vastaajista mainitsi koirien ulkoilun vastauksena kysymykseen, jossa tiedusteltiin lisäharrastusmahdollisuuksista alueella. Muita vastauksia olivat voimailuharrastusmahdollisuudet, askartelu-/verstastilat, sauvakävely ja yksi toivoi nuorison pois kadulta riehumasta.

Kuusi vastaajista tiesi alueen/talon kerhotiloista, asukkaista kaksi käytti asukastuvan palveluita. Osalla ei ollut aikaa töiden ohella ja kaksi vastaajista ei tiennyt tiloista. Yksi vastaajista tiesi talossa olevasta tyhjistä tilasta.

Kysymykseen minkälaisiin harrastetoimintoihin tai kulttuurivuoroihin asukas halusi osallistua, vastasi 7 asukasta. Vastauksissa tuli esille mm. eri virkamiesten esitelmät, käsityöt,

luennot, sählyvuorot, koulutukset, väljät työtilat, grillikatos ja illanviettopaikka talon pihalla. Luentoja ja koulutuksia ei ollut tarkemmin eritelty. Vastauksissa ei ollut yhteneväisyyksiä, vaan asukkailla oli hyvin eriäviä toiveita.

Keitaantie / ex-nuorisotila

Keitaantiellä sijaitseva puutalo on toiminut aiemmin Porin vapaa-aikaviraston alaisuudessa nuorisotilana. Tontti ja rakennus ovat Porin kaupungin omistuksessa, tilapalvelukeskuksen alaisuudessa. Nuorisotilan toiminta lopetettiin vähäisen käytön vuoksi. Tila oli ulkopuolisten järjestöjen käytössä sellaisena aikana, kun alueella ei ollut omaa nuoriso-ohjaajaa. Kun Pihlavan palkattiin nuorisonohjaaja, otettiin samalla vuokralle uudet tilat päiväkodin vierestä. Kuluja karsittaessa vapaa-aika virasto päätti luopua tilasta (Rinne 14.12.09.)

Tontti on tällä hetkellä kaupungin avoimella myyntilistalla (Lehtonen 21.12.09). Tilaa käyttävät eläkeläiset, mutta toiminta ei ole aktiivista. Tila seisoo suurimman osan ajasta tyhjiään, vaikka se soisi mahdollisuuksia monenlaiseen toimintaan. Ongelma on, että tilalle ei ole käyttöä, sillä vapaa-ajan palvelut on katettu Pihlavassa hyvin. Tilassa on keittiö, 2 wc:tä ja se on kalustettu tuolein ja pöytäryhmin. Tämän tilan kohdalla ei jaettu asukaskyselyä.

4. Kulttuuritoiminta ja lähiöt

Haastattelin toimijoita, joilla oli aiempaa kokemusta mm. kulttuuri, vapaa-aika -ja sosiaalityöstä lähiöissä. Kartoitin projektiajan puitteissa ne toimijat, jotka olivat tehneet hankkeen kohdelähiöissä kulttuurityötä. Tarkoitus oli selvittää, minkälaisia kokemuksia projekteista oli lähimenneisyydessä saatu ja voitaisiinko näitä kokemuksia hyödyntää myös tyhjiään ja vajaakäytössä olevien kerhohuoneiden elävöittämisessä?

4.1 Näkökulmia lähiöiden kehittämiseen

Lähiöissä tehty kulttuurityö koettiin osaksi sosiaalityötä. Kävin keskustelua sosiaali- ja kulttuurialan toimijoiden kanssa saadakseni näkökulman kulttuuri- ja vapaa-ajantoiminnan merkityksestä lähiöasukkaiden hyvinvoinnille.

Porin kaupungin aikuissosiaalityön toimiston vastaava sosiaalityöntekijä Veli Nuorsaari kokee lähiöiden kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluiden lisäämisen asukkaiden hyvinvointia edistäväksi. Harrastustoiminnot edesauttavat yhteiskunnan rakenteissa pysymistä ja parantavat elämänlaatua. Yhdessä toimimisen muodot ovat erityisen tärkeitä niille, jotka ovat sosiaalisesti ja taloudellisesti heikommassa asemassa. Tällä hetkellä aikuissosiaalityöllä ei kuitenkaan ole resursseja lisäpalveluiden tuottamiseen lähiöissä. Pormestarinluodon, Sampolan ja Pihlavan asukastuvat ovat aikuissosiaalityön alaisuudessa ja tekevät ehkäisevää sosiaalityötä sekä toimivat ns. matalan kynnyksen kohtaustiloina lähiöiden asukkaille. Nuorsaaren mukaan on tärkeitä ottaa huomioon tasapuolisuus alueiden palveluissa: jos esim. tiettyyn lähiöön tuotetaan kaupungin osalta vaikka kulttuuripalveluita ja jokin toinen lähiö

jää niistä paitsi, herättää toiminta asukkaiden parissa luultavasti kritiikkiä.

Satakunnan elävän kuvan keskuksen (SEKK ry) toiminnanjohtaja Yki Räikkälän mielestä kulttuuripalvelut vastaavat samoihin inhimillisiin tarpeisiin, kuin sosiaalipalvelutkin.

”Sosiaalipalveluiden tehtävä on korjata jälkiä, kun kulttuuripalvelut toisella puolella eheyttävät ja ennaltaehkäisevät sosiaalisia ongelmia.”, toteaa Räikkälä. Räikkälän mielestä lähiöt on jätetty oman onnensa nojaan: kaupunki satsaa näyttävämmiin ja suurella rahalla keskustan kulttuuripalveluihin, samalla kun lähiöt jäävät vähemmälle huomiolle. Räikkälä kokee, että porilaisessa kulttuurikentässä on riittävästi osaamista lähiöiden kulttuuritoimintaan ja niihin sijoitetut rahat olisivat vaatimattomia panostuksia saavutettuihin etuihin nähden - ennemminkin tarvittaisiin poliittista tahtoa. Erilaisiin kaupungin vetämiin lähiöprojekteihin Räikkälä suhtautuu skeptisesti, vaikei niistä saatavaa hetkittäistä hyötyä kiistäkään. Ongelmana on projektien lyhytaikaisuus sekä tilapäisyys.

Porin kulttuurijohtaja Jaana Simulan mukaan Porin lähiöille ei ole olemassa erillistä "kulttuuristrategiaa". Lähiöiden kulttuuripalvelut ovat mukana palveluiden kokonaisuudessa. Kulttuuritoimen alaisuudessa olevat laitokset voivat tuottaa kulttuuripalveluja lähiöissä, jos laitoksen toiminta-ajatus sitä tukee. Simulan mukaan hyvä tapa vaikuttaa lähiöiden kulttuuritarjontaan on asukaslähtöisten aloitteiden tekeminen kaupunginvaltuustolle halutuista kulttuuripalveluista ja esim. eri asukasyhdistysten rohkaiseminen apurahojen hakemisessa. Apurahojen turvin lähiöissä toimivat yhdistykset voisivat toteuttaa erilaisia kulttuurihankkeita alueensa parhaaksi.

Hyvänä esimerkkinä lähiöitä tavoittavasta kulttuurityöstä on Porin lastenkulttuurikeskuksen toiminta. Toiminnanjohtaja Päivi Setälän mukaan Porin lastenkulttuurikeskuksen yhtenä toiminta-ajatuksena on palveluiden saavutettavuus. Porin lastenkulttuurikeskus on tehnyt yhteistyötä mm. työväenopiston, koulujen, vapaa-aika viraston, Sampolan asukastuvan, sivukirjastojen ja Satakunnan bändikeskuksen kanssa. Yhteistyön kautta lastenkulttuurikeskus on laajentanut toimintakenttäänsä ja tavoittanut lapsia eri puolilta kaupunkia. Lastenkulttuurikeskus on toteuttanut lukuisia projekteja lähiöissä eri ikäryhmiin kuuluvien lasten kanssa. Parhaiten lastenkulttuurikeskus on tavoittanut lapsia koulujen kautta, joihin on syntynyt luonteva kontakti esim. tietyn opettajan kautta. Haasteellisimpina Setälä kokee sellaisten lasten työpajojen järjestämisen, jolla ei ole valmista yhteistyökumppania olemassa. Kohdennettu tiedottaminen yksin tietyn lähiöalueen lapsille saattaa toisinaan olla haasteellista. Suurin osa lastenkulttuurikeskuksen työpajoista on kuitenkin tavoittanut hyvin osallistujia.

Teatteri- ja elokuvaohjaaja Noora Männistö on kuvannut dokumenttielokuvissaan porilaisia kolmen vuosikymmenen aikana. Männistö on tehnyt elokuvien ohella kulttuurityötä lähiöissä mm. lasten, nuorten ja työttömien parissa toimiessaan Satakunnan taidetoimikunnan läänintaiteilijana. Männistö pitää lähiöiden kulttuurillista aktiviteettia tärkeänä sosiaalisten ongelmien ehkäisijänä ja lievittäjänä. Männistö nostaa esiin heikompiosaiset perheet, joilla ei ole varaa kustantaa lastensa harrastuksia keskustan alueelle. Vapaa-ajan palveluita ja kulttuuria pitäisi olla tarjolla myös lähiöissä, koska se lievittää ja ehkäisee sosiaalisia ongelmia. Kulttuuria kaivattaisiin nimenomaan yhteisöllisenä virikkeenä, joka antaa arjelle merkitystä ja pitää mukana sosiaalisissa rakenteissa. Männistön mukaan kulttuuritoiminnassa on aina mukana sosiaalinen puoli, jota on selvästi aliarvioitu osana sosiaalityötä.

Männistön mielestä on erittäin tärkeää, että lähiössä työskentelevät ihmiset ovat samalla aaltopituudella asiakkaidensa kanssa - varsinkin silloin, kun on kyse työttömistä ja syrjäytyneistä. Holhoava tai alentuva asennoituminen saattaa olla kohtalokasta asukkaiden luottamuksen kannalta. Eri sosioekonomisesta luokasta tuleva saattaa edustaa aivan erilaista kulttuuria. Samankaltaisia kokemuksia oli myös Pihlavan asukastuvan lähiötyöntekijällä Raija Rosnellilla ja Porin lastenkulttuurikeskuksen toiminnanjohtaja Päivi Setälällä - pelkkä tekninen osaaminen ei riitä, ohjaajien on tultava toimeen asukkaiden kanssa.

4.2 Projektit Porin lähiöissä

2000-luvulla Porin lähiössä on toteutettu kaksi työllistämishanketta, joissa kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminnoilla on ollut tärkeä rooli. Sampolassa toteutettiin vuosina 1998 - 2001 ESR -rahoitteinen INNO-projekti, joka laajeni myöhemmin maakunnalliseksi MALTTI -projektiksi (Laine12.1.)

INNO -projektin kohderyhmänä olivat yli 25-vuotiaat pitkäaikaistyöttömät, pitkäaikaistyöttömyysuhan alaiset ja syrjäytymisvaarassa olevat Itä-Porin alueen työttömät. Lisäksi tavoitteena oli, että projektin myötä lisääntynyt 3-sektorin toimeliaisuus jäisi pysyväksi ja näin lisäisi alueen harrastusmahdollisuuksia ja palveluita (ESR, INNO- hankekuvaus, http://esrlomake.mol.fi/esrtiepa/kuvaus_S00369.html, hankekuvaus.)

INNO -projektissa järjestettiin vapaa-aika ja kulttuuritoimintaa myös lapsille. INNO -projektista rahoitettiin Sampolassa toiminutta

Viiden tähden pajaa, jonka tehtävänä oli järjestää lapsille erilaista paja-, kulttuuri- ja retkitoimintaa. Viiden tähden pajan idea lähti Noora Männistöltä, joka toimi tuolloin Satakunnan taidetoimikunnan läänintaitelijana. Sampolan liikekeskuksessa oli tyhjiä tiloja, jotka kaupungin tilapalveluyksikkö antoi Männistön käyttöön maksutta. Viiden tähden pajan toiminta-ajatuksena oli toimia lasten ja nuorten video- ja elokuvapajana. Männistö toi omia AV-laitteitaan pajan käyttöön, jotta toiminta saataisiin käyntiin. (Männistö 21.12.2009) Männistön aloitteellinen toiminta on hyvä esimerkki tyhjien tilojen hyötykäytöstä. INNO-projektin aikana Viiden tähden pajaa ohjasi hankkeen kulttuuriohjaaja Reetta Vehkalahti. Hankkeen jälkeen pajatoimintaa jatkoi Eeva-Liisa Husu. Paja toimi Puhurintie 10:ssä Maltti-projektin aikana ja jatkoi projektin jälkeen yhteistyössä vapaa-aikaviraston nuorisotoimen kanssa, sillä nuorisotoimi otti tilan käyttöönsä. Pajaa rahoitti Mannerheimin lastensuojeluliiton satakunnan piiri. Rahoituksen päätyttyä pajatoiminta loppui.

MALTTI -projekti toteutettiin 2001-2004 väillä kolmella kaupunkipaikkakunnalla Satakunnassa: Porissa, Raumalla ja Kankaanpäässä, yhteensä kahdeksan lähiön alueella. Projektin tavoitteena oli lähiöiden ja viranomaisten aktiivisen toimijaverkoston vahvistaminen sekä pitkään työttömänä olleiden ihmisten tukeminen yksilöllisten ratkaisumahdollisuuksien löytymiseksi. Maltti-projektin tavoitteina olivat lisäksi pitkäaikaistyöttömyydestä johtuvan syrjäytymisen ehkäiseminen sekä lähiöiden kehittäminen osana sosiaalisesti kestävämpää kaupunkirakennetta (ESR, Maakunnallinen lähiöprojekti -hankekuvaus http://esrlomake.mol.fi/esrtiepa/kuvaus_S00647.html.)

Maltin aikana aikuisille oli tarjolla teatterikerhoa, puutöitä ja entisöintiä, erilaisia kädentaitoja, tietotekniikan pajapäiviä ym.

Toimintoja ei enää projektin loppumisen jälkeen ollut. Molempien projektien osatavoitteena oli aktivoida paikallisia kolmannen sektorin toimijoita tekemään yhteistyötä syrjäytymisen ja työttömyyden ehkäisemiseksi(Laine12.1.10.)

5. Yhteenveto

Tutkimuksen tavoitteena oli kartoittaa Impolan, Sampolan, Väinölän, Pormestarinluodon ja Pihlavan tyhjillään tai vajaakäytössä olevat asukkaille tarkoitetut kerhohuoneistot ja sosiaalityilat sekä selvittää asukkaiden toiveet tilojen suhteen. Impolan alueella tiloja löytyi kolme, Pihlavasta kaksi ja Pormestarinluodosta kaksi. Sampolasta ja Väinölästä ei löytynyt tyhjiä tai vajaakäytössä asuinrakennuksissa olevia tiloja. Hankkeen esiselvitysvaiheessa tutkittiin myös sitä, minkälaisia projekteja Porin lähiöissä oli 2000-luvulla toteutettu. Selvitettiin lähiöissä toimineiden kulttuuritoimijoiden näkemyksiä lähiökulttuurin kehittämisestä ja selvitettiin myös Porin kaupungin sosiaali- ja kulttuuritoimen näkökulmia lähiöiden kehittämisen suhteen.

Niihin kerrostaloihin joista kerhohuoneita löytyi, teetettiin asukaskysely. Tällä rajauksella pyrittiin selvittämään, kuinka tietoisia talojen asukkaat olivat talossa olevista tiloista. Tutkimukseen otettiin mukaan myös asukastuvat niiden yhteisöllisen ja kulttuurillisen toiminnan vuoksi ja asukaskysely teetettiin myös asukastupien käyttäjille. Asukastupien kohdalla pyrittiin kartoittamaan nykyiset toiminnot ja selvitin voitaisiinko asukastupien käyttöä mahdollisesti laajentaa.

Asukaskyselyn teettämisessä tuli vastaan ongelmia. Asukaskysely laadittiin esiselvityksen alkuvaiheessa ja tehtiin ns. yleispätevään muottiin, ennen kuin tiloja oli löydetty. Näin toimittiin, koska

hankkeen aika oli rajallinen ja halusin saada kyselyn ajoissa eteenpäin. Jälkikäteen ajateltuna olisi ollut järkevämpi toteuttaa kysely talokohtaisesti ja räätälöidä kysymykset kunkin talon mukaan, mutta aika asetti tässä suhteessa rajoituksensa. Toisaalta yksilöidysti räätälöidyt kysymykset eivät olisi olleet vertailukelpoisia keskenään. Kyselyn ohella olisi voinut tiedottaa talossa sijaitsevasta kerhohuoneesta, joka olisi saattanut motivoida asukkaita vastaamaan kyselyyn ahkerammin. Aika ei myöskään riittänyt asukashaastatteluihin.

Paikoin kyselyn keräys epäonnistui. Impolassa vastauslaatikot hävisivät ja Pormestarinluodon tapauksessa kahdesta asuintaloista ei saatu lainkaan vastauksia. Näistä seikoista johtuen on mahdotonta vetää johtopäätöksiä asukkaiden toiveista. Pormestarinluodon vastaamattomuudessa kyse saattoi olla siitä, että asukaskyselyn palautus oli järjestetty asukastuvalle, mikä teki palautuksen vaivalloiseksi. Impolan tapauksessa kyse oli mahdollisesti yksittäisen asukkaan päätöksestä/päähänpistosta hävittää palautuslaatikko tahallaan tai vahingossa.

Asukaskyselyn yhteenveto

Asukaskyselyssä tuli esille monenlaisia toiveita. Vastauksista voi ensisijaisesti tulkita, että kerhohuoneiden toiminta tai asukastupien toiminta ei voi keskittyä yhdentoiminnon ympärille. Kerhohuoneiden ja asukastupien olisi toimittava ns. monitoimitiloina vastaten laajan käyttäjäkunnan tarpeita. Tyypillinen vastaaja oli 50-64 -vuotias nainen, joka asuu omistusasunnossa. Suurin osa vastauksista saatiin asukastuvilta, joissa vastausprosentti nousikin kiitettävän korkeaksi. Tähän vaikutti lähiötyöntekijöiden asukaskyselyn aktiivinen ”mainostaminen” asukastupien käyttäjille.

Vastauksista tuli esille, että varsinkin monet yli 50-vuotiaat toivoivat kurssitoimintaa. Kurssit mainittiin varsinkin Sampolassa

ja Pihlavassa. Kielikursseja toivottiin useaan otteeseen. Paja- ja kerhotoiminta mainittiin useasti, vaikka niiden sisältöä ei aina yksilöity. Käsiyöt ja erilaisten liikuntamahdollisuuksien lisääminen nousi useasti esille. Useat vastaajat toivoivat myös nuorille ja lapsille toimintaa - vastauksista kävi ilmi huoli nuorison aktiviteeteista. Asuinalueiden harrastusmahdollisuuksiin oltiin yleisesti ottaen melko tyytyväisiä kaikissa lähiöissä. Nuoria asukaskysely ei tavoittanut, paitsi webropol-nettikyselyn kautta, jonka keski-ikä oli kaikkein alhaisin - puolet vastaajista oli 21-29 -vuotiaita. Sähköisesti saatiin kahdeksan vastausta.

Tilakartoituksen yhteenveto

Tilakartoituksessa löytyneet kerhohuoneet erosivat toisistaan monin tavoin. Jokaisen tilan tyhjillään oloon oli luonnollinen selitys. Toiveita herättävää on, että jokaisella tilalla on tavalla tai toisella mahdollisuus toimia asukkaiden hyödyksi, joko talokohtaisesti tai parhaimmillaan koko lähiön hyödyksi. Mitään yhtä kattavaa toimenpide-ehdotusta tiloista ei voi antaa, vaan jokaisen tilan ja talon kohdalla on toimittava erikseen.

Tilojen yhteydessä esille nousi myös useita ratkaistavia kysymyksiä. Mille asukasryhmälle kunkin tilan käyttö voidaan rajata? Voisivatko tyhjillään olevat tilat palvella isompaa asukasryhmää vai ainoastaan yhden talon asukkaita? Tietävätkö asukkaat tiloista? Kenen tehtävä on tiedottaa talojen asukkaita? Mahdollinen ulkopuolelta järjestetty toiminta vaatii rahoitusta ja asettaa omat rajoituksensa - maksavalla taholla on yleensä omat intressit siitä minkälaiseen toimintaan rahoitusta voidaan myöntää. Tällöin olisikin löydettävä sellaiset yhteyksiä, jotka olisivat asukkaiden ja rahoittajien kannalta luontevia.

Tutkimuksen edetessä tuntui perustellulta huomioida aluepoliittiset seikat, kuten kulttuuri ja vapaa-ajan viettomahdollisuudet alueella. Sellaisia toimintoja kerhotiloihin ei ole järkevä kehittää, joita alueella on ennestään tarjolla. Alueen olemassa olevilla palveluilla ja tyhjillä tiloilla on tässä suhteessa yhteys. Talojen asukasrakenne ja omistussuhteet näyttävät merkittävää roolia tyhjien tilojen kehityksen kannalta. Omistusperusteisissa taloissa asukkaat tuntevat naapurinsa paremmin ja talon muihin asukkaisiin on syntynyt side esim. taloyhtiön kokousten kautta. Tällaisissa taloyhtiöissä on huomattavasti matalampi kynnyks ideoida yhteistä toimintaa ja sopia tilojen käytöstä, kuin vuokratalossa jossa suhde omaan asuinympäristöön ei välttämättä ole niin läheinen.

Lähiöiden mahdollisuudet

Yhteisöllisyyttä ei voi rakentaa taloon tai asuinalueelle keinotekoisesti. Toisaalta Impolan alue on hyvä esimerkki siitä, ettei yhteisiä intressejä välttämättä synny, ennen kuin alueelle on siihen suotuisat puitteet. Impolan tapauksessa yhteiset kerhotilat voisivat toimia impolalaisia yhdistävänä tekijänä. Impola on vyöhykkeenä paitsioissa niin julkisilta, kuin yksityisiltäkin palveluilta. Toisin sanoen: alueella ei ole yhteistä tilaa, missä ihmiset voisivat luontevasti kohdata. Yksi ongelmista on, että Impolan kaupunginosa on jakaantunut selkeästi kahteen osaan kerros- ja rivitaloalueisiin. Satakunnan TE-keskuksen tilastojen mukaan kerrostaloalueella asuu 81 työtöntä - syrjäytymisriski on heidän tapauksessaan vakava. Yhteinen kerhotila ei ratkaise alueen ongelmia, mutta voisi toimia alkusysäyksenä alueen viihtyisyyden parantamiseksi.

Lähes kaikki tässä tutkimuksessa haastateltavat olivat yhtä mieltä kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden tarpeellisuudesta lähiöissä. Tärkeätä olisi tarkastella asukkaiden näkökulmasta vastaavtko lähiöiden tarjolla olevat kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut tarpeita. Pitäisikö esim. kulttuuripalveluiden jalkautua lähemmäs ihmisten arkea? Kiertävät työpajat, teatteriryhmien vierailut ja esim. musiikkiesitykset lähiöiden peruspalveluina eivät välttämättä ole utopistista haihattelua, jos toiminta-ajatusta kehitettäisiin tietoisesti asukkaita tavoittavampaan suuntaan. Lähiöiden kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden kehittämistä ei voi langettaa ainoastaan kaupungin harteille, vaan kaupunginosan asukkaiden on oltava aktiivisia ja mahdollisille lisätoiminnalle on oltava luonteva tilaus. Asukasyhdistykset voisivat toimia avainasemassa, kun puhutaan toiminnan organisoimisesta lähiöissä. Asukasyhdistykset ja muut kansalaistoimijat voisivat toimia tiedottajina, yhteistyökumppanina ja toiminnan järjestäjinä. Verkottuminen kansalaistoimijoiden ja julkisen sektorin välillä voisi olla avainasemassa lähiöiden tarjonnan lisäämisessä.

Jatkotoimenpiteitä

Tässä selvityksessä kartoitetuista tiloista Pormestarinluodossa Messintie yhden kerhohuone sekä Impolassa Rajalantie 12 ja Filpuntie viiden kerhohuoneet olivat sellaisia, joissa olisi mahdollisuus järjestää koko asuinaluetta palvelevaa toimintaa. Kerhohuoneita voitaisiin hyödyntää joko asukaslähtöisesti tai järjestämällä ulkopuolista toimintaa. Ulkopuolelta järjestetyn toiminnan etuna on puolueettomuus. Esim. Impolan alueella asukasyhdistyksen toimintaa ovat varjostaneet eripuraisuus ja riidat asukkaiden välillä. Tärkeintä on, että toiminta olisi asukkaille mielekästä ja mahdollisimman laajaa asukasryhmää palvelevaa. Pienimuotoinenkin toiminta olisi järkevämpää, kuin

asukkaille rakennettujen kerhohuoneiden tyhjillään seisottaminen. Pormestarinluodon ja Impolan tiloista on esiselvityshankkeen aikana annettu jo toimenpide-ehdotuksia taloyhtiöille ja pyritty luomaan yhteyksiä isännöitsijän ja kolmannen sektorin toimijoiden välille. Asukkaita olisi tiedotettava tiloista ja rohkaistava tilojen käyttöön. Jos asukkaat eivät edelleenkään ole kiinnostuneita kerhohuoneiden käytöstä, voitaisiin toimintaa pyrkiä järjestämään julkisen tai kolmannen sektorin voimin. Ulkopuolinen järjestäjä saattaisi herättää kiinnostusta. Erilaisten työpajojen toiminta olisi järkevä sitoa jo olemassa olevaan kulttuuri- tai vapaa-ajan harrastustoimintaan, jota lähiössä ei ole tarjolla.

Kulttuurivuorot kerhohuoneisiin -esiselvityksen aikana nousi esille useita potentiaalisia tutkimuksen aiheita: kulttuuripalvelujen saavutettavuus lähiöissä, kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelujen hyödyntäminen osana lähiöiden sosiaalityötä ja esimerkiksi Impolan alueen tutkimus. Aiheet nousivat useasti esille haastateltavien puheenvuoroissa.

Lähteet

Haastattelu: isännöitsijä, RTK-palvelut Tiina Halme Porissa 7.12.2009, haastattelija Pasi Salmi
Haastattelu: työllisyssihteeri, Porin kaupungin työllistämisyksikkö Juha Laine, Porissa 12.1.2010, haastattelija Pasi Salmi

Haastattelu: talonmies, Pirjo Simula Porissa 23.12.2009, haastattelija Pasi Salmi

Haastattelu: lähiöyöntekijä, Sampolan asukastupa, Petri Ahonen Porissa 18.11.2009, haastattelija Pasi Salmi

Haastattelu: lähiöyöntekijä, Pormestarinluodon asukastupa, Päivi Visavuori Porissa 18.11.2009, haastattelija Pasi Salmi

Haastattelu: kulttuuritoimenjohtaja, Porin kaupunki, Jaana Simula Porissa 25.11.2009, haastattelija Pasi Salmi

Haastattelu: lähiöyöntekijä, Pihlavan asukastupa, Raija Rosnell Porissa 2.12.2009, haastattelija Pasi Salmi

Haastattelu: ohjaaja, Noora Männistö Porissa 21.12.2009, haastattelija Pasi Salmi

Haastattelu: Arto Prehti Porissa 12.1.2010, haastattelija Pasi Salmi

Haastattelu: talonmies, Arvo Matikainen, Porissa 23.12.2009, haastattelija Pasi Salmi
Haastattelu: vastaava sosiaalityöntekijä, Porin aikuissosiaalityö Veli Nuorsaari Porissa 18.11.2009, haastattelija Pasi Salmi

Ari Urpalahti. Sähköpostiviestit 16.11.2009, 9.12.2009, 20.1.2010 ja 21.1.2010. Tekijän halussa.

Kimmo Rinne. Sähköpostiviestit 14.12.2009 ja 22.1.2010. Tekijän hallussa

Pori-tieto - vapaa sana-kirja porista <<http://www.poritieto.com/index.php?title=Impola>> 5.2.2010

Pori-tieto - vapaa sana-kirja porista <<http://www.poritieto.com/index.php?title=Sampola>> 5.2.2010

Pori-tieto - vapaa sana-kirja porista <<http://www.poritieto.com/index.php?title=Pormestarinluoto>> 7.2.2010

Pori-tieto - vapaa sana-kirja <<http://www.poritieto.com/index.php?title=Pihlava>> 7.2.2010

ESR, INNO- hankekuvaus, <http://esrlomake.mol.fi/esrtiepa/kuvaus_S00369.html, hankekuvaus> 23.2.2010

Rosenqvist, Kirsti, Rosenqvist Outi, Porin kaupunkien asukastupien asiakasrakenne, asiakkaiden hyvinvointi ja palvelutarpeet, Sosiaalialan koulutusohjelma, Sosiaalipalvelujen ohjauksen suuntautumisvaihtoehto, 2009

ESR, Maakunnallinen lähiöprojekti -hankekuvaus <http://esrlomake.mol.fi/esrtiepa/kuvaus_S00647.html> 23.2.2010

Raportin kuvat: Pasi Salmi 2010

Arkkitehtuurisillat

Vuokko Kemppi

1. Johdanto

Porilainen lähiömaisema - hankkeen osaprojektina Arkkitehtuurisillat - hankkeen tehtävänä on tarkastella ja vahvistaa itäisten Porin lähiöiden, Hybridiporin asukkaiden yhteyksiä kaupungin ydinkeskustaan. Hankkeen kohdealue rajattiin koskemaan selvimmin kahden erilaisen alueen rajavyöhykkeenä toimivaa Isolinnankadun ja Vähälinnankadun välistä korttelistoa, joka on ehkä voimakkaimmin kokenut fyysisiä muutoksia historiansa aikana.

Hankkeessa tutkittiin Isolinnankadun sekä Vähälinnankadun aluetta suhteessa fyysisen ympäristön ja arkkitehtuurin tuottamiin mielikuviin. Erytysuomiota hankkeessa annettiin kulkemisen ja liikenteen merkitykselle, sillä suuri osa itäisten lähiöiden kaupunkikokemuksesta muodostuu liikkumisena kohdealueen kaupungin sisääntulo- ja ulostuloreittien kautta.

Tammikuun aikana tutkitun arkistoaineiston perusteella on pyritty luomaan kuvaa kohdealueen arkkitehtonisesta muutoksesta 1900-luvun alkupuolelta tähän päivään. Samalla on pohdittu arkkitehtonisen muutoksen vaikutuksia osallisten kaupunkikokemukseen. Osallisten ja kohdealueen käyttäjien vaikuttamismahdollisuuksien vahvistamista ja sen puitteissa suoritettavaa osallistamiskokeilua pidetään hankkeen yhtenä merkittävimpana jatkohankkeena sekä tuloksena.

2. Tutkimusta alueen muutoksesta

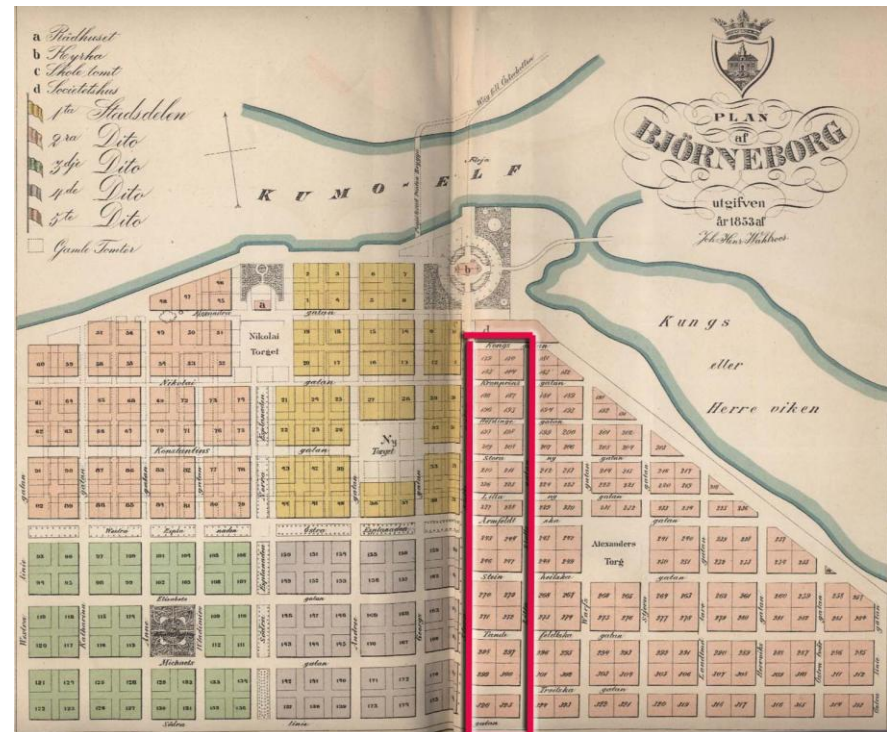
Arkkitehtuurisillat-osahankkeessa tutkittiin Porin kaupungin keskustan rajapintaa itäisten lähiöiden suuntaan. Hankkeessa keskityttiin arkkitehtonisen muutoksen kuvaamiseen visuaalisin keinoin. Hankkeen toinen painotus on tähdännyt alueen käyttäjien osallistamisen kehittämiseen kaupunkisuunnittelussa. Osallistamiskeinojen testaus tullaan suorittamaan keväällä 2010 järjestettävässä näyttelyssä.

Hankkeessa on perehdytty kohdealueen aineiston tutkimiseen ja keräämiseen eri tahoilta. Materiaalia on kartoitettu pääosin Satakunnan Museosta, Porin rakennusvirastosta sekä Turun maakunta-arkistosta. Myös muita materiaali lähteitä on kartoitettu ja hyödynnetty mahdollisuuksien mukaan. Hankkeen työaika jakaantui kahdelle henkilölle, Jenny Alatalon kartoitettua aineistoa (2.11.-31.12.2009) ja Vuokko Kempin jatkaessa kohdealueen aineiston tutkimista ja valmistelemista arkkitehtuurinäyttelyä hyödyttävään muotoon (1.-31.1.2010). Vuokko Kemppi tulee jatkamaan aineiston käsittelyä näyttelymuotoon Satakunnan Taidetoimikunnan tuella keväällä 2010.

Kuva 1. Porin asemakaavakartta vuodelta 1853. Kuva kirjasta J. W. Ruuth, Porin kaupungin historia, 1899. Kohdealue merkitty.

3. Linnakatuja välinen korttelisto arkkitehtuurisiltana

Isolinnankadun ja Vähälinnankadun välinen alue kuuluu kaupunginosaluokituksessa Uuteen Kaupunginosaan (Nya Stadt) eli 5. kaupunginosaan. Alue on muuttunut historiansa aikana ensin viljelysmaisemasta maatalousvaltaiseksi, perinteiseksi puutalokaupunginosaaksi ja sen jälkeen työläisten tiiviisti asuttamaksi yhtenäiseksi alueeksi.

Tänä päivänä Linnakatujen välinen alue sijaitsee Porin kantakaupungin ja 5. kaupunginosan puutaloruutukaavan vaihtumisvyöhykkeessä. Kannen kuvassa etualalla oleva Isolinnankatu on toiminut alueiden tarkkana rajana. Isolinnankatu on siis 5. kaupunginosan läntisin reuna. Linnakatujen alue edustaa kahden erilaisen alueen rajapintojen muuttuvaa roolia läpi historian. Tänä aikana alueelle on luotu yhä erilaisempia käyttötarkoituksia ja myös merkityksiä.

Kuva 2. Kuva on otettu vuonna 1973. Kuvassa Ruhtinaankadun ja Isolinnankadun kulmatalo kuvattuna pihan puolelta Isolinnankadulle päin, 5. kaupunginosasta keskustan suuntaan. Talo on purettu huhtikuussa 1976. Nykyisin paikalla on nuorisotalon parkkipaikka. Kuva: Satakunnan museon arkisto. Kuva: Jari Pyy, 1973.

Kohdealue onkin Isolinnankadulta, kaupungin suunnasta katsottaessa muuttunut 1900-luvun lopulle tultaessa puutaloalueen reunakorttelistosta (Kuva 2.) kaupunkimaisen korkeaksi katutilaksi. Samalla kaupungin näkymätön raja on hivuttautunut kauemmaksi. Kaupunkimainen tila on siis laajentunut kohti ympäröiviä alueita.

Arkkitehtonisesti alueen muutos on huomattava. Matalasta puutalovaltaisesta rakennustavasta on siirrytty kohdin jopa hyvinkin radikaalisti ja nopeasti korkeiden keskustatalojen maailmaan. Kuten esimerkiksi Porin tori (kuva 1. Porin asemakaavakartta. Porin tori= ”Ny Torget”), koko keskusta muuttui vähitellen, mutta järjestelmällisesti viime vuosisadan kuluessa kohti korkeampaa ja tehokkaampaa rakentamista. Uudistuminen näyttäytyi selvästi modernismin tunnuksena.

Siirryttäessä aikajanalla kohti modernismia, rakennukset ja alueiden käyttötarkoitukset ovat muuttuneet vastaamaan ajan vaatimuksia. Puukaupungissa, jollainen Pori vielä 1950-luvulle tultaessa oli, katutila näyttöytyi katsojalle matalana ja tiiviisti rakennettuna. Tällaista alueen maisemaa esittää myös raportin kannessa toimiva kuva. Kansikuvassa näkyy selkeästi Isolinnankadun rooli erilaisten kaupunginosien arkkitehtuuria erottelevana rajana.

Säännöllistä ruutuasemakaavaa, jota reunustavat yhden tai kahden kerroksen korkuiset puutalot pidetään perinteisen puukaupungin tunnusmerkkinä. (Tommila, 2005) Karttaesityksessä tällaiset tyypilliset, matalat rakennukset muodostivat tonttia ympäröivän suojaisan pihapiirin.

Linnakatualueella, kuten koko 5. osassa, symmetrinen ruutukaava muodostui neljän tontin kortteleiden säännöllisestä toistumisesta.

Kohdealueena Linnakatualueen välinen alue edustaa kantakaupungin ja uudemman, asumiseen käytännöllisistä syistä muovautuneen alueen rajavyöhykettä. Tämä rajavyöhyke jakaa alueet arkkitehtonisesti erilaisiin tyyppialueisiin, jota keskusta-alueella edustaa Kivi-Pori ja 5. osassa selkeästi tyypittävää työläisten puukaupunkia. Kohdealue toimii nykyään selkeänä rajana samaan aikaan tyylille, mielikuville sekä alueiden käyttötarkoituksille ja merkityksille.

Isolinnan- ja Vähälinnankadun väli kuuluu etupäässä Porin vuoden 1852 palon jälkeen rakennettuun, pääosiltaan yhtenäisenä säilyneeseen puutalovaltaiseen 5. kaupunginosaan. Isolinnankadun laita-alueesta on nopeasti muuttumassa osaksi kaupungin liikekeskustaa. Suuri osa kyseisten kortteleiden puutaloista on jo purettu.

Kuvat 3 ja 4. Tontin nro. 227 Isolinnankadunpuoleinen julkisivu kahdessa eri aikatasossa. Vasemmalla olevassa kuvassa tontin 227 julkisivua vuoden 1930 julkisivumuutospiirustuksessa (Kuva: Porin Rakennusviraston arkisto). Oikealla tontin nykyistä rakennuskantaa Säveltäjänkadun kulmassa kuvattuna. Valokuva ja kollaasi: Vuokko Kemppi 2010.

3.1 Puukaupungista kaupungin julkisivuksi

Nykyinen Isolinnankadun ja Vähälinnankadun välinen alue on kokenut suuren arkkitehtonisen muutoksen historiansa aikana. Tänä päivänä tämä 5:n kaupunginosan läntisin korttelirivistö toimii lähinnä julkisten palveluiden ja liikkeiden sekä henkilöautopysäköinnin tukikohtana. Alueella on muutamia alkuperäisestä katutilasta muistuttavia rakennuksia, kuten mm. Saukkosen talo (rak. 1890), vanha Poliisiasema (rak. 1915) ja Parturiliike (rak. 1849). Uudempaa rakennuskantaa edustavat taas mm. entisen Anttilan liikehuoneisto (rak. 1988), Herttuantorin liikekeskus (rak. 1985), näinä aikoina laajennuksenalainen Lääkäritalo (rak. 2001) sekä uusimmat asuinkerrostalot. Kuten helposti voi huomata, Linnakatujen välinen korttelisto on kerrostunut historiassa hyvin moneen eri aikakerrokseen, jotka erottuvat julkisivunäkymässä selvästi eri aikakerrostumiksi.

Aikakerrostumat eivät ole pelkästään fyysisiä kokemuksia paikoissa olemisesta, vaan kerrostuvat myös muistoissa. Paikkaan kiinnittyneet muistot muodostavat mielessä mielikuvakarttoja, joiden avulla paikkakokemuksia hahmotetaan. Muistojen paikat eivät välttämättä ole fyysisiä paikkoja, mutta fyysiset ja esteettiset virikkeet (arkkitehtuuri) auttavat muistamaan paikkoihin liittyviä henkilökohtaisia merkityksiä. Itäporilaisille alue on tuttu kulkemisen paikka sekä kaupungin rajapinta-alue. Yksisuuntaisten katujen ympäröimä korttelisto muodostuu tärkeimmäksi liikenteen kokoavaksi paikaksi kaupungin keskustaan tultaessa.

Isolinnankadun ja Vähälinnankadun väliin jäävä alue toimii Porin kaupunkiin kohdistuvan liikenteen sisään tuloporttina. Kovin selkeänä tervetuloitovotuksena aluetta ei kuitenkaan voi pitää sen

antaman väliaikaisuuden ja keskeneräisen vaikutelman perusteella. Alue näyttää osittaisen rakentamattomuuden ja tyhjyyden takia paikoin hyvin keskeneräiseltä ja jopa hajanaiselta. Toisaalta, alueen liikenteellisen solmupreferenssin vuoksi, tai siitä riippumatta, kohdealueelle on viime aikoina sijoitettu suuri osa kaupungin keskusta-alueen pysäköintipaikoista. Lähes avoimille kentille sijoitetut pysäköintipaikat toimivat monesti juuri idästä tulevan henkilöautoliikenteen käytössä.

Kaupunginpuoleinen kortteliston laita on lähes säilyttänyt rakennustiheydensä verrattaessa sitä vanhaan kaupunkitilaan. Vanha puukaupungin katutila on kuitenkin kadonnut korttelistosta, kun talot ovat muuttuneet korkeammiksi ja tehokkaammiksi. Isolinnankadun julkisivu muistuttaakin nykyisessä asussaan rakennuskannaltaan ja tyyliltään keskustan korkeaa kerrostalomuotoista liike- ja asuinrakentamista, kun 5. osan Vähälinnankadun puoleinen julkisivu on monessa kohtaa vain tyhjää parkkikenttää. Alun perin alue on edustanut 5. osan puukaupungin rakentumistapaa ja mittaa. Kaupungin raja on siis siirtynyt kohti reuna-alueita.

3.2 Kulkeminen muuttuu

1970-luvulle asti valtatie 8 kulki Yrjönkatua pitkin suoraan keskikaupungin halki kohti pohjoista. Kun liikenteen volyymi kasvoi, alkoivat yhtäkkisesti kasvaneiden liikennemäärien haitat korostua kiihtyvällä tahdilla. Porin puutalokaupunkia ei ollut rakennettu -70-luvun moottoriliikennettä varten. Pori olikin valtakunnallisesti ensimmäisten kaupunkien joukossa, joihin perustettiin ajoneuvoilta rauhoitettu kävelykatu. Näin ollen aiemmin keskustassa kulkenut liikenne oli ohjattava muualle. Länsitien valmistumisen jälkeen pohjoiseen ja etelään suuntautunut liikenne ohjattiin sen kautta. Porin kaupunkiin ja sieltä pois kohdistuvaa liikennettä varten tarvittiin toimiva ratkaisu, joksi rakennettiin Linnakatujen korttelirivistöä kiertävä yksisuuntaisten katujen järjestelmä, Vähälinnankatu pohjoiseen suuntautuvalle, ”kaupunkiin tulevalle” liikenteelle ja Isolinnankatu etelään suuntautuvalle liikenteelle. Samalla ennen kapeaa Vähälinnankatua levennettiin 7m, kaupunginpuoleisen kortteliston talorivistön häviämisestä huolimatta (Kuva 5).

Tässä liikennemuutoksessa Linnakatujen välinen alue muodostui erilliseksi, sillä rakennustyylin yhteys Linnankatujen rakennuskannassa ja 5. osan välillä katosi puutalojen mukana. Samalla alkoi Linnakatujen kehitys kohti keskustamaista rakentamista.

Kuva 5. Kuvassa Vähälinnankadun muutos tärkeäksi liikennekaduksi on vasta edessäpäin. Kuva on otettu vuonna 1939 Itsenäisyydenkadulta vähälinnankadulle. Vähälinnankatua jouduttiin levenyttämään liikennemuutoksessa, jolloin kuvassa näkyvä vasemmanpuoleinen (keskustanpuoleinen) talorivistö hävitettiin. Kuva: Satakunnan museon arkisto. Kuvaaja: Tiera Hasanen, 1939.

4. Näyttely ja osallistaminen

Kohdealueen tutkimuksella ja rakennuskannan historiallisella selvityksellä tähdätään keväällä 2010 järjestettävään näyttelyyn, joka tullaan toteuttamaan yhdessä Satakunnan taidetoimikunnan rakennustaiteen läänintaiteilija, arkkitehti Hanna Elon kanssa. Kevään näyttelyn tarkoitus on ottaa kantaa siihen, miten rakennettu ympäristö vaikuttaa asukkaiden ja muiden ihmisten kokemukseen lähiympäristöstään ja miten rakennettu ympäristö kehittyä ja muuttuu.

Hankkeen yhtenä olennaisena osuutena oli asukkaiden osallistamisen kehittäminen kaupunkisuunnittelussa. Näyttelyssä tullaan testaamaan näyttelyn kävijöiden osallistamiskokeiluna suunnittelupeliä, jonka tarkoituksena on saattaa kohdealueen osalliset mukaan alueen suunnitteluun ja ideointiin. Osallistavan suunnittelun aktivoimiseksi näyttelyyn rakennetaan alueen kolmiulotteinen pienoismalli, jossa kävijä pääsee näyttelyn herättämien ajatusten jälkeen rakentamaan oman tilansa kohdealueesta.

Myös piirrettävän asemakaavapohjan avulla toteutettavaa osallistamista on pohdittu. Jatkotavoitteena on saada aluetta parantavaa ja toiminnallistavaa rakentamista liikkeelle yhteistyössä kaupungin eri elinten ja yksityisten maanomistajien kanssa. Pori toimii rakennustaiteen läänintaiteilijan Satakunnanlaajuisen hankkeen pilottialueena. Jatkossa kartoitetaan ja parannetaan myös muita Satakunnan kuntien alueilla sijaitsevia näkymättömiä, keskeisiä, mutta heitteille jääneitä, kaupunki-, ja kylätiloja. Tavoitteena on, että asukkaat oppisivat näkemään oman rakennetun lähiympäristönsä erityispiirteet ja solmukohdat uusin silmin, ja että he tuntisivat

voivansa vaikuttaa kehityksen suuntaan ja kokisivat iloa toteutuneista parannusprojekteista.

Näyttely ja osallistavan suunnittelun metodin testaus tullaan dokumentoimaan osana Porilainen lähiömaisema - hankkeen Arkkitehtuurisillat-osahanketta.

Vuodesta 2000 lähtien Maankäyttö- ja rakennuslaki on velvoittanut ottamaan osallisten mielipiteet huomioon maankäytön tai rakentamisen muutoksia koskevissa päätöksissä. Alueiden ja kaupunkien suunnittelusta on siis tehty avoimempaa ja asukkaille on annettu mahdollisuus vaikuttaa alueiden suunnitteluun. Osallistamistapojen testaamisella pyritään moniarvoiseen vuorovaikutteiseen suunnitteluun, jonka tulisi olla suunnittelun keskeinen tavoite.

Laki mainitsee, että alueita tulisi suunnitella niin, että ”alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.” (MRL 5.2.1999/132)

5. Arkkitehtuurisillat

Arkkitehtuurisillat-hankkeessa kerätystä materiaalista tullaan koostamaan näyttely yhteistyössä rakennustaiteen läänintaiteilijan Hanna Elon kanssa. Näyttely toteutetaan toukokuussa 2010 kohdealueen sisällä sijaitsevassa Galleria 3H+K:ssa.

Näyttelyn tarkoituksena on koota yhteen projektin aikana suoritettua tutkimustyötä koskeva visuaalinen julkisivuesitys Isolinnankadun arkkitehtonisesta muutoksesta. Näyttelyssä testattavalla kävijöiden osallistamiskokeilulla pyritään keräämään käyttäjälähtöistä informaatiota alueen kehittämistyön pohjaksi.

Lähteet

Mäkelä, Olavi. Porin kaupunkisuunnittelupäällikön haastattelu Porissa 11.12.2009. (Haastattelija Jenny Alatalo, muistiinpanot tekijän hallussa.) Porin rakennusviraston arkisto.

Ruuth, J.W: Porin kaupungin historia. SKS, Helsinki, 1899. Satakunnan museon kuva-arkisto.

Turun maakunta-arkisto.

Tommila, Mervi: Porin V kaupunginosa elettyinä maisemana. Asukkaiden ja viranomaisten tulkintoja ja kokemuksia ympäristöstä. Maisemantutkimuksen pro gradu, Turun yliopisto, 2005.

Kuva s.25 Sven Raita, Satakunnan museon kokoelma.

Pormestarinluodon- Puu villan puistovyöhyke

Arja Sato-Ettala ja Kaisu Ryyänen

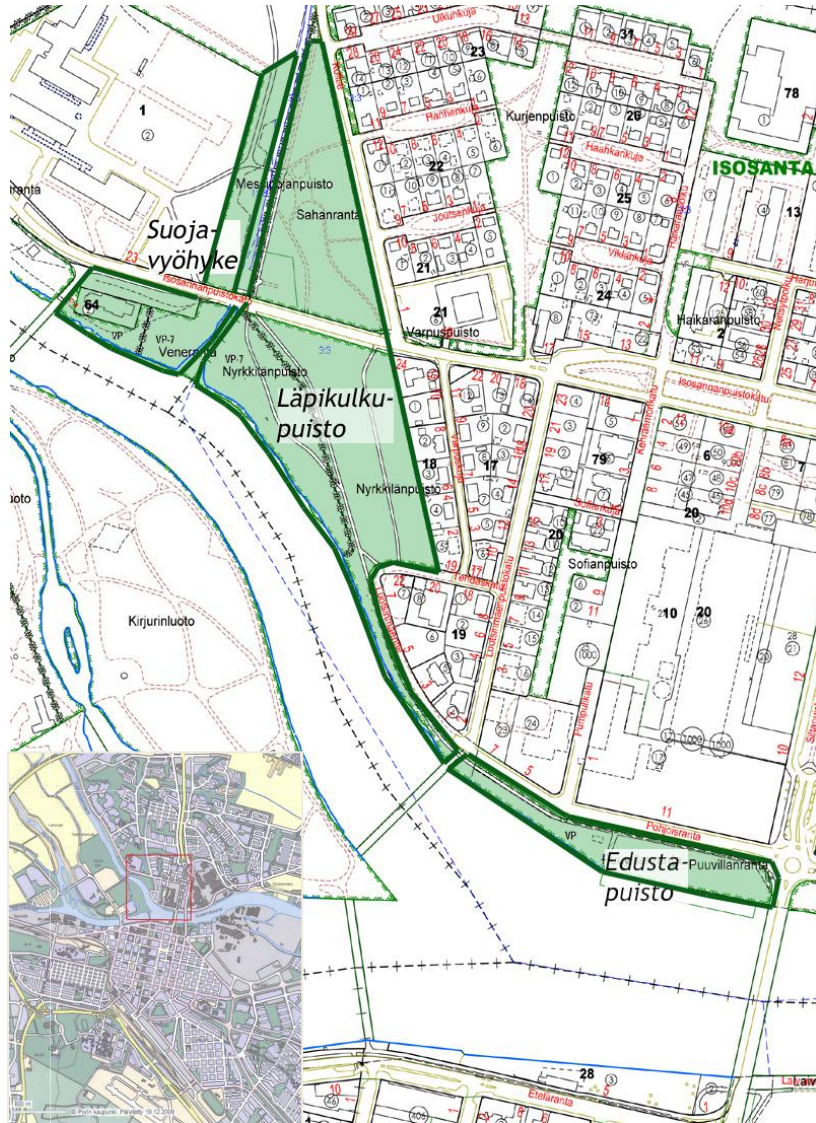
1. Osahanke ja sen tavoitteet

Pormestarinluodon-Puu villan puistovyöhyke -osahanke toteutettiin osana Porilainen lähiömaisema -hanketta. Hankkeen toteutuksesta vastasi Turun yliopiston maisemantutkimuksen oppiaine ja hanketta rahoitti Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus. Osahankkeen taustatyönä selvitettiin puistoalueen maisemalliset ominaisuudet, historialliset ja nykyiset käytöt. Osahankkeessa toteutettiin käyttäjätutkimus, jossa selvitettiin:

1. miten Pohjoisrannan ja Pormestarinluodon välistä rantavyöhykettä pitäisi kehittää eri ryhmien tarpeiden mukaan ja miten sovittaa tarpeet yhteen keskenään. Tämän selvityksen pohjalta:
2. esitetään suosituksia Pormestarinluodon ja Puu villan alueen, Pohjoisrannan ja keskustan välisen yhteyden vahvistamiseksi puistovyöhykkeen avulla.
3. tuotettiin ideasuunnitelma, jossa laadittiin puistovyöhykkeelle kehitysideoita ja esitettiin toimenpide-ehdotuksia.

Osahanke toteutettiin yhteistyössä Porin kaupunkisuunnittelun ja puistotoimen kanssa.

1.1 Kohdealue ja hoitovastuu

Kartta 1. Kohdealueen sijainti Porin ydinkeskustasta. © Porin kaupunki, kaupunkimittaus 2010, lupa nro 351.

Pormestarinluodon-Puuvillan puistovyöhyke sijaitsee kävelymatkan päässä, 0,5-2 km, Porin ydinkeskustasta pohjoiseen. Puistovyöhyke on suhteellisen pienialainen kaupunkiviheralue Kokemäenjoen pohjoisella rannalla. Alue on luonnonoloiltaan tasaista, entistä tulvaniittyä. Alueen vesistöjä ovat Kokemäenjoki, Luotsinmäenhaara sekä jokiuomat Kolijuopa ja Hyvelänjuopa.¹

Kohdealue kuuluu kaupunginosaluokituksessa Isosannan ja Pormestarinluodon kaupunginosaan. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat Pormestarinluodon kerrostaloalueella, Isosannan ja Läntinen Toejoen pientaloalueilla. Alueen läheisyydessä toimivat Puuvillan yliopisto- ja yrityskeskus, Pormestarinluodon puoleinen Kaarisillankoulu, Isosannan päiväkoti sekä vanhusten palvelukoti Ruskakoti. Puiston yhdistää Porin ydinkeskustaan johtavalle Yrjönkadulle vuonna 1926 rakennettu Porinsilta² ja luoteispäädystä Pormestarinluodon kaarisilta Kirjurinluodon virkistysalueelle.

Porin kaupungille määrättiin vuonna 1892 täysi omistusoikeus valtiolle kuuluvaan Isosannan osaan.³ Puistovyöhykkeen ranta-alue on osa Porin kansallista kaupunkipuistoa, joka perustettiin Poriin ympäristöministeriön päätöksellä vuonna 2002. Kansallinen kaupunkipuisto turvaa viheralueiden virkistyskäytön sekä kansallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt maankäyttö- ja rakennuslakiin nojaten.⁴ Puistovyöhykkeen ylläpidosta ja hoidosta vastaa Porin Teknillisen palvelukeskuksen puistotoimen osasto. Puistojen ja viheralueiden kunnossapito Porissa perustuu

¹ Koivuniemi 2004, 10.

² Koivuniemi 2004, 117.

³ Matomäki 1987, 37.

⁴ Porin kansallisen kaupunkipuiston www-sivusto.
<http://www.pori.fi/kaupunkipuisto.html>. 23.2.2010.

valtakunnalliseen Viherympäristöliiton hoitoluokitusmalliin, jota sovelletaan Puistotoimen resurssien mukaan.⁵

1.2 Menetelmät

Osahankkeessa työskenteli kaksi tutkimusavustajaa, Kaisu Ryyänen ja Arja Sato-Ettala, joiden työnjako oli seuraavanlainen: Arja Sato-Ettala toteutti käyttäjätutkimuksen ja kyselytulosten analyysin (ks. luku 3). Kaisu Ryyänen teki puistovyöhykkeen taustaselvityksen (ks. luku 2), johon kuului kenttähavainnointia, historiaselvitystä ja viranomaishaastatteluja. Näiden ja käyttäjätutkimuksen tulosten perusteella hän ehdotti kehittämisideoita ja toimenpide-ehdotuksia (ks. luku 4).

Kenttähavainnoinnin yhteydessä alue valokuvattiin syksyllä 2009 sekä talvella 2010. Alueen historiaa selvitettiin kirjallisuuden sekä Satakunnan museon arkistomateriaalien, kuvien ja karttojen avulla. Selvitystä varten haastateltiin porilaisia virkamiehiä, joilta tiedusteltiin alueen arvottamisesta, kehittämisestä ja tulevaisuuden suunnitelmista. Selvityksen pohjalta arvotettiin puistovyöhyke osa-alueittain. Arvottamisessa huomioitiin selvityksessä esille nousseita puiston luonteelle tärkeiksi koettuja ominaisuuksia.

Kehittämisideoita varten etsittiin esimerkkejä muualta vastaavanlaisista puistohankkeista. Suomessa tämänkaltaisia hankkeita ovat mm. Helsingin Pihlajamäen vuonna 2009 valmistunut nuorisopuisto sekä Turun Rentukka-hanke.

---

⁵ Marinin haastattelu 2.2.2010.

2. Historia ja nykytila (Kaisu Ryyänen)

2.1 Alueen kehittyminen puistoksi

Porin kaupunki kohosi nopeasti tuhkasta vuoden 1852 tuhoisan palon jälkeen. John Henri Wahlroosin laatimassa vuoden 1853 asemakartassa⁶ Kokemäenjoen pohjoinen puoli oli vielä kaavoittamatonta aluetta, jossa kulki ainoastaan Vaasaan johtava maantie. Kaavan mukaan kaupunkia haluttiin laajentaa ainoastaan etelään päin.⁷ Luonnonolosuhteiltaan pohjoinen ranta oli tulvaherkkää niittyaluetta, minkä vuoksi aluetta ei koettu käyttökelpoiseksi. Kaupungin sijaitessa joen eteläisellä puolella alueen saavutettavuus oli pitkään heikko, kunnes joen ylitykseen rakennettiin ponttonisilta entisen lauttakuljetuksen tilalle vuonna 1855.⁸

Porin teollisuus kasvoi voimakkaasti 1860-luvulla. Uusille tehdasrakennuksille haettiin kiivaasti sopivaa sijoituskohtetta, joka löytyi lopulta rakentamattomalta Isosannan kruununmaalta Pohjoisrannan tuntumasta. Kauppias H. J. Oldenburg perusti alueelle ensimmäisenä tulitikkutehtaan vuonna 1856.⁹ Parin vuoden kuluttua kauppias perusti tehtaansa viereen suuren puutarhan nimeten sen vaimonsa mukaan Sofianpuistoksi¹⁰. Puutarhan rakentamisvaiheessa istutettiin koivulehtokuja sekä

---

⁶ Ruuth 1899, karttaliite.

⁷ Ruuth 1899, 432.

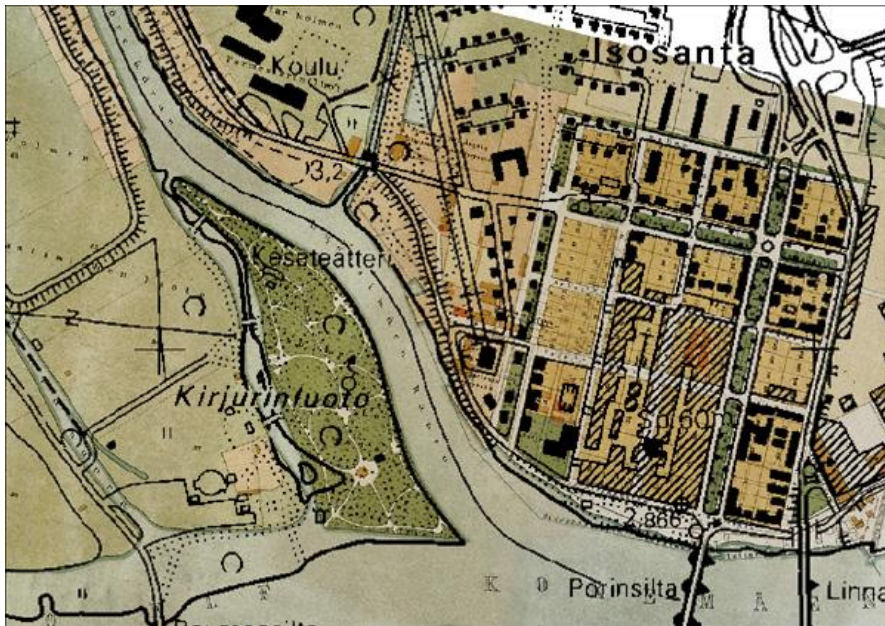
⁸ Ruuth 1899, 434.

⁹ Ruuth 1899, 438.

¹⁰ Puistoalueen ruotsinkielinen nimi on ”Sofiegarten”, jota käytetään lähdekirjallisuudessa. Raportissa käytetään kuitenkin puistoalueen nimen suomenkielistä käännöstä ”Sofianpuisto”.

vaahteroita joen rantaan. Vaahterat eivät kuitenkaan menestyneet pitkään paikan vesiperäisyyden takia. Oldenburg rakennutti puistoon myös Porin ensimmäisen kasvihuoneen.¹¹ Kuvassa yksi näkyy Sofianpuiston sijainti vihreänä alueena Pohjoisrannan vasemmassa kulmassa. Sofianpuisto toi ensimmäisenä Pohjoisrantaan sen vehreyden, mikä on alueelle nykyisin leimallista.

KUVA 1. Kuvassa on yhdistetty kaksi asemakarttaa. Värillinen kartta on F.J. Lindströmin suunnittelema asemakartta vuodelta 1897 ja päälle asetetun kartan ääri viivat mukailevat nykyistä kaavaa. Kuvasta näkee alueen fyysisiä muutoksia sadan vuoden ajalta mm. rantaviivan siirtymistä. Värillisessä kartassa näkyy entisen Sofianpuiston sekä entisten höyrysahojen sijainnit nykyisellä puistovyöhykkeen alueella.

¹¹Kohvakka 2002, 36.

Porin pohjoinen ranta alkoi hahmottua teolliseksi esikaupunginosaksi. Alueen maisemaa hallitsivat 1800-luvun lopulla korkeat tehdaspiiput, työläisten rakennukset ja Sahojen lautapaikat Luotsinmäenhaaran varrella. Tehdasaluetta koristivat pohjoisrannan Sofianpuiston puukujanteet, niiden tuoma vehreys ja Sofianpuiston edustukselliset rakennukset. Pohjoisrannassa oli jokisatamatoimintaa, jonka vuoksi rantaan oli rakentunut hiekkainen kulkuväylä. Teollistuvassa Pohjoisrannassa oli myös ongelmansa. Tulvavedet huuhtelivat aluetta, maapohja oli savea, rakennusjärjestystä ei ollut ja taajimmissa osassa aluetta tiet olivat korkeintaan neljän metrin levyisiä sekä tonttien suuruus oli 2-3 aaria. Alueen työläisyhdyskunnan ainaisena riesana olivat kulkutaudit.¹²

Esikaupunginosan ongelmiin päästiin pureutumaan, kun Porin kaupunki sai täyden omistusoikeuden valtiolle kuuluvaan Isosannan alueeseen vuonna 1892. Alueen paikalle kaavoitettiin uusi, VIII kaupunginosa vuonna 1896, jolloin vanhat rakennukset purettiin sen tieltä. Kaupungininsinööri F. J. Lindström laati asemakaavan, jossa pyrkimyksenä oli hävittää alueelle syntyneen esikaupungin ongelmakohdat ja säilyttää mahdollisimman paljon Oldenburgin aikaisia puistoteitä. Alueen lounaisreunaan haluttiin jättää Oldenburgin aikainen Sofianpuiston alue.¹³

Vuonna 1898 kaupunki myi kauppias Claes Molanderille ja prokuristi Walter Alhströmille kaupunginosan 16 suurinta tonttia eli joenrannan puoleiset kaksi keskimmäistä korttelia puuvillatehtaan sijoituspaikaksi.¹⁴ Rakennusvaiheessa rannassa oli

¹² Matomäki 1987, 36.

¹³ Matomäki 1987, 37-39.

¹⁴ Matomäki 1987, 37-39.

istutettuna puurivistö. Lisääntyvän tehdastoiminnan vaikutuksesta liikenteelle raivattiin tilaa vähentämällä puita katujen varsilta.

Porin puistojen kuntoon ja hoitoon vaikutti kuivuuden lisäksi Porissa majailevat venäläiset sotilaat Suomen itsenäistymisen aikaan. Sofianpuistossa rakennettiin laudoista aitauksia puiden ympärille, jotta sinne sijoitetut sotilashevoseset eivät vahingoittaisi puita. Venäläisten sotilaiden välinpitämättömyyttä pidettiin syynä puistojen huonoon kuntoon. Porin puistotoimen vuoden 1917 pöytäkirjassa todetaan, että sotilaat tekivät oikoteitä ja polkuja puistojen nurmikentille ja vahingoittivat monin tavoin puita ja pensaita.¹⁵

1930-luvulla Puuvilla Oy:lle luovutettiin uutta konttorirakennusta varten Sofianpuisto, jota oli käytetty jo jonkin aikaa ainoastaan hiekan varastointipaikkana.¹⁶ Puuvillatehdas valmistui lopulliseen ilmiasuunsa, kun Siltapuistonkadun ja Pohjoisrannan kulman pyramidikattainen konttorirakennus valmistui.¹⁷ Suureen mittaansa valmistunut tehdas aiheutti toiminnallaan myös suuria ympäristöhaittoja. Vuonna 1939 Porin puutarhalautakunta antoi asiasta huomautuksen Puuvilla Oy:lle. Huomautus tehtiin lähiasukkaiden valitusten perusteella, jonka mukaan suurtehtaan puuvillapöly rumensi alueen puistoja sekä oli asukkaiden terveydelle haitallinen. Valitukset otettiin huomioon ja Puuvillatehtaan edustaa alettiin rakentaa puistoksi, jotta alue muuttuisi viihtyisämmäksi. Puistoalue koostui vielä 1930-luvulla ainoastaan muutamista rannan puuistutuksista. Ranta-alue suunniteltiin edelleen liikenteen ehdoilla; katujen varteen

---

¹⁵ Kohvakka 2002, 74-75.

¹⁶ Kohvakka 2002, 84.

¹⁷ Juusti 2004, 127.

istutettiin lehmuksia ja puistoalueella säilytettiin hevosten juottopaikat.¹⁸

Puuvillatehdas muutti ympäristöä fyysisesti monin tavoin. Tehtaan työntekijöiden asuinrakennuksia alkoi nousta tehtaan lähiympäristöön heti 1900-luvun alussa ja 1930-luvulla rakentui alueelle kokonainen puutaloalue.¹⁹ Alueen asuinrakennusten lisääntyessä kasvoi tarve myös asukkaiden vapaa-ajantoiminnoille. Nyrkkilänpuistoon, Isosannanpuistokadun itäpäähän, rakennettiin leikkikenttiä lapsille vuonna 1938. Aluetta kunnostettiin istuttamalla pensaita ja kylvämällä nurmikkoa.²⁰ Sorakentät olivat käytössä sellaisenaan 1990-luvulle asti.²¹ Kaupunginpuutarhuri Kosti Laaksonen teki ensimmäisenä ehdotuksen Luotsinmäenhaaran jokirannan kunnostamiseksi puistoksi vuonna 1953. Laaksosen ehdotus ei toteutunut, mutta se antoi suuntaviivoja puiston myöhemmälle kehitykselle. Laaksosen ehdotuksessa pääkäytävä on rakennettu padon päälle ja käytävästä haaroittuu polveileviä polkuja.²²

Pohjoisrannan, Puuvillatehtaan ja jokirannan välisen puistoalueen, kunnostaminen aloitettiin vuonna 1951. Työt saivat vauhtia, kun Porin Puuvillatehdas lahjoitti kunnostukseen 1 000 000 markkaa. Kadun varteen istutettiin 24 lehmusta ja puiston muille osille 22 erilaista lehtipuuta ja 776 pensasta.²³ Puistoon tuli puistokäytäviä ja käytävien reunoilla penkkejä. Penkit asetettiin katseen suunta joelle päin. Alueen viihtyisyyttä lisättiin monipuolisilla kasvivalinnoilla, kuten perennoilla ja yksivuotisilla ryhmäkasveilla.

---

¹⁸ Kohvakka 2002, 87-88.

¹⁹ Juusti 2004, 126.

²⁰ Kohvakka 2002, 87.

²¹ Kohvakka 2002, 5.

²² Ahosen haastattelu 5.1.2010.

²³ Kohvakka 2002, 95-96.

Kuva 2. Viihtyisäksi puistoksi rakennettu Puuvillanranta vuonna 1968. Satakunnan museon kokoelmat.

Olavi Laisaari laati Porille 1950-luvun lopulla uuden yleiskaavan. Suunnitelman perustana oli hajakeskittymien järjestäminen asumasoluiksi sekä pyrkimyksenä järjestää uusia asuinalueita ja harventaa keskusta-aluetta. Kokemäenjoen pohjoispuolelle laadittiin suunnitelmat kolmelle lähiölle, joista yksi olisi Pohjoisrannan lähiö. Pohjoisrannan lähiö käsitti Isosannan kaupunginosan, osan Toejokea ja lisäksi eri kyliin kuuluvia alueita joen pohjoisrannalla.²⁴ Laisaaren vuonna 1958 laatima yleiskaava toimi 1960-luvun alussa kaavoituksen pohjana. Alueen kaava uusittiin vuonna 1969 Aatos Issakaisen kaavalla, joka pohjautui suureen kasvuoptimismiin ja kerrostalorakentamiseen. Taustalla

²⁴ Matomäki 1987, 117.

vaikuttivat alueliitokset sekä kasvava asuntopula. Pormestarinluodon kerrostaloalue rakennettiin vuosina 1967-1969.

Puuvillanrantaa lukuun ottamatta puistoalue on rakennettu 1960-luvun jälkeen. Viheralueen rakentaminen tapahtui aikana, jolloin Porissa lähiörakentaminen oli kuumimmillaan. Puistovyöhykkeen läheisyyteen entiselle tulvaniitylle rakennettiin Pormestarinluodon kerrostaloalue, jonka asukasluku moninkertaistui kymmenen vuoden aikana.²⁵ 1980-luvulla tehdyn kaupunkien viheralueselvityksen mukaan 1960-1970-luvuilla syntyi runsaasti viheralueita uusille asuinalueille. Ominaista näillä viheralueilla oli ylijääneen maan luonne ja niitä leimasi suuret yksiköt sekä yksitoikkoisuus.²⁶

Luotsinmäenhaaran rannassa sijaitseva matto- ja venelaitureita. Nyrkkilänpuistosta johti Kirjurinluotoon silta, jonka pioneerit rakensivat paikalleen vuosittain. Pormestarinsilta valmistui vuonna 2001 ja sillan viereen Luotsinmäenrantaan tehtiin matonpesupaikat. Matonpesulaiturit jäivät Nyrkkilänpuistosta huonokuntoisten tynnyrien ja veneilystä johtuvien aaltojen takia pois.²⁷ Puiston yksitoikkoista ilmettä korjailtiin istuttamalla alueelle lehtipuiden lisäksi havupuita 1980-luvun alussa²⁸.

Porin Puuvillatehtaan kutomo-osa tuhoutui tulipalossa toukokuussa vuonna 1981, minkä jälkeen tehdastoiminta alkoi hiljentyä loppuen kokonaan Puuvillan tiloissa vuonna 1985.²⁹ Tehtaan ympäristö koki myös tehdastoiminnan päättymisen seuraukset. Puuvillanranta yksinkertaistettiin muuttamalla alue nurmeksi,

²⁵ Pormestarinluodon perusparannusohjelma 1985-1989, 2.

²⁶ Holm 1987, 16.

²⁷ Lankiniemen haastattelusta 22.1.2010.

²⁸ Kohvakka 2002, 124.

²⁹ Leppänen 1992, 162.

puistokäytävät poistettiin ja oleskelupaikat vähentyivät. Näin alue hiljentyi, mutta vain hetkeksi.

Teollisen kulttuuriperinnön rinnalle syntyi uusi kerrostuma, kun Porin yliopistokeskus siirrettiin vuonna 1999 Vähäraumalta puuvillatehtaan kiinteistöön.³⁰ Alueen liikenne vilkastui jälleen, kun Puuvillaksi nimetty tehdasrakennus sai tiloihinsa uusia työntekijöitä ja toimijoita. Puuvillaan saapuneiden opiskelijoiden sekä työntekijöiden myötä muuttui puistoalueen funktio rauhalliseksi liikenteen reunaviheriöksi.

2.2 Alueen nykytila

2.2.1. Luonne

Nykyisen puistovyöhykkeen rakenne mukailee eri aikojen puistosuunnittelua. Puistoalueen pääkulkuväylä on pysynyt kohdillaan jo 1900-luvun alusta lähtien. Nykyiset puistokäytävät noudattavat 1960-luvun kulkureittejä, kuten myös jäljellä olevat istutukset ja avoimet nurmialueet. Puistoalueella on jäljellä vanhoja 1930-luvulla istutettuja puita. Lehmuskujanne on hallinnut pääkulkuväylän reunustaa myös 1930-luvulta lähtien.

Puuvillanranta on muuttunut merkittävimmin 1970-luvulta eteenpäin. Alue on muutettu puistokäytävien ja kukkaistutusten kustannuksella nurmialueeksi. Puistossa ei ole enää käytäviä vaan ainoastaan Kain Tapperin Sukkula-veistokselle johtava nupukivinen polku. Veistoksen ympärille on rakennettu oleskelupaikka, jossa on

---

³⁰ Koivuniemi 2004, 425.

kiinteät puupenkit. Penkit reunustavat yhdessä lehtipensaiden kanssa veistosaluetta.

Alueen julkisissa rakennuksissa toistuu pohjoisrantaan hallitsevan teollisuusrakennuksen punatiilinen ulkoasu. Punatiiltä on käytetty muun muassa Kaarisillankoulussa, pumppaamossa, Sähkökeskuksen rakennuksessa sekä Luotsinmäentien yksityisen alueen pihamuurissa.

Hallitsevin elementti alueella on joki ja sen suisto. Alueen avarien nurmialueiden sekä harvaan istutettujen puiden vuoksi jokimaisema näkyy kauempaakin rannasta katsottuna. Kokemäenjoella on maisemaan ja kaupunki-identiteettiin liittyviä merkityksiä. Joen vaikutus Porin kaupungin syntyyn, taloudelliseen ja kaupungin yleiseen kehitykseen on ollut merkittävä.³¹

2.2.2. Käyttö

Alue toimii pääasiallisena läpikulkureittinä keskustan ja Pormestarinluodon välillä. Alueen käyttö on aktiivisimmillaan työ- ja koulupäivien alkamis- ja päättymisajankohtina. Koska puiston pääkulkuväylä yhdistyy sujuvasti Kirjurinluodon virkistysalueen, Pormestarinluodon, Ruosniemen ja keskustan kulkureiteille, alue on osa monen lenkkeilyreittiä.

Puistoalueella oleskelu on vähäistä ja satunnaista, mikä voi johtua mm. puiston saavutettavuudesta, luonteesta tai palveluiden vähyydestä. Läheinen yliopistokaan ei ole lisännyt alueen käyttöä. Luultavimmin alueen käyttöä rajoittaa kaupunkilaisten suosiman Kirjuriluodon virkistysalueen läheisyys, joka on tuonut

---

³¹ Koivuniemi 2004, 10.

puistoalueelle satunnaisia ja ei-toivottuja leiriytymisiä tapahtumien aikana. Puistoalueen käyttöä lisäsi vuonna 2009 rakennettu frisbeegolfrata, joka jatkuu myös Kirjurinluodon alueella.³²

Puistoalueelle suunnitellaan uusia käyttömahdollisuuksia. Puuvillanrantaan laadittiin suunnitelma jo vuonna 2006, kun tarkoitus oli uudistaa puistoa 40 vuotta vanhan betonimuurin uusimisen yhteydessä. Suunnitelmassa ranta-alueella oli hyödynnetty entistä paremmin lisätyillä istuskelu-aukioilla, rantaa pitkin kulkevalla tiellä sekä kahvila-alueella.³³ Puiston kunnostustyöt odottavat vielä Puuvillaan rakennettavan kauppakeskuksen valmistumista ja sen vaikutusta ympäristöön ja liikennejärjestelmiin. Puistoalueen käytön odotetaan lisääntyvän tulevan kauppakeskuksen myötä.³⁴ Pormestariluodon puoleiselle puistovyöhykkeelle suunnitellaan puistoalueen rakentamista nuorten käyttöön. Nuorisopuiston ideointia ja tarkka sijainti on vielä pohdinnan alla.

2.2.3 Kansallinen kaupunkipuisto

Puistovyöhykkeen jokiranta kuuluu Porin kansallisen kaupunkipuiston kaupunkikeskustan alueeseen, jota kuvataan historiallisten ja maisemallisten erityisarvojen ansiosta kansallisesti ainutlaatuisiksi kaupunkimaisemaksi. Kaupunkikeskustan alueella on kulttuurimatkoille kohteita, teollisuutta, puistoja, virkistyskäyttöä, hautausmaita ja kirkkoja.

³² Ahosen haastattelu 6.11.2009.

³³ Pohjoisrannan kunnostussuunnitelmaehdotus, 2006.

³⁴ Ahosen haastattelu 6.11.2009.

Porin Kansallisen kaupunkipuiston kaupunkikeskusta alueen hoidon päätavoitteita ovat Etelä- ja Pohjoisrannan valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön kehittäminen kokonaisuutena ja sen maisemallisen arvon korostaminen sekä teollisen kulttuuriympäristön ominaisluonteen säilyttäminen Pohjoisrannalla. Päätavoitteita ovat myös alueen viherrakenteen ylläpitäminen ja vahvistaminen sekä rakennetun kulttuuriympäristön arvokkuuden ylläpitäminen, säilyttäminen ja kehittäminen. Tärkeitä päätavoitteita ovat kaupunkiympäristön elävyyden ylläpitäminen ja lisääminen, liikkumismahdollisuuksien parantaminen sekä rantarakentamisen maisemallisten näkökulmien huomioiminen.³⁵

2.3 Puistovyöhykkeen osa-alueet

2.3.1. Puuvillan edustapuisto

Tässä raportissa Puuvillan edustapuistoksi nimettyyn osa-alueeseen (kartta 2. ruskealla maalattu alue) kuuluu Puuvillan ja Kokemäenjoen väliin jäävä viheralue, joka alkaa Porinsillalta ja päättyy kapeana vihervyöhykkeenä Pohjoisrannan ja Luotsimäentien taitteeseen. *Puuvillanrannaksi* kutsuttu puistoalue on arvorakennukseen liittyvä edustapuisto ja se on puistovyöhykkeen vanhin osa.

Alueen maisemallisen luonteen määrittelevät Puuvillatehtaan punatiilisen julkisivun antama tausta ja Kokemäenjoen yli Porin Etelärantaan avautuva näkymä sekä vuorovaikutus sen kanssa.

³⁵ ”Kaupunkikeskustan alue”. Porin kansallisen kaupunkipuiston www-sivusto. <http://www.pori.fi/kaupunkipuisto/keskusta.html>. 23.2.2010.

Vanhoihin teollisuusrakennuksiin ja niiden ympäristöihin liittyy merkittäviä historiallisia elementtejä ja teollisuusrakennuksella on mm. teollisuushistoriallisia, arkkitehtonisia, ympäristö sekä sosiaalisia arvoja. Teollisuusrakennuksen arvot määrittyvät edustavuuden, alkuperäisyyden, harvinaisuuden, yhtenäisyyden sekä ajallisen kerroksellisuuden mukaan.³⁶

Porinsillalta alkava puistoalue on rakennettu varsinaiseksi puistoksi 1950-luvulla ja puiston rakenne on muuttunut vuosikymmenien saatossa. Vanhimmat puut puistossa ovat 1930-luvun istutuksista. Alueelle on istutettu jalopuita kuten tammia, hopeasalavia ja lehmuksia. Lehmuskujanne jatkaa vanhaa puurivistön perinnettä Pohjoisrannan maisemassa. Puuvillanrannassa on hopeasalavia, jotka kaartuvat metallisen aidan yli kohti jokea.

Porin puistotoimi hoitaa puistoaluetta A2-hoitoluokituksen mukaisesti.³⁷ A2-hoitoluokitus määrittelee alueen käyttöviheralueeksi. Hoitoon kuuluvat kasvillisuuden, rakenteiden ja laitteiden turvallisuuden ja alueen siisteyden säännöllinen tarkkailu. Hoitotoimenpiteitä tehdään yleensä viikoittain ja havaitut puutteet korjataan mahdollisimman pian.³⁸

Puuvillan edustapuistoa Porinsillan suunnalta. S-E09.

---

³⁶ Putkonen 1989, 75.

³⁷ Marinin haastattelu 2.2.2010.

³⁸ ”Viheralueiden kunnossapito ja hoitoluokitus”. Porin Teknillisen palvelukeskuksen www-sivusto. Käyty 23.2.2010.

Kartta 2. Puistovyöhykkeen osa-alueet: Puuvillanranta, Lämpikukupuisto ja Suojavyöhykepuisto. Osa-alueisiin kuuluvat puistoalueet on merkitty myös kartalle. © Porin kaupunki, kaupunkimittaus 2010, lupa nro 351.

2.3.2. Lämpikukupuisto

Tässä raportissa Lämpikukupuistoksi (kartta 2. keltaisella maalattu alue) nimetty osa-alue alkaa Pohjoisrannan ja Luotsinmäentien taitteesta. Kapeana rantakaistaleena alkava osa-alue levittäytyy Luotsinmäentien päätyttyä avaraksi puistoalueeksi, jota kutsutaan *Nyrkkilänpuistoksi*. Puistoalueen rajaavat Luotsinmäenhaara, Koliuopa sekä tonttiraja lännessä. Lämpikukupuisto jatkuu pohjoisessa Isosannanpuistokadun yli Kolitien ja Hyvelänjuopan välisenä puistoalueena, jota kutsutaan *Saharannaksi*. Puistoalueet olivat 1800-luvulla Höyrysahojen aluetta.

Alueen luonteen määrittelevät useat kulkureitit ja luonnonmukainen puistorakentaminen. Viheralueen kasvillisuus muodostuu istutetusta ja luonnonkasvillisuudesta sekä nurmialueesta. Rakenteita on niukasti. Luonnonmukaisuutta alueelle tuovat koivut ja vesistöjen reunakasvillisuus. Alueelle on istutettu luonnonvaraisten puiden lisäksi jalopuita, kuten lehmuksia ja hopeasalavia. Puisto on luonteeltaan 1970-luvun jälkeistä nopeasti rakennettua viheraluetta ns. ylijäämäaluetta. Alueen ongelma on tuulisuus, joka johtuu laajoista nurmikentistä, alavuudesta, harvaan istutetuista puista sekä joen läheisyydestä.

Lämpikukupuiston sisösaa halkovat pohjois-eteläsuunnassa Porin voimalinjat, jotka määrittävät alueen sisällä kasvillisuuden ja rakenteiden määrää ja sijoittumista. Voimalinjat alkavat Tehdaskadun päästä ja valtaavat Nyrkkilänpuiston sisöosan ja Saharannan puistoalueen.

Läpikulkupuistoa kuvattu Nyrkkilänpuiston pääkulkuväylän varrelta (kuva ylhäällä) sekä pohjoisesta kuvattu Sahanrannan puistoaluetta (alhaalla). KR10&S-E09.

Porin kaupunki hoitaa aluetta A3-hoitoluokituksen mukaisesti, mikä rajaa puiston käyttö- ja suojaviheralueeksi.³⁹ Hoidon avulla pyritään säilyttämään puistomainen yleisilme, turvaamaan ulkoiluedellytykset ja ylläpitämään suojavaikutusta sekä rakenteiden, kulkureittien kuntoa ja turvallisuutta.⁴⁰

Puiston reuna-alueet ovat C1- ja C3 - hoitoluokituksen mukaisesti hoidettuja. Luotsinmäenhaaran sekä Kolijuovan rantakasvillisuutta ja puistoa hoidetaan vuosittain tarpeen mukaan raivaustyönä. Sahanrannan tulvaojan pengerrystä hoidetaan suojametsälle luokitellun hoitotason mukaisesti.⁴¹ Hoitoluokituksen mukaan kasvillisuus on monikerroksista ja siihen vaikuttaa ympäristöstressi. Hoitotyöt tehdään 5-20 vuoden välein pääosin metsurityönä. C-luokan hoitotyöt toteutetaan erikoistilanteissa tarkemmin.⁴²

2.3.3. Suojavyöhykepuisto

Suojavyöhykepuistoksi (kartta 2. vihreäksi maalattu alue) nimettyyn osa-alueeseen kuuluu Kolijuovan ja Pormestarinsillan väliin jäävä viheralue, jota kutsutaan *Venerannaksi*. Osa-alue jatkuu Isosannanpuistokadun yli Kaarisillankoulun ja Hyvelänjuovan välisenä viheralueena. *Messinpojanpuistoksi* kutsuttu viheralue ympäröi Kaarisillan koulua ja jatkuu edelleen pohjoiseen päin. Tässä raportissa tarkastellaan Messinpojanpuiston

³⁹ Marinin haastattelu 2.2.2010.

⁴⁰ ”Viheralueiden kunnossapito ja hoitoluokitus”. Porin Teknisen palvelukeskuksen www-sivusto. <http://www.pori.fi/tpk/>. Käyty 23.2.2010.

⁴¹ Marinin haastattelu 2.2.2010.

⁴² ”Viheralueiden kunnossapito ja hoitoluokitus”. Porin Teknillisen palvelukeskuksen www-sivusto. 23.2.2010.

osaa, joka päättyy Kaarisillankoulun tonttirajan koillispäättyyn. Puistoalue on Pormestarinluodon kaupunginosaa.

Alueelle luonteenomaista ovat avoimet nurmialueet ja suojavyyhykkeisyys. Puistoalue on teiden ja tulvaojien reunaviheraluetta, jossa ei kulje polkuja ja jonne ei ole sijoitettu penkkejä. Alueella sijaitsee vuonna 1948 rakennettu pumppuasemana virheellisesti tunnettu sähkönmuuntoasema ⁴³.

Kaarisillan koulun ja Kirjurinluodon läheisyys eivät vaikuta merkittävästi puiston käyttöön. Suurten tapahtumien aikaan aluetta käytetään tilapäisenä leirintäalueena ja vuodesta 2009 osana Frisbeegolfrataa.

Suojavyöhykepuistoa hoidetaan samaan tapaan kuin Läpikulkupuistoa. Avarimmat ja laajimmat alueet ylläpidetään A3-hoitoluokituksen mukaisesti. Reuna-alueet hoidetaan C-hoitoluokituksen mukaisesti. ⁴⁴

Alue on muutosaluetta. Venerantaan Pormestarinpolun ja Isosannanpuistokadun risteykseen kaavoitettiin vuonna 2008 Villa Ruska, joka on Pormestarinluodon Palvelukodin asukkaille ja henkilökunnalle tarkoitettu virkistys- ja koulutuskeskus. Uuden kaavoituksen myötä supistuu julkisen viheralueen tila, kun osasta aluetta tulee puolijulkista. ⁴⁵

---

⁴³ vrt. Pormestarinluodon 30-vuotisjuhlalehti.

⁴⁴ Marinin haastattelu 2.2.2010.

⁴⁵ ”Villa Ruska”. Asemakaava muutoksen selostus.

<http://www.pori.fi/kan/kan1/selostus/se1540.pdf>. 24.2.2010.

Suojavyöhykepuisto Venerannasta kuvattuna. S-E09.

3. Käyttäjätutkimus (Arja Sato-Ettala)

3.1 Menetelmät

Käyttäjätutkimus toteutettiin kyselyllä, jota jaettiin Puuvillan, Isosannan ja Pormestarinluodon alueelle. Kyselyllä pyrittiin tavoittamaan sekä puistoalueen läheisyydessä asuvat että Porin Puuvillassa opiskelevat ja työskentelevät ihmiset.

Kyselyyn oli mahdollista vastata 13.11. -7.12.2009 välisenä aikana verkossa⁴⁶ ja sitä jaettiin myös paperiversiona alueen talouksiin. Molemmat kyselylomakkeet olivat täsmälleen samanlaisia.

Paperilomakkeella palautettuja vastauksia saatiin 93 kappaletta. Toisen ryhmän muodostavat verkkokyselyn vastaukset, joita on yhteensä 70 kappaletta. Kun vastauksia käsitellään yhdessä, käytetään tässä raportissa käsitettä kaikki vastaajat.

Verkkokyselystä tiedotettiin sähköpostitse Porin yliopistokeskuksen opiskelijoille ja henkilökunnalle sekä Puuvillassa toimiville yrityksille. Osoite julkaistiin myös hankkeen blogisivuilla: <http://matublogit.vuodatus.net/>. Verkossa kysely avattiin 145 kertaa johon on laskettu mukaan myös muutamat kyselyn tekijöiden testikerrat. Verkkokyselyn vastausprosentti oli 48.

Alkuvaiheessa verkkokyselyssä oli tekninen ongelma, joka saattoi aiheuttaa joidenkin vastaajien lomakkeen tyhjentyksen. Näin ollen se on voinut vaikuttaa kyselyn vastauksien määrään. Ongelma korjattiin heti, kun siitä saatiin tieto, ja se aiheutui siitä, että kyselyn toimivuutta ei ollut testattu kaikilla selaimilla.

---

⁴⁶ Verkkokysely toteutettiin Webropol-ohjelmalla.

Kyselylomaketta jaettiin paperiversiona 261 kappaletta Isosannan ja Pormestarinluodon alueen pientalo- ja kerrostaloalueiden talouksiin. Isosannan kerrostaloihin jaettiin kyselyä 60 kappaletta, joista palautui 13 kappaletta kerrostalon ala-aulaan sijoitettuihin laatikoihin. Pientaloihin jaettiin kyselyä 110 kappaletta, joista palautui K-Supermarket Ruokacenterissä olleeseen laatikkoon 24 kappaletta. Paperikyselyitä oli jaossa myös Pormestarinluodon kirjatuvalla 30 kappaletta, joista 9 palautui. Pormestarinluodossa 17.11.2009 järjestetyssä asukasillassa jaettiin 61 kyselylomaketta, joista palautui 47 kappaletta. Paperisten kyselylomakkeiden vastausprosentiksi tuli 35.

Kyselyiden palauttaminen yritettiin tehdä mahdollisimman helpoksi sijoittamalla palautuslaatikot mahdollisimman lähelle vastaajien asuinpaikkoja. Silti osa kyselyn saaneista on saattanut kokea lomakkeen palauttamisen hankalaksi. Avointen kysymysten paljous on voinut tuntua vastaajista työläältä ja se on voinut vähentää kyselyyn vastanneiden määrää. Asukasillassa erityisesti avointen kysymysten kohdat jäivät osalta vastaajia tyhjiksi, mihin saattoi vaikuttaa illan ohjelman seuraaminen, joka vei huomion pois lomakkeen täytöltä. Kyselyn vastaajamäärään olisi kenties voinut vaikuttaa esimerkiksi järjestämällä houkuttimeksi arvonnän, jossa kyselyn vastaajien kesken olisi arvottu palkintoja.

Vastaajia pyydettiin kyselylomakkeessa ilmoittamaan yhteystietonsa mahdollisten tutkimushaastattelujen toteuttamiseksi. Haastatteluja ei resurssisyistä toteutettu osahankkeen aikana.

Kyselyn aineisto koostuu strukturoiduista ja avoimista vastauksista⁴⁷. Kyselyssä tiedusteltiin taustatietojen lisäksi

---

⁴⁷ Liite 1: Kysely/ Pormestarinluodon-Puuvillan puistovyöhyke-osahankkeen verkko- ja paperikysely

vastaajan mielikuvia puistoalueesta: onko puistoalue vastaajalle tuttu? Kuinka usein ja miten puistoaluetta käytetään? Mitä puistoalueessa pidetään kauniina tai rumana? Onko alueella ongelmakohtia? Entä mitkä ovat alueen hyviä puolia? Kyselyssä tiedusteltiin myös, mitä vastaaja haluaisi puistoalueelle lisättävän ja minkälaiseen toimintaan haluaisi puistoalueella osallistua.

3.2 Kyselyvastausten analyysi

3.2.1. Vastausten käsittely ja koodaus

Kaikkiin käyttäjäkyselyn kysymyksiin ei saatu yhtä kattavasti vastauksia ja joihinkin kysymyksiin oli vastattu epäselvästi tai vastaus oli yliviivattu. Syynä on saattanut olla kysymyksenasettelun epäselvyys. Kysymyksissä on myös saattanut olla jonkin verran toistoa. Vaillinaisesti vastatut lomakkeet on kuitenkin otettu mukaan tutkimukseen niiltä osin kuin vastauksia on saatu.

Kyselyn vastauksia käsiteltiin siten, että kullakin vastaajalla on yksi ääni jokaista vastausta kohti lukuun ottamatta kysymystä 16, jossa kysyttiin mitä asioita vastaaja haluaisi puistoalueelle lisättävän. Tässä kysymyksessä vastaaja sai valita useampia vaihtoehtoja.

Jos vastaaja ilmoitti käyttävänsä puistoa esimerkiksi läpikulkuun, lenkkeilyyn ja oleskeluun jakautui vastaajan ääni kolmeen osaan eli 0,33 ääntä vastausta kohti. Ja vastaavasti, jos vastaaja ilmoitti käyttävänsä puistoa esimerkiksi oleskeluun ja lenkkeilyyn, merkintä vastausta kohden on 0,5 ääntä.

Lomakkeet on koodattu paperikyselyssä juoksevilla numerolla 1-93. Vastaajan taustatietojen perusteella on koodattu sukupuoli, N= nainen ja M= mies sekä ikä a= 15v. tai alle, b= 16-20, c= 21-29, d= 30-39, e= 40-49, f= 50-64 ja g= 65v. tai yli. Esimerkiksi 80Nd vastaaja on 30-39-vuotias nainen, jonka vastauslomake on merkitty juoksevilla numerolla 80. Verkkokyselyn vastauksia ei ole koodattu vaan niistä käytetään vastaajan numeroa, esimerkiksi 25298906.

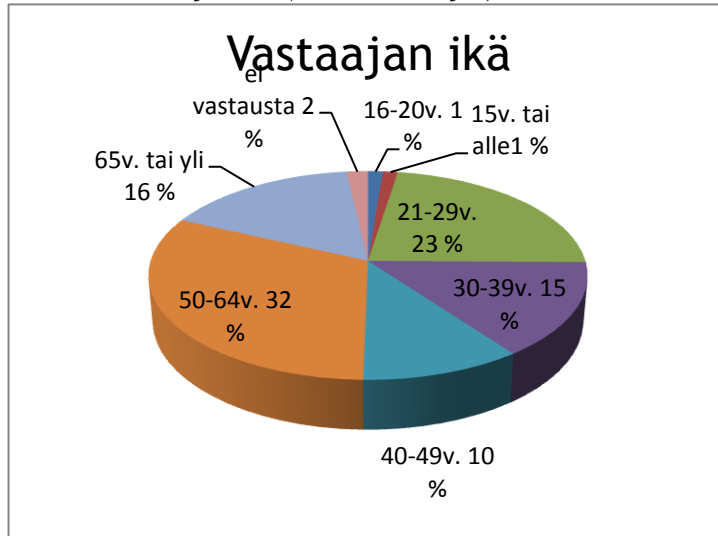
3.2.2. Taustatiedot

Vastaajien ikäjakauma

Kaikkien vastaajien ikäjakauma (kysymys 1.) painottui kyselyssä 50-64 -vuotiaisiin (kuvio 1.) Toiseksi suurin vastaajaryhmä oli 21-29- vuotiaat. Verkkokyselyyn vastanneet olivat pääasiassa nuorempia kuin paperikyselyyn vastanneet. Verkossa 46,3 % vastanneista oli ikäryhmässä 21-29 -vuotiaita. Paperikyselyyn vastanneita oli puolestaan eniten ikäryhmässä 50-64- vuotiaat (42,5 %).

Paperikyselyyn vastanneiden painottuminen iäkkäämpiin vastaajiin selittyy mahdollisesti sillä, että suurin osa vastauksista saatiin Pormestarinluodon asukasillassa, jonka yleisö oli suurimmaksi osaksi ikäryhmistä 50-64v. sekä 65v. tai yli. Verkkokyselyyn vastanneiden joukossa nuorten korkea lukumäärä selittyy kenties, sillä, että verkossa vastaaminen on luontevaa nuorille. Verkkokyselyä myös markkinoitiin opiskelijoille sähköpostilistojen kautta, joten se tavoitti sellaiset vastaajat, jotka ovat tottuneet työskentelemään verkkoympäristössä.

Kuvio 1. Vastaajan ikä (kaikki vastaajat).

Vastaajien sukupuolijakauma

Kyselyn vastaajista suurin osa oli naisia (kysymys 2.). Kaikista vastaajista naisia oli 63,2 % ja miehiä 33,7 %. 1,8 % ei vastannut tähän kysymykseen. Kahdessa paperikyselyssä oli merkitty vastaajaksi kumpikin sukupuoli. Muilta osin näiden kahden lomakkeen vastaukset otettiin tutkimuksessa huomioon.

Vastaajien siviilisäät

Kaikista vastaajista avo- tai avioliitossa asuu 59 % (kuvio 2. & kysymys 3.). Vähän yli puolet (55,2 %) verkkokyselyyn vastanneista asuu avo- tai avioliitossa. Myös enemmistö paperikyselyn vastaajista (64,5 %) asuu avo- tai avioliitossa. Naimattomia oli verkkokyselyyn vastaajista kolme kertaa enemmän kuin paperikyselyyn vastanneista.

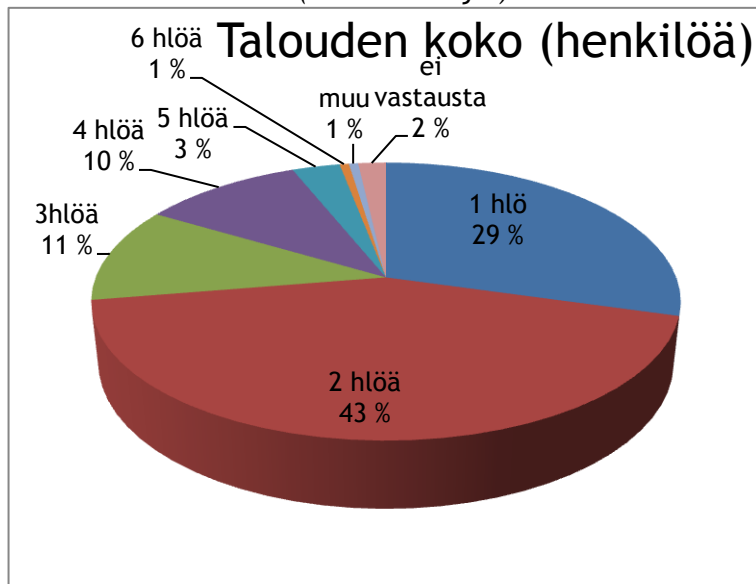
Kuvio 2. Vastaajan siviilisäät (kaikki vastaajat).

Vastaaajien talouden koko

Enemmistö kaikista vastaajista eli 43 % asuu kahden hengen taloudessa ja 29 % yhden hengen taloudessa (kuvio 3.). Paperikyselyn vastaajien keskiarvo (kysymys 4.) on 2,1 henkilöä, kun taas verkkokyselyyn⁴⁸ vastanneiden talouden koon keskiarvoksi muodostui 2 henkilöä.

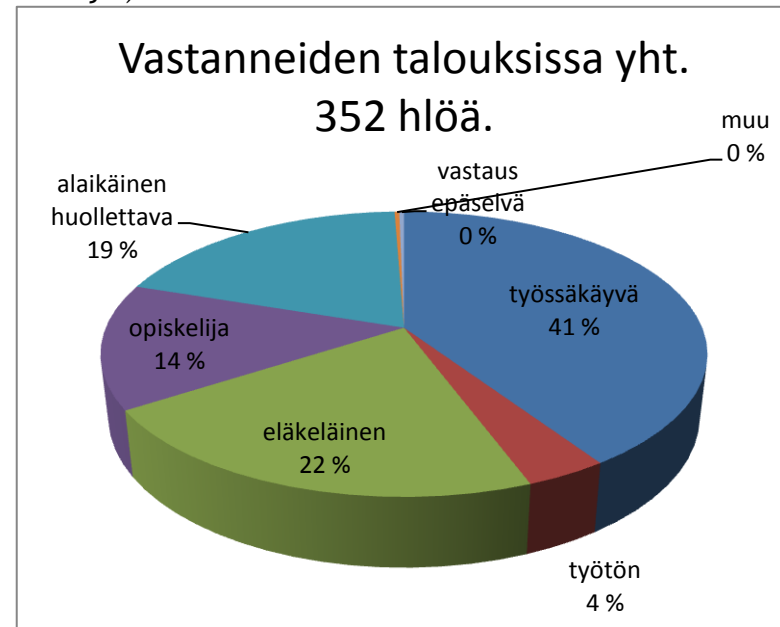
Kuvio 3. Talouden koko (kaikki vastaajat).

Vastaaajien talouksien sosioekonominen asema

Kaikkien kyselyyn vastanneiden talouksissa on asukkaita yhteensä 352 (kysymys 5.), joista enemmistö on työssäkäyviä (41 %) (kuvio 4.). Verkkokyselyyn vastanneiden talouksissa 28 % oli opiskelijoita. Paperikyselyyn vastanneiden talouksissa 35 % oli eläkeläisiä

Kuvio 4. Talouksien henkilöiden sosioekonominen asema (kaikki vastaajat).

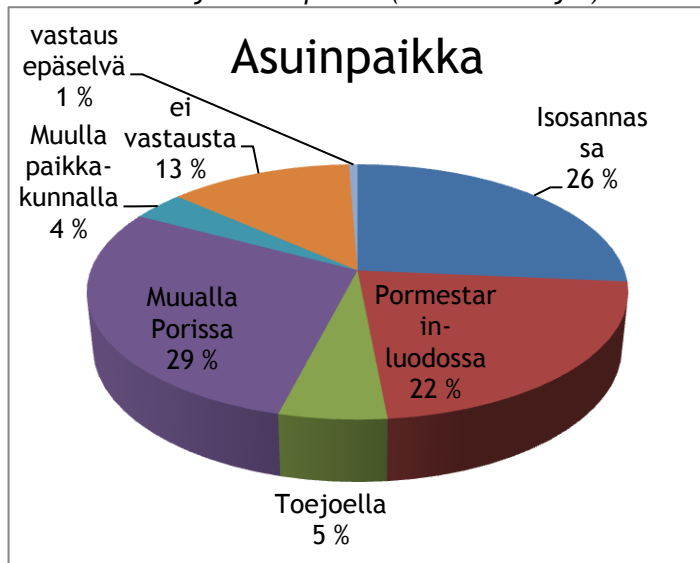
⁴⁸ Verkkokyselyn kohdalla on poistettu tältä osin yksi vastaus. Siinä ilmoitettu talouden koko vaikutti kohtuuttoman suurelta. Kyseessä voi olla näppäilyvirhe. Kyseisen henkilön vastausta ei ole otettu huomioon myöskään kysymyksessä 8 (ks. viite 3)

Vastaaajien asuinpaikka

Suurin osa (94 %) vastaajista asuu (kysymykset 6. ja 7.) Porissa. Porissa asuville kysyttiin myös missä kaupunginosassa he asuvat (kuvio 5. & kysymys 8.). Verkkokyselyyn⁴⁹ vastanneiden enemmistö (70 %) Porissa asuvista asui muualla kuin Pormestarinluodossa tai Isosannassa. Suurin osa (69 %) paperikyselyyn vastanneista asuu näillä kahdella alueella.

Kuvio 5. Vastaajan asuinpaikka (kaikki vastaajat).

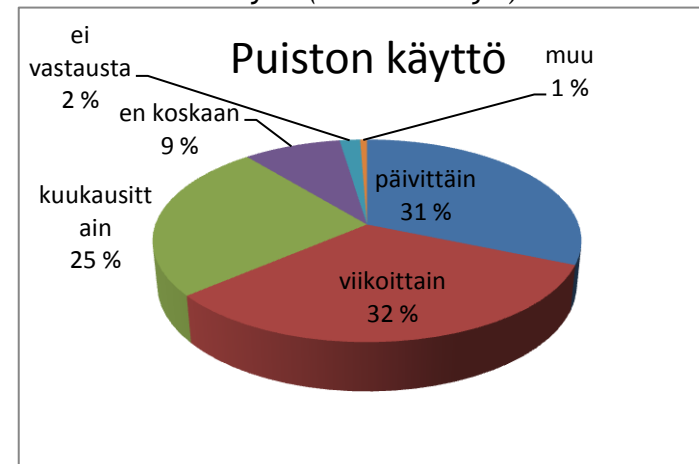

⁴⁹ Verkkokyselyn kohdalla on poistettu tältä osin yksi vastaus. Vastauksessa ilmoitettu asuinpaikka ei ole asuinalue.

3.3 Puiston käyttö

Puistoalue oli suurimmalle osalle eli 95 % kaikista vastaajista tuttu (kysymys 9.) ja päivittäisessä ja viikoittaisessa käytössä (kysymys 10., kuvio 6.). Suurin osa kaikista vastaajista käyttää puistoa läpikulkuun ja lenkkeilyyn (kysymys 11.). Puistoa on käytetty myös muuhun toimintaan, kuten frisbeegolfin pelaamiseen, jazzkonserttien kuunteluun, piknikkiin, yliopiston kastajaisiin, koiranulkoilutukseen, jalkapallon pelaamiseen sekä matonpesuun. Kaikista vastaajista 9 % ei käytä puistoa.

Kuvio 6. Puiston käyttö (kaikki vastaajat).

Puistoalueen läheisyydessä, Pormestarinluodossa ja Isosannassa, asuvat käyttävät puistoa päivittäin (44 %). Puistoaluetta käytetään sitä harvemmin mitä kauempana vastaaja siitä asuu. Verkkokyselyn vastaajista 39 % kertoo käyttävänsä aluetta kuukausittain, viikoittain 31 % vastaajista ja päivittäin 14 %

vastaajista. Ne, jotka ovat vastanneet, että eivät käytä puistoa koskaan, ovat maininneet käyttävänsä puistoa läpikulkuun.

Vanhimpien ikäryhmien edustajat 50-64-vuotiaat ja yli 65-vuotiaat käyttävät puistoa useammin kuin nuoremmat ikäryhmät. Suurin osa vanhemmista vastaajista asuu puistoalueen läheisyydessä eli Pormestarinluodon ja Isosannan alueella, mikä selittää tulosta. Ikäryhmään 21-29-vuotiaat kuuluvista vastaajista yli 60 % asuu alueen ulkopuolella. Naisten ja miesten osalta puiston käytön tiheydessä ei ole mainittavia eroja.

Vastaajien toiveina oli saada puistoalueelle (kysymys 16.), muun muassa lisää penkkejä tms. oleskelupaikkoja (64 %). Istutuksia ja esimerkiksi kukkia haluaa joka toinen vastaajista ja harrastusmahdollisuuksia noin viidesosa vastaajista. Lisää tapahtumia alueelle toivoi vain 17 %. Palveluita, esimerkiksi kahvilaa toivoivat alueelle monet vastaajat (40 %) ja muita toimintoja viidesosa vastaajista.

Vastaajien toiveet puistoalueen toimintoihin liittyen olivat kaiken kaikkiaan melko realistisia. Harrastusmahdollisuuksista nostettiin esiin petanque-kenttä, frisbeegolfratojen lisääminen, lentopallokenttä, jalkapallo, rullalautailuun sopivat kaiteet ja penkit, ulkokuntoilulaitteet sekä hiihtolatu talveksi. Yksi vastaajista toivoi enemmän toiminnallisuutta ja omaehtoisuuden mahdollistamista. Nuorisolle toivottiin lisää erilaisia peli- ja leikkipaikkoja. Lisäksi haluttiin koirien ulkoiluttamis- ja harrastusaitausta, kasvien vaihtotapahtumia, seurustelupaikkoja, kalastus- ja onkipaikkoja, uintimahdollisuutta sekä venevalkamaa.

Tapahtumia haluttiin konserteista ja lauluilloista ja musiikkitapahtumista, lukupiireihin ja tajiin. Alueelle toivottiin

myös jumppaa ja liikuntatapahtumia. Puistoaluetta ehdotettiin myös maratonin aloitus- tai lopetuspaikaksi. Alueelle ehdotettiin pidettäväksi kyläjuhlia, piknik-tapahtumia, grillaustapahtumia sekä lähiasukkaille yhteisiä tapahtumia.

Puistoalueelle haluttiin myös palveluja kuten jäätelökioskia. Pormestarinluodon alueelle kaivattiin lisää palveluja kuten pankkia ja apteekkia. Pormestarinluodon liikekeskuksen ongelmat kuten palveluiden vähäisyys näkyivät vastauksissa, vaikka aluerajaus ei sinne asti ulottunut.

3.4 Mielikuvia puistoalueesta

3.4.1. Puistoalueen hyvät puolet

Kysyttäessä puistoalueen hyvistä puolista (kysymys 12.) korostuivat vastauksissa vihreys, joen läheisyys ja jokimaisema. Erityisesti naisten vastauksissa korostui puistoalueen kauneus. Samantyyppiset vastaukset toistuvat kysyttäessä, mikä on kaunista alueella (kysymys 14.).

Verkkokyselyssä kysymykseen 12. vastasi yhteensä 63 vastaajaa ja paperikyselyyn yhteensä 73 vastaajaa. Verkkokyselyssä kysymykseen 14. vastasi yhteensä 59 vastaajaa ja paperikyselyyn yhteensä 73 vastaajaa.

Useammissa vastauksissa mainittiin puut ja puusto sekä muu kasvillisuus ja istutukset. Rakennettu ympäristö, etenkin Puuvillatehtaan rakennukset ja Kaarisilta, ovat monen mielestä kauniita. Niiden valaistus sai monelta vastaajalta kiitosta.

Maisema ja näkymät Pohjoisrannasta Etelärantaan ja Nyrkkilänpuistosta Kirjuriin mainittiin myös useassa vastauksessa.

Puistoalueen erityisen hyvänä puolena pidettiin puistoalueen läheisyyttä kaupunkiin sekä keskustaan ja Kirjurinluotoon. Puistoalue on vastaajien mielestä helposti saavutettava.

Muutama vastaaja mainitsi puistoalueen hyväksi puoleksi luonnonmukaisuuden ja luonnonläheisyyden. Yksi vastaaja kertoi pitävänsä *”luonnon jatkuvasta muutoksesta”*⁵⁰ ja toinen vastaaja *”vuodenaikojen vaihtelusta”*⁵¹. Joen läheisyys vaikuttaa myös mielikuvaan luonnossa olemisesta:

”Jokivarsi tuo mielikuvan, että olisi vielä enemmän luonnossa kuin onkaan eli kauempana asutuksesta.” (80Nd.)

Kahdessa vastauksessa mainittiin ”luonnontilassa” olevat puut ja ojanvarren luonnonkukat. Alue ei kuitenkaan ole luonnontilassa vaan puistotoimen hoitama puisto.

Puiston hyvänä puolina pidetään sen tilavuutta ja avaruutta, jotka vastaajien mielestä lisäävät myös turvallisuuden tunnetta alueella. Puistoaluetta pidetään väljänä ja ilmavana, mutta toisaalta erään vastaajan mielestä *”puistoalue on avara ja melko käyttämätön, joten siinä on paljon mahdollisuuksia”*⁵². Enemmistö kuitenkin pitää alueen rakentamattomuudesta:

”Elävöittää aluetta, kiva että joen varrella kaupungissa on vihreää oleskelualueita, eikä kaikkia mahdollisia paikkoja ole rakennettu täyteen.” (25280538.)

⁵⁰ 62Mg.

⁵¹ 28Mf.

⁵² 25082351.

”’Puistomainen’ villeys, tietty rakentamattomuus, ei-istutettu kasvisto, alueen eläimistö, avoimuus ja tietty määrittelemättömyys.” (25074609.)

Monen vastaajan mielestä puistoalue pidetään siistinä ja hyvin hoidettuna. Rantoja pidetään Kaarisillalle asti kauniina. Kevyen liikenteen teitä ja lenkkipolkuja, kävely- ja pyöräilyreittejä ja koiranulkoilutusalueita pidetään alueen hyvänä puolina. Myös rauhallisuutta pidetään alueen etuna. Yksi vastaaja pitää aluetta rentouttavana ja yksi mielenterveyttä edistävänä. Toisen vastaajan mielestä *”laajat viheralueet virkistävät mieltä”*⁵³. Kolmannen vastaajan mielestä *”puistosta saa voimaa”*⁵⁴.

”Siis: puisto on minulle tärkeä ”henkireikä”, jossa lenkkeilen ja usein vain ulkoilen/oleskelen katsellen jokea ja vuodenaikojen vaihtumista, lähes päivittäin! (ko. puisto oli myös yksi SYY tälle alueelle muuttooni 3 vuotta sitten!)” (8Md.)

” [...] Vaikka vieressä on aktiivinen Puuvillatehdas, niin silti tuntuu kuin olisi luontopolulla. :) Vaikka frisbeegolfin myötä käyttäjiä alueelle on tullut selvästi lisää, pidän siitä ettei siellä ole kuitenkaan liikaa ruuhkaa.” (25317605.)

Muutama vastaaja mainitsi frisbeegolfin alueen hyvänä puolena. *”Frisbeerata teki eloa puistoon”*⁵⁵ ja *”se saa nuoret puistoon”*⁵⁶. Puistoa pidetään myös hyvänä oikoreittinä Pormestarinluodosta

⁵³ 25073993.

⁵⁴ 25073692.

⁵⁵ 3Nf.

⁵⁶ 34Nf.

keskikaupungille. Puistoalue sai myös joidenkin vastaajien mielikuvituksen liikkeelle.

”Yksi erityisen kaunis kohta alueella on kaareva, tummahko tiiliaita Luotsinmäenpuistokatua kohti mentäessä. Se on aina tuonut mieleeni klassikkokirja Salaisen puutarhan, jossa mystistä puutarhaa ympäröi vähän samankaltainen ”muuri”.” (25358672.)

”Pyörätieltä avautuva näkymä kaupungille ja joelle, tienvarressa olevat puut. Pyörätietä kun kulkee eteenpäin, avautuu edessä satumainen polku etenkin ruskan aikaan.” (25063051.)

Muina puistoalueen hyvinä puolina pidettiin mahdollisuutta konserttien ”varjokuuntelemiseen” ja eväiden syöntiin, alueen historiallisuutta ja autoliikenteen vähyyttä, matonpesumahdollisuutta sekä mahdollisuutta nähdä eläimiä kuten oravia ja lintuja.

3.4.2. Puistoalueen ongelmakohdat

Kysyttäessä puistoalueen ongelmakohdista (kysymys 13.), vastauksissa korostuivat konkreettiset asiat kuten valaistuksen ja roska-astioiden puute, ilkivalta (kohteina ovat erityisesti penkit ja roska-astiat) ja alueen hoitamattomuus ja epäsiisteys.

Ongelmakohtia käsittelevään kysymykseen vastasi yhteensä 112 henkilöä eli 69 % kaikista vastaajista. Verkkokyselyssä kysymykseen (13.) vastasi 50 ja paperikyselyssä 60 vastaajaa. Verkkokyselyssä 6 vastaajaa ja paperikyselyssä 8 vastaajaa ilmoitti, ettei heidän

mielestään alueella ole ongelmakohtia. Samantyyppiset vastaukset toistuvat kysyttäessä, mikä on rumaa alueella (kysymys 15.). Verkkokyselyssä kysymykseen (15.) vastasi 43 ja paperikyselyssä 53 vastaajaa. Verkkokyselyssä 8 vastaajan ja paperikyselyssä 4 vastaajan mielestä alueella ei ole mitään rumaa.

Moni vastaaja mainitsi rumana ongelmakohtana Kolijuovan, pumppuaseman ja sen ympäristön. Kolijuovasta mainittiin likainen vesi ja törkyisyys. Kiitosta sai se, että Kolijuovan rannoille on jo tehty jotain parannuksia eli alue on ruopattu. Kolijuovan ylittävää siltaa pidetään myös vaarallisena.

Kyselyvastausten perusteella arvioiden, olemassa olevia roska-astioita alueella on liian vähän ja astioita ei tyhjenetä tarpeeksi usein tai niitä kaadetaan ilkivallalla. Festivaalien aikainen leirintä ja roskaaminen ei miellytä asukkaita. Kesätapahtumien aikana alueella ei vastaajien mukaan ole tarpeeksi wc-tiloja eikä telttailun valvontaa.

Koirien ulkoiluttajat toivoivat alueelle lisää roska-astioita koirien ulosteita varten. Koiran ulosteet tienvarsilla haittaavat muita puiston käyttäjiä.

”Ongelmaksi koen ehdottomasti roskiksien puuttumisen. Yksi on Sukkula-veistoksen vieressä ja seuraava sitten vasta Kirjurissa. Ihmettelen asiaa, koska pyörätiellä liikkuu melko paljon koiranulkoiluttajia [...]” (25317605.)

Puiston tunnelmalle valaistus on tärkeä tekijä. Alueen luonteeseen vaikuttavat myös valon määrä ja laatu. Valolla on merkitystä sille, koetaanko alue viihtyisenä ja vetovoimaisena vai turvattomana ja

kolkkona⁵⁷. Pimeys ja valaistuksen puute on vastaajien mielestä ongelma puistoalueella. Tämä aiheuttaa turvattomuutta ja erityisesti naiset pitävät puistoa sen takia pelottavana paikkana.

”Pormestarinluotoon mentäessä, etenkin pimeään aikaan ja talvella pyöräilytien valaistus on heikohko. Huono valaistus ilta-aikaan tekee alueesta ja paikasta epämiellyttävän, ellei jopa pelottavan. Alue ei houkuta oleskelemaan. Tuntuu jopa, että alueella oleskelu olisi kiellettyä.” (25082351.)

Yksittäisinä epämiellyttävinä kohteina nimettiin Pohjoisrannan putkiaita ja rannan ryteikkö Kaarisillan läheisyydessä. Aluerajauksen ulkopuolelle jäänyttä aluetta Kaarisillalta Luotsinmäkeen pidetään epäsiistinä.

Puistoalueen nurmen oikeasta pituudesta ollaan montaa mieltä. Joidenkin mielestä nurmi on liian pitkä ja joidenkin mielestä liian lyhyttä. Alueen väljyys ja avaruus on joidenkin mielestä ongelமாகোhta.

”Sitä ei ole jäsenelty ja alueelle, varsinkin Puuvillan läheisyyteen, lisää oleskelutiloja ja puistomaisuutta.” (25075151.)

”Alue kokonaisuudessaan hieman jäsentymätön, vähän unholaan jäänyt kaistale joen rannassa.” (25098259.)

”Tila on ”jättömaata”, jonka käyttö sellaisenaan ei houkuttele.” (25082351.)

Alueen hoito ei erään vastaajan mielestä *”ole ehkä ihan riittävää viihtyvyyden kannalta”⁵⁸.*

---

⁵⁷ Junttila 1995, 57.

”Vesialueet ovat osittain ruokottomia ja madaltuneita”⁵⁹ ja ”muuntajan alue on hyvin kurainen”⁶⁰. Palautetta saivat myös omakotitalojen piharakennukset, vaikka kaupungin toimivalta ei niihin ulotu.

Muutama vastaaja toivoi lapsille leikkipuistoa myös tälle Pormestarinluodon-Puuvillan väliselle puistovyöhykkeelle. Alueen rajauksen ulkopuolelle jää yhdessä vastauksessa mainittu leikkipuisto Viklankujan ja Joutsenkujan päässä. Kyseiseen leikkipuistoon halutaan lisää keinoja. Vastauksissa kritisoiitiin myös sitä, että lapsille on valmiiksi ohjelmoitu tekemistä. Eräs vastaaja kysyi, *”eikö kaupungin lapsilla pitäisi olla omaa vapaata ja villiä ”viidakkoa”⁶¹ ”.*

Frisbeegolfin pelaaminen on joidenkin vastaajien mielestä ongelma. Heitä pelottaa liikkua alueen reiteillä, sillä he kokevat, että vaarana on saada frisbeestä päähän. Radan sijoitus ei yhden vastaajan mielestä ole paras mahdollinen.

”Uusi frisbeegolfrata on paikoin ”oudosti” ja ajattele mattomasti sijoitettu. Koska käytettävät kovat frisbeet voivat tehdä pahaa jälkeä osuessaan. (Tosin varovaisuutta esiintyy ”molemmin puolin”).” (8Md.)

Erään vastaajan mielestä frisbeegolf on vallannut liian suuren osan puistosta. Vastaja *”pelottaa vähän liikkua ja pelaajat ovat*

---

⁵⁸ 25184272.

⁵⁹ 25297434.

⁶⁰ 25304888.

⁶¹ 25298384.

*vihaisia, jos on tiellä*⁶². Frisbeegolfpisteet ovat yhden vastaajan mielestä rumia.

Villa Ruskan rakennuspaikka ei miellytä vastaajia. Villa Ruska tulee olemaan Pormestarinluodossa sijaitsevan Palvelutalo Ruskakodin asukkaiden virkistystoimintaa ja henkilökunnan koulutusta palveleva rakennus. Moni vastanneista pitää kyseistä rakennusprojektia rumana. Tuleva rakennus on heidän mielestään liian rannassa eikä sovi maisemaan. Kyseistä rakennuspaikkaa ihmetellään ja pidetään asiattomana sekä alueelle täysin sopimattomana. Ympäristön muutos harmittaa, sillä rakennuksen myötä jotkut menettivät heille tärkeän paikan.

”Oletan, että Kaarisillan viereen rakenteilla oleva ”laitos”/rakennus on ns. ”rumaa kaupunkisuunnittelua”. Ko. paikka oli juuri yksi lasteni leikkipaikka ja koirani lenkkimaasto!” (8Md.)

Monikaan vastaajista ei suhtautunut positiivisesti tulevaan rakennukseen. Yksi vastaaja on kuitenkin toiveikas rakennuksen suhteen.

”[...] Toivottavasti Ruskakodin rakennus sopeutuu puistoon.” (3Nf.)

Nuorison kokoontumista puistoalueella ei pidetä ongelmana kuin muutamissa kyselyvastauksissa. Nuorten oleilu ja käytös Pormestarinluodon liikekeskuksen alueella on häiritsevää varsinkin yli 50-vuotiaiden vastaajien mielestä. Kaupan edustalla aikaansa viettää päivittäin nuorisoryhmä⁶³. *”Mopoilla tupakalla käyvät*

⁶² 25547274.

⁶³ Tella 2009, 19.

*teinit joen ylittävän kävelysillan kohdalla*⁶⁴ häiritsee nuorempaan ikäryhmään 21-29-vuotiaisiin kuuluvaa vastaajaa. Kyseessä voi olla koulun ulkopuolelle syntynyt tupakkapaikka.⁶⁵

Muista alueen puutteista ja ongelmakohdista mainittiin Porin Puuvillan liian tiheä ja ahdas parkkeeraus, jalkakäytävän kapeus Isosannanpuistokadulla sekä polkupyöräparkki sillan pielessä. Voimalinjat ovat rumia erityisesti iäkkäämpien vastaajien mielestä.

Ongelmakohtina ja rumina pidettiin myös Pormestarinluodon liikekeskusta, kerrostaloja ja Luotsinmäen jätevedenpuhdistamoa sekä Puuvillan maanvaihtoaluetta ja lenkkipolkujen huonokuntoisuutta, vaikka ne eivät kuuluneet aluerajauksen sisäpuolelle.

3.5 Osallistuminen

Kyselylomakkeella tiedusteltiin myös, minkälaiseen toimintaan vastaajat haluaisivat puistoalueella osallistua (kysymys 17.). Kyselyn paperiversiossa yli puolet (59 %) jätti vastaamatta tähän kysymykseen. Myös verkkokyselyssä tähän kysymykseen jätti vastaamatta iso osa vastaajista (40 %). Tämä voi tarkoittaa sitä, että vastaajat eivät halua osallistua puistoalueeseen liittyviin tapahtumiin tai heille ei tullut mieleen, miten he voisivat osallistua. Jos alue ei kuulu lähielinpiiriin, ei osallistuminen alueella järjestettävään toimintaan tunnu luontevalta. Osa niistä, jotka ilmoittivat, etteivät koskaan käytä puistoa, olisivat halukkaita osallistumaan alueella järjestettäviin tapahtumiin.

⁶⁴ 25123651.

⁶⁵ Tella 2009, 31.

Alueen asukkaiden kesken toivottiin yhteistä tekemistä. Lähialueen asukkaista jotkut halusivat tutustua muihin alueen asukkaisiin esimerkiksi toimintapäivänä. Vanhemmat yli 50-vuotiaat olisivat halukkaita osallistumaan talkoisiin ja puiston siistinä pitoon ja haravointiin. Myös puistojumppaa ehdottivat monet vastaajat.

Kyselyyn vastanneet halusivat osallistua erilaisiin tapahtumiin kuten musiikkitapahtumiin tai lauluiltoihin. Varsinkin 21-29-vuotiaat halusivat osallistua erilaisiin kulttuuritapahtumiin kuten taidetyöpajoihin, näyttelyihin ja runoiltoihin. Ikäryhmiin 50-64-vuotiaat sekä yli 65-vuotiaisiin kuuluvat olisivat halukkaimpia osallistumaan lauluiltoihin.

Muutamasta vastaajasta eivät haluaisi alueelle mitään organisoitua tai järjestettyä. He halusivat toiminnan olevan spontaania ja epävirallista. Myös Kirjurinluodon mainitaan olevan niin lähellä ja siellä olevan sen verran tapahtumia, että kyselyn kohdepuistoalueelle järjestettyä toimintaa ei enää kaivata. Puistossa halutaan vain oleskella ja nauttia luonnosta tai vain lenkkeillä ja nauttia jo olemassa olevista asioista.

Mahdollisina tapahtumienjärjestäjinä mainitaan Yliopistokeskus (puistojumppa, luennot, keskustelutilaisuudet) ja Pormestarinluodon asukasyhdistys (jumppa, piirtäminen, maalaus tms. talvella lumitaide, lastenkulttuuri).

4. Arvottaminen (Kaisu Ryyänen)

Luvussa käsitellään Pormestarinluodon-Puuvillan puistovyöhykkeelle annettuja *arvoja*, jotka ovat puiston ominaisuuksiin kiinnitettyjä merkityksiä. Arvot ovat yhteiskunnallisia sopimuksia ja eri ihmiset voivat nähdä niitä eri tavoin. Arvottamisella pyritään selvittämään, millaisia arvoja johonkin kohteeseen suht yleisesti kiinnitetään. Raportissa arvot luokitellaan historiallisiin, maisemallisiin, puutarhataiteellisiin, luonto- sekä yhteisöllisiin eli käyttöarvoihin.

Arvottaminen perustui tutkijan omiin havaintoihin, joiden tueksi selvitettiin puiston historiallista ja nykyistä käyttöä. Maastohavainnoja tehtiin moneen kertaan päiväsaikaan syystalvella 2009, jolloin kuvattiin ja merkittiin kuvauskohdat kartalle.

Taustaselvitys tehtiin tutkimalla Satakunnan museon arkistomateriaaleja, vanhoja kuvia ja karttoja. Alueesta kerättiin tietoa haastatteleamalla Porin puistotoimea, Porin viheralueiden hoitopäällikköä sekä ympäristötoimea. Haastatteluista jäi uupumaan kaupunkisuunnittelun näkökulma. Kaupunkisuunnittelu oli kuitenkin tiiviisti mukana hankkeen etenemisessä oman Kompakti kaupunki -hankkeensa kautta ⁶⁶.

4.1 Historialliset arvot

Puistoalueen tekee historiallisesti merkittäväksi Puuvillatehtaan läheisyys sekä puistovyöhykkeen vanhat puut. Puisto on osa Pohjoisrannan vanhaa, monipuolista ja monumentaalista

---

⁶⁶ Kompakti kaupunki [www-sivusto](http://www.sivusto).

teollisuusmiljöötä, joka yhdessä Etelärannan rakennushistoriallisen miljööön kanssa muodostavat kansallisesti merkittävän kokonaisuuden⁶⁷. Ajalliset kerrokset rakennuskannassa erilaistavat ympäristöä, millä on myös merkitystä yhteisön sekä myös yksilön tasolla⁶⁸.

Puuvillanrannasta löytyy historiallisia jäänteitä myös jokirannan entisestä satamatoiminnasta. Puuvillatehtaan rannassa oli 1950-luvulle asti usein proomuja kiinnitettynä puistokäytävillä olleisiin graniittipollareihin ja suuriin rautarenkaisiin⁶⁹. Rantapuistossa on edelleen suuria rautarenkaita muistoina varhaisemmasta satamaliikenteestä.

4.2 Maisemalliset arvot

Puistovyöhykkeellä on kaupunkikuvallista merkitystä. Etelärannasta katsottuna puisto koristaa arvokasta Puuvillan edustaa. Maisemallisia merkityksiä voidaan löytää katsottaessa puistosta joen yli etelärannan suuntaan, jossa näkyvät Porin merkittävimmät maamerkit, kuten Keski-Porin kirkko, Etelärannan rakennushistoriallisesti arvokkaiden talojen julkisivut sekä Raatihuone. Myös Porin kaupungin historialle tärkeä Kokemäenjoki sekä vanha kivijalkainen Porinsilta ovat osa maisemakokonaisuutta.

Puistoalueen maisemallinen arvo perustuu luonnonelementteihin kuten jokeen, vanhoihin puihin sekä kasvillisuuden vehreyttävään vaikutelmaan. Ranta- alueen maisemallista arvoa nostavat myös

näkymät katsottaessa puistosta joelle päin. Joen vastakkaisen rannan maamerkit ovat Etelärannan ja Raatihuoneen lisäksi Kirjurinluoto sekä Pormestarinluodon kaarisilta. Vastakkaisen rannan näkymät joko pilkottavat puiden välistä tai avartuvat puistossa kulkevan eteen.

Nyrkkilänpuiston jokiranta ja mutkitteleva polku. S-E09.

⁶⁷ ”Kaupunkikeskustan alue”. Porin kansallisen kaupunkipuiston www-sivusto. <http://www.pori.fi/kaupunkipuisto/keskusta.html>. 23.2.2010.

⁶⁸ Ympäristö ja hyvinvointi 2002, 91.

⁶⁹ Kohvakka 2002, 160.

4.3 Puutarhataiteelliset arvot

Puutarhataiteellista arvoa antavat Puuvillanrannan 1930-luvulla istutetut lehmukset kadun varressa. Puutarhataiteellisia arvoja löytyy Puuvillan edustapuistosta, joka on 1930-luvulla kunnostettu puistoalueeksi. Puistoalueen vanhat, kookkaat puut ovat puistohistoriallisesti merkittäviä.

Puuvillanrannassa on puutarhataiteellisesti merkittävä veistosalue, joka muistuttaa 1950-luvun puistosuunnittelusta. Porin Puuvillatehdas lahjoitti Kain Tapperin Sukkula veistoksen 400 vuotta täyttävälle Porin kaupungille vuonna 1958⁷⁰. Keskeisellä paikalla puistoa sijaitseva Sukkula-veistos tuo arvokkuutta ja samalla merkityksellistää puistoalueen tilaa.

4.4 Luontoarvot

Kokemäenjoen rantapuistovyöhyke on Porin kaupunkiluonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta merkittävä⁷¹. Luotsinmäenhaaralta poikkeava tulvaoja Kolijuopa ja sitä jatkava Hyvelänjuopa ovat pienvesistöaluetta, jossa pesii alueen pienlinnustoa. Tulvaojien tehostamiseksi raivattiin alueen puustoa viimeksi vuonna 2008 keväällä. Samalla ympäristötoimi suoritti lintujen pesintätarkastuksen.⁷² Alueella pesii mm. satakieli ja mustarastas.⁷³

---

⁷⁰ Kohvakka 2002, 101.

⁷¹ ”Kaupunkikeskustan alue”. Porin kansallisen kaupunkipuiston [www-sivusto](http://www.pori.fi/kaupunkipuisto/keskusta.html). <http://www.pori.fi/kaupunkipuisto/keskusta.html>. 23.2.2010.

⁷² ”Hyvelänjuovan (Kolijuopa) puuston raivaus alkaa”. Porin kaupungin [www-sivusto](http://www.pori.fi/ajankohtaista/uutinen.php?id=730816808).

<http://www.pori.fi/ajankohtaista/uutinen.php?id=730816808>. 23.2.2010.

⁷³ Lankiniemen haastattelu 22.1.2010.

Keväällä 2010 tehtyjen maanmuokkausten myötä löydettiin Kolijuovan läheisyydestä mahdollista painolastimaata. Alkujaan painolastimaaksi Porin seudulle tullutta maata löytyi Venerannasta sekä Voimalinjojen alueelta. Painolastimaa on 1800-luvun purjeveneiden kuljettamaa painoksi laivaan lastattua maata, joka tyhjennettiin pois laivasta perille saavuttaessa. Kolijuovan läheisyydessä oleva painolastimaa todettiin piikivilöytöjen perusteella. Piikivi on kalkkikiven keskelle muodostunut kvartsisaostuma ja sen lähimmät esiintymät ovat Venäjällä ja Keski-Euroopassa⁷⁴. Maanmuokkauksen myötä pinnalle nousseiden piikivien mukana on mahdollisesti noussut myös painolastimaille ominaisia painolastikasvien siemenpankkeja.

4.5 Käyttöarvot

Puistovyöhykkeen useat kulkuväylät ja polut lisäävät puiston käyttöarvoa. Polut ja kulkuväylät sijoittuvat pääosin Nyrkkilänpuiston ja Sahanrannan alueelle. Puistovyöhykkeen pääkulkuväylä on osa Pormestarinluodon ja keskustan välistä läpikulkureittiä jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Valaistu kulkuväylä on korotettu muusta ympäristöstä, mikä korostaa alueen läpikulkukäyttöä mutta samalla heikentää kulkuväylältä poikkeamista muualle puistoon. Sahanrantaan rakennettiin Hyvelänjuovan yli hirsinen silta vuonna 1957⁷⁵. Silta yhdistää yhtä Sahanrannan ja Messinpojanpuiston kulkureittiä, joka on varsinkin Kaarisillan koululaisten käytössä.

Puistoalueelle on sijoitettu penkkejä muutama Puuvillanrantaan sekä yksi Sahanrantaan. Puuvillanrannan puistoalueelle sijoitetut

---

⁷⁴ Riihiho 2007.

⁷⁵ Kohvakka 2002, 100.

penkit eivät lisää merkittävästi puiston käyttöarvoa. Tämä voi johtua siitä, että alue on osin syrjäinen ja penkkien viereiset pensaat piilottavat penkit taakseen. Puuvillanrannan penkeistä yksi on Pohjoisrannan loppupäässä pääkulkuväylän varrella. Penkille pysähtyy ohikulkija hetkeksi istumaan. Sahanrannan penkki sijaitsee Isosannanpuistokadun ja Kolutien haarasta lähtevän polun alkupäässä. Kesällä 2009 rakennettu Frisbeegolfrata lisää merkittävästi puiston käyttöarvoa. Frisbeegolfrata on ympärivuotisessa käytössä.⁷⁶

Padon päälle rakennettu pääkulkuväylä Nyrkkilänpuistossa (kuva ylhäällä) sekä Sahanrannan silta (kuva alhaalla). KR10&S-E09.

⁷⁶ Ahosen haastattelu 6.11.2009.

4.6 Arvot osa-alueittain

Puistovyöhykkeen arvot luettelointiin osa-alueittain. Lisäksi arvot merkittiin kartalle, joka löytyy liitteenä raportin lopusta (liite 2).

Puuvillan edustapuisto

Historialliset arvot:

- teollisuushistoriallisen Puuvillarakennuksen antama leima ympäröivälle alueelle.
- rannan proomurenkaat kuuluvat puiston erityisominaisuuksiin, jotka on säilytettävä puistossa.
- yksittäiset vanhat puut ovat puistohistoriallisesti merkittäviä ja lisäävät siten alueen historiallista arvoa.

Maisemalliset arvot:

- vahva kaupunkikuvallinen asema alueen sijaitessa Porin keskustan vastakkaisella rannalla Puuvillarakennuksen edustalla.
- vastavuoroiset maisemanäkymät etelärannan kanssa korostaa paikan maisemallista merkitystä
- Porin merkittävimmät maamerkit kuten Puuvilla, Keski-porin kirkko, Raatihuone, Kivi-Porin alue sijaitsevat pohjoisrannan ja etelärannan alueella.

Puutarhataiteelliset arvot:

- puiden sommittelu: 1930-luvun lehmuskujanne.
- vanhat puut mm. tammi ja lehmus.
- Kai Tapperin -veistos, 1950-luku.

Käyttöarvot:

- puistovyöhykkeen ainoa rakennettu levähdys/oleskelupaikka penkkeineen sijaitsee Puuvillanrannassa.

Läpikulkupuisto

Maisemalliset arvot:

- Luotsinmäentien mutkasta avoin näkymä etelärannan ja Kirjurinluodon suuntaan: merkittävä näköalapaikka ohikulkijoille.

Luonnonarvot:

- puistovyöhykkeen luonnonarvot sijaitsevat Kolijuovan ranta-alueella.
- pienvesistöalue lisää luonnon monimuotoisuutta: alueen linnusto, rantakasvillisuus.
- painolastimaa

Käyttöarvot:

- alueen läpi kulkevalla asfaltoidulla kulkuväylällä tärkeä merkitys puiston käytölle
- Frisbeegolfrata
- nurmialuetta oleskeluun ja vaelteluun.

Suojavyöhykepuisto

Maisemalliset arvot:

- Ranta-alueen maisemanäkymät kohti Kirjurinluotoa ja kauempana näkyvään Porin ydinkeskustaan kuuluvaan alueeseen.

Luonnonarvot:

- Venerannan painolastimaa

Käyttöarvot:

- Frisbeegolfrata

- käytön lisäämisen mahdollisuus
- nurmialueet mahdollistavat leiriytymiseen

5. Ideasuunnitelma (Kaisu Ryyänen)

5.1 Puiston kunto sen arvoon nähden

Puiston arvokkaimmat historialliset kohteet ja rakenteet, maisemat sekä myös tärkeimmät näkymät ovat kaiken kaikkiaan hyvin säilyneitä. Alueen arvokkaat vanhat puut, lehmuskujanne sekä jokirannan koristeelliset hopeasalavat ovat melko hyvin säilyneet. Puiston hoitoa tulisi kuitenkin tarkentaa osa-alueiden arvojen mukaisesti. Luonnonmukaiselle puistolle liiallinen ja edustapuistolle liian vähäinen hoito eivät turvaa osa-alueittaisia arvoja. Puiston fyysiseen luonteeseen tulisi kiinnittää huomiota yhtä paljon kuin toiminnan kehittämiseenkin. Esim. Jokirannan puiden kaatuminen jokeen ja uusien puiden istuttaminen tulisi huomioida. Pois kaadettujen puiden tilalle ei ole toistaiseksi istutettu uusia puita.

Toiminnan lisääminen tapahtuu yleensä luonnon kustannuksella, jolloin rakentamisella tuhotaan luonnonarvoja. Jokirannan luonnonmaisema kärsi vuonna 2009, kun Pormestarinsillan viereinen koivusaareke hävitettiin uuden rakennuksen tieltä. Rakennus rikkoo Kirjurinluodon ja Pohjoisrannan ranta-alueiden luonnonmukaista harmoniaa muttei kuitenkaan pilaa maisemaa merkittävästi. Ideasuunnitelmassa pyritään löytämään tasapaino käytön lisäämiselle niin, ettei puiston luonne siitä kärsisi.

5.2 Käyttäjien puisto

Puistovyöhykkeen kehittämismahdollisuuksia selvitettiin osahankkeessa tuotetun käyttäjäkyselyn avulla (ks. luku 3). Käyttäjätutkimuksen tarkoitus oli tavoittaa kyselyllä mahdollisimman monia eri käyttäjäryhmiä jakamalla kyselyitä suoraan postilaatikkoon ja välittämällä kyselyä internetin kautta. Tavoitteena oli saavuttaa näin ns. hiljaisia ryhmiä eli henkilöitä, jotka eivät tavallisesti osallistu lähiympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon.

Käyttäjäkyselyn vastauksia hyödyntäen selvitettiin, miten vastaajat arvottavat puistovyöhykettä, mitä toimintoja puistoon haluttaisiin ja miten puiston käyttöä voitaisiin lisätä. Vastauksia tarkastelemalla voidaan päätyä myös lopputulokseen, ettei puiston kehittämiseksi nähdä tarvetta.

Puistovyöhykkeeseen kuului Porinsillan pohjoisrannalta alkava viheralue, joka jatkui jokivartta pitkin aina Kaarisillan ja Kolitien väliselle alueelle. Puistoalueet olivat nimeltään Puuvillanranta, Nyrkkiläpuisto, Veneranta, Messinpojanpuisto sekä Sahanranta (ks. kartta 2). Käyttäjätutkimuksessa ilmeni, että käyttäjät kokivat vieraimmaksi Isosannanpuistokadun pohjoispuoleisen viheralueen ja arvokkaimmaksi alueeksi Puuvillanrannan. Vieraimmiksi koetut Sahanrannan ja Messinpojanpuiston alueet eivät saaneet suurta huomiota vastauksien osalta, kun monet rajasivat käytön ainoastaan puistovyöhykkeen ranta-alueeseen. Puisto-osien vähäinen huomio saattoi johtua niiden sijoittumisesta avarana nurmialueena liikenteen ja koulualueen reunavyöhykkeeksi, jota ei mielletä puistoksi ja mielekkääksi paikaksi oleskelulle. Puuvillanrannan arvokkuuteen vaikutti Puuvillatehdas, vanhat puut sekä sijainti kaupunkikuvallisesti keskeisellä paikalla.

Luvussa 4. tarkasteltiin puiston arvoja tutkijan näkökulmasta. Puiston merkittävimäksi arvoksi osoittautui maisema, johon liittyi joen läheisyys, jokinäkymät sekä pohjoisrannan vastavuoroiset näkymät etelärannan kanssa. Käyttäjäkyselyyn vastanneet arvottivat puistoa vastatessaan kysymykseen mitä kaunista puistossa on. Alueen hyviin ja kauniisiin puoliin lukeutuivat jokimaisemat, joen läheisyys sekä vihreys. Puistosta aukeavat maisemanäkymät johtuvat puiston avoimuudesta; harvaan istutetusta jokirannan puustosta sekä tasaisesta maastosta. Puiston avoimuus koettiin sekä huonona että hyvänä asiana.

Puistovyöhykkeen hyvistä ja huonoista puolista kysyttäessä vastaukset liittyivät usein maisemaan tai puiston toimivuuteen. Porilainen lähiömaisema -hankkeen esiselvityksessä ilmeni asukkaiden arvostavan kyseistä puistovyöhykettä, mutta alue koettiin kuitenkin toiminnallisesti köyhänä. Yhtälailta kyselyyn vastanneet arvostivat puistoa, mutta he näkivät ongelmakohtia myös puiston fyysisessä rakenteessa. Monet kiinnittivät huomiota puiston kasvillisuuden huonoon kuntoon sekä Kolijuopan epäsiisteyteen. Kyselyyn vastanneet pitivät lähes yhtä ongelmallisena puiston toimivuutta kuin toiminnan puutetta. Puiston toimivuutta heikentäviksi kohdiksi katsottiin mm. jäteastioiden puuttuminen, ”läpikulkumaisuus”, lenkkeilypolkujen huonokuntoisuus, huono valaistus, autopaikoitus teiden varsilla sekä Porinsillan viereinen epäsiisti pyöräparkki.

Epäsiistiksi ja vieraaksi koetut alueet saattavat ruokkia itse itseään. Alueen siisteydestä ei välitetä, koska toistenkaan ei katsota välittävän. Vieras, epäsiisti alue voidaan kokea pelottavaksi ja siksi aluetta ei käytetä. Muutamien vastaajien mukaan puistoalue oli jäsentymätön ja sitä käytettiin ainoastaan

läpikulkuun. Osa vastaajista koki alueen pelottavaksi pimeään aikaan, jolloin alue ei houkuttanut edes läpikulkemiseen.

Kyselyvastauksista päätellen aluetta arvostetaan jo sellaisenaan. Alue sijaitsee hyvällä paikalla lähellä asutusta ja monen matkanvarrella keskustan ja kodin välillä. Alueen käytön rajoittuminen läpikulkuun johtuu siitä, että alueella ei ole mitään mikä pysäyttäisi ohikulkijan tai puhumattakaan toisi vartavasten ihmisen kyseiseen puistoon. Rakenteellisesti puisto on tehty läpikulkua varten: alueella ei ole palveluita, penkkejä vähän, paljon nurmialuetta ja muusta ympäristöstä korotettu kulkuväylä. Puistoaluetta on kuitenkin mahdollista kehittää viihtyisämmäksi oleskelupuistoksi.

5.3 Toiminnan kehittäminen

5.3.1. Läpikulku ja lenkkeily

Läpikulun ja lenkkeilyn säilyminen jatkossakin alueen vahvuutena tulisi nykyisiä kulkureittejä peruskorjata ja harkita myös uusien rakentamista. Uusien kulkuväylien suunnittelussa olisi suotavaa hyödyntää alueen kaupunkikuvallisesti arvokasta sijaintia ja näkymiä. Esimerkiksi Puuvillanrantaan voisi rakentaa 1960-luvun mukaisen rantatien jokimaisemanäkymien lähentämiseksi.

Alueen saavutettavuuden parantamiseksi ja nykyisen käytön tehostamiseksi voisi kehittää ulkoilureittiverkostoa, joka yhdistäisi puistoalueen viereisen Kirjurinluodon virkistysalueen, Ruosniemen ja keskustan kanssa. Puistovyöhykkeen ja lähialueiden kulkureiteistä pitäisi koota reittikartta ja maasto-opasteet asian

selventämiseksi käyttäjille. Kirjurinluodon ulkoilureitti toimii malliesimerkkinä selkeän reitistön takaamasta suosiosta.

Puiston polut tulisi palvella eri harrastajien tarpeita. Esimerkiksi koiranulkoiluttajille polkujen lähetyvillä olisi oltava jätteasioita koiran ulosteita varten. Kyselyyn vastanneista osa käytti puistoaluetta säännöllisenä koiranulkoilutuspaikkana, mutta samalla todettiin jätteasioiden puute ongelmaksi.

Harrastusmahdollisuuksia kuten rullaluistelua tai rullalautailua voisi edesauttaa pääkulkuväylän jakaminen pyörä- ja kävelytien väyliin sekä asfaltin uusiminen.

Valaistukseen tulisi panostaa. Puistossa liikkumisen määrään vaikuttaa miten turvallisesti tai turvattomaksi alue koetaan. Osa käyttäjistä koki paikan turvattomaksi varsinkin iltaisin alueen huonon valaistuksen takia. Vastaaajista suurin osa oli naisia, joiden ulkona liikkumista rajoittivat heidän turvattomaksi kokemansa alueet. Puuvillanrannan valaistukseen on jo kiinnitetty huomiota kohdentamalla valaisimia arvokkaaseen teollisuusrakennukseen. Kolijuovan ja Pumppaamon alueelle sekä Nyrkkilänpuiston rantaan voisi ideoida maisemavalaitusta. Valovärit tulisi olla kuitenkin mahdollisimman neutraaleja ja luonnollisia. Maisemavaloilta saataisiin epäkohdiksi ja pelottaviksi koetut alueet näyttäytymään kauniina pimeään aikaan.

5.3.2. Oleskelu

Viihtyisäksi, kauniiksi ja rauhalliseksi todettu puistoalue soveltuisi hyvin oleskeluun⁷⁷. Oleskelulla tarkoitetaan puiston käyttöä mm. levähdys tai piknik-paikkana. Kaikki käyttäjäkyselyyn vastanneet

---

⁷⁷ ks. Sato-Ettala.

eivät tosin pitäneet aluetta tarpeeksi viihtyisänä oleskeluun⁷⁸. Alueen viihtyisyyttä saattaisi lisätä kukkivat kasvivalinnat sekä yleisestä siisteydestä huolehtiminen.⁷⁹ Esimerkiksi kukkaistutuksia voisi tuoda Puuvillanrantaan 1960-luvun puiston malliin. Puistossa oli vielä 1960-luvulla monipuolisesti perennaistutuksia.⁸⁰ Yleisen siisteyden säilyttämiseksi tulisi myös puiston hoitotöistä kertyneet kasvijätteet kerätä pois välittömästi.

Epäsiisteiksi koetut alueet vähentävät puistossa oleskelua. Pienvesistöalueet Kolijuopa ja Hyvelänjuopa lisäävät alueen luonnon monimuotoisuutta, mutta kyselyyn vastanneista osa koki alueet epäsiisteiksi ja rumiksi. Alue oli monien mielestä joko liian raivattu tai liian rämeikköinen⁸¹. Kaupunki ylläpitää ranta-alueita C-hoitoluokan mukaisesti, jonka takia Kolijuovan ja pumppaamon ympäristö voi usein olla vesoittunutta. Alueen siisteyteen tulisi kiinnittää huomiota jo siitä syystä, että se aloittaa Pormestarinluodon alueen Pormestarinluotoon kulkevan autotien varrella ja antaa siten myös ohikulkijoille ensivaikutelman Pormestarinluodon alueesta. Siisteyteen voisi vaikuttaa rantaviivan selkeyttäminen karsimalla risukkoa ja lisäämällä vihreyttä heinävartisilla rantakasveilla. Luonnonarvojen säilymisen turvaamiseksi alueella ei tulisi karsia puustoa vaan huolehtia kasvillisuuden riittoisuudesta. Isosannanpuistokadun silta pitäisi myös peruskunnostaa. Silta on kyselyyn vastanneiden mukaan huonossa kunnossa ja myös epäsiistin näköinen.

Puistoalueelle tulisi lisätä penkkejä, joiden tulisi sopia tyyliään vanhaan teollisuusmiljööseen. Penkit tulee edustaa samaa tyyliä koko puistovyöhykkeen osalta. Penkkiesimerkkejä voi löytää

---

⁷⁸ ks. Sato-Ettala.

⁷⁹ ks. Sato-Ettala

⁸⁰ Satakunnan museon kuva-arkisto

⁸¹ kts. Sato-Ettala.

muualta jo kunnostetuista vanhoista tehdasalueiden puistoista. Käyttäjätutkimuksessa ilmeni hyvin konkreettisia toiveita puiston käytön lisäämiseksi. Alueella todettiin olevan niukasti rakenteita kuten penkkejä, joita tulisi lisätä mm. Puuvillanrantaan sekä levähdyspaikoina kulkureittien varsille.

Palvelut lisääisivät oleskelua puistossa. Kyselyyn vastanneet toivoivat varsinkin Puuvillanrantaan kahvilaa/kioskia, josta voisi ostaa eväitä pieneen nälkään. Monet vastaajat valittivat palveluiden puutetta, jonka he uskoivat vaikuttavan puiston vähäiseen käyttöön. Porin kaupunki on kaavillut puistoalueelle kahvilaa, joka odottaa vielä toteutusta. Jäätelökioski Pormestarinluodon puoleisella puistoalueella voisi mahdollisesti piristää alueen toimintaa.

5.3.3. Harrastusmahdollisuudet ja aktiviteetit

Alueen toimintoja tulisi kehittää hillitysti, koska monet käyttäjäkyselyyn vastanneet eivät kokeneet puiston kehittämistä tarpeellisenä eikä ”luonnonmukaista” puistoaluetta saisi monen mielestä turmella liiallisella rakentamisella. Jokirannan näkymien säilymisen turvaa jo kansallinen kaupunkipuisto.

Puiston luonteelle tärkeäksi koettua vehreyttä tulisi ylläpitää eikä turmella rakentamalla alueelle laajoja leikki- tai pelikenttiä. Jos alueelle päätetään sijoittaa sora- tai asfalttikenttiä, tulee suojakasvillisuus suunnitella huolella vihreän yleisilmeen säilyttämiseksi. Alueen laajoja nurmialueita tulisi kuitenkin hyödyntää sellaisinaan alueen luonteen siitä kärsimättä. Toimiva esimerkki on puistoalueelle rakennettu frisbeegolfrata, joka on lisännyt puiston käyttöä puiston ilmeen siitä kärsimättä.

Porin kaupunki suunnittelee nuorisopuiston rakentamista Kaarisillankoulun piha-alueelle ja sen läheiseen ympäristöön, jotka rajautuisivat puistovyöhykkeen ulkopuolelle. Nuorisopuiston rakentaminen vaikuttaisi myös lähiympäristöön. Koulun viereisillä puistoalueilla ei todettu merkittäviä arvoja, vaan ne voidaan katsoa potentiaalisiksi muutosalueiksi. Nuorisopuistoa suunniteltaessa tulee huomioida lähiympäristön turvallisuus sekä nuorten omat toiveet. Helsingin Pihlajanmäessä rakennettiin vuonna 2009 paikalla jo olleen skeittipuiston yhteyteen nuorisopuisto, jonka suunnitteluun osallistuivat nuoret itse. Puistoon rakennettiin Suomen ensimmäinen tyttöjenpuisto, jossa on amfiteatteri ja erilaisia oleskelupaikkoja. Tyttöjenpuiston rakentamisessa ei vaadita suuria ympäristön muokkauksia. Tyttöjenpuistosta on myös näköyhteys poikienpuistoon.⁸²

5.3.4. Tapahtumat

Osallistavan suunnittelun yksi merkitys voisi olla lähiasukkaiden aktivointi puistosta huolehtimiseen. Käyttäjäkyselyssä vanhemmat yli 50-vuotiaat vastaajat olivat halukkaita osallistumaan talkoisiin; puiston siistinä pitoon ja haravointiin⁸³. Talkooperinnettä yleisen viihtyisyyden lisäämiseksi ja yhteisöllisyyden vankentamiseksi kokeiltiin mm. Turun Rentukka-hankkeessa⁸⁴. Rentukka-talkoita ohjaa Turun kaupunki, joka järjestää suunnitelmallista ja vuorovaikutteista toimintaa asukkaille. Talkoot voivat olla esim. ympäristön siivousta, niittytalkoita, polkujen rakentamista, puistokalusteiden maalausta ja pienimuotoista puistojen

⁸²VY 1/10b.

⁸³ks. Sato-Ettala.

⁸⁴ Turun Rentukka-hankkeessa laadittiin vuosina 2000-2002 Itä-Turun alueelle viheralueohjelma. Ohjelma tehtiin tiiviissä vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden ja muiden osallisten kanssa.

kunnostusta.⁸⁵ Talkootyötä voisi kokeilla myös puistovyöhykkeen osalta.

Käyttäjäkyselyssä alueelle ehdotettiin lähiasukkaiden yhteisiä tapahtumia ja kyläjuhlia⁸⁶. Asukasyhteisöllisyyden vahvistamisen halu nousi esille monista vastauksista sekä toivottujen tapahtumien aiheista. Yhteisöllisyyttä vankentavia tapahtumia olisivat mm. urheilutapahtumat. Lajeina voisi olla esim. katukoripallo, skeittaus, frisbeegolf. Kyseisten tapahtumien järjestäjiksi ehdotetaan lähialueen toimijoita kuten Puuvillaa, Pormestarinluodon asukasyhdistystä, Kaarisillan koulua yms.

Muilta osin puistoa voisi hyödyntää sellaisenaan omatoimiseen tai spontaaniin toimintaan, jolloin myös säilytettäisiin puiston luonnomukaisuus ja siellä vapaasti toimiminen. Kyselyyn vastanneet eivät toivoneet alueelle järjestettyjä tapahtumia tai tapahtumia, jotka vaatisivat suuria rakennemuutoksia puistoalueelle. Useimmat vastaajat halusivatkin säilyttää puiston ominaisuudet sellaisenaan. Käyttäjien toiveissa ollutta ympäristötaidetta voitaisiin tuoda kestäväen kehityksen mukaisesti puistoalueelle alueen vetovoimaisuuden lisäämiseksi. Ympäristötaidetta puistoon voisi olla kehittämässä Porin yliopiston Taik:in osaston opiskelijat.

5.4 Toimenpide-ehdotukset puisto-osittain

Toimenpide-ehdotuksissa pyritään huomioimaan puistoalueen reunaehdot, jotka löytyvät luvusta 4. Toiminnan kehittämiseen

⁸⁵ ”Rentukka-talkoot”. Turun kaupungin www-sivusto. <http://www.turku.fi>. 12.4.2007.

⁸⁶ ks. Sato-Ettala.

annettiin ehdotuksia edellisessä luvussa 5.3. Seuraavaksi annetaan reunaehdot toiminnan kehittämiseksi, jotta puistoa voitaisiin kehittää kestäväällä tavalla. Toimenpide-ehdotukset ovat puisto-osittain, jotka jaettiin alueen luonteiden perusteella luvussa 2.4.

Puuvillanrannan edustapuisto

Maisema:

- Puuvillanrannan maisema ja näkymät ovat merkittäviä puistoalueelle, mikä tuli ilmi puiston taustaselvityksessä sekä käyttäjätutkimuksessa.
- puiston suunnittelussa otettava huomioon etelärannan ja pohjoisrannan vastavuoroinen maisemanäkymä ja sen kaupunkikuvallisesti arvokkaat ominaisuudet: Puuvillarakennuksen julkisivun näkyminen pidettävä nykyisellään.

Kasvillisuus:

- kasvillisuuden avulla vaikutetaan puiston historiallisiin, maisemallisiin sekä puistohistoriallisiin ominaisuuksiin.
- Pohjoisrannantien reunustamien lehmusten kuntotarkastukset tehtävä säännöllisesti turvallisuuden nimissä.
- yksittäiset vanhimmat puut alueella pyrittävä säilyttämään hoidon/puukirurgian avulla
- kasvillisuuden lisäämistä tulisi harkita koristeellisilla ja matalilla kasvivalintoilla esim. maanpeiteperennat
- kasvien hoitotöistä kertyneet jätteet huolehdittava pois

Käytävät:

- alueelle tulisi palauttaa 1960-luvun mukaisesti kulkenut rantatie
- rantatie tulisi päällystää kivituhkalla entisen puistotien ja puiston nykyisen luonteen mukaisesti.

- puiston veistosalueelle rakennettava selkeämpi ja esteettömämpi laatoitettu käytävä nykyisen harvaan asennetun nupukiven tilalle.
- pääkäytävästä erotettava jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden väylät lenkkeilyreitistön parantamiseksi.

Rakenteet:

- harkitaan palautettavaksi 1960-luvun suunnitelmien mukaisesti penkkejä rantatien varteen katseen suunta joelle päin.
- rannan proomurenkaat säilytetään historiallisen kerrostuman ylläpitämiseksi.
- erotetaan selkeämmin sillan viereinen pyöräparkki nurmialueesta esim. reunakivellä.
- jäteastioita lisättävä käytävien varsille ja oleskelupaikkojen läheisyyteen.
- Pienen kahvilan rakentaminen tulisi toteuttaa Puuvillanrantaan niin, ettei kahvilaa varten tarvittavat huoltokuljetus/lastausväylät pilaisi puiston edusta-alueetta.
- Luotsinmäenpuistokatu 2. tontin punatiilisen aidan säilyminen turvattava maisemaa yhtenäistävänä elementtinä.

Läpikulkupuisto

Maisema:

- alueen luonteeseen kuuluu avoimet nurmialueet ja maisemat, jotka johtavat myös paikan tuulisuuteen.
- säilytetään hoitotasoltaan luonnonmukaisena puistoalueena
- nykyisen rantaa pitkin kulkevan pääväylän reunusta pidettävä osittain avoimena arvokkaiden maisemanäkymien säilyttämiseksi. Mm. Luotsinmäentien mutka säilytettävä nykyisen avoimena.
- Nyrkkilänpuiston ranta-alueelle istutetaan puita tuulisuuden vähentämiseksi ja maiseman vehreyttämiseksi: Kirjurinluodon suunnalta ranta näyttäytyisi vehreänä.

- Suositellaan avoimiin kohtiin esim. matalia heinäkasveja ja/tai kiviasetelmia.

Kasvillisuus:

- kasvillisuudella pyritään vaikuttamaan paikan vehreyttämiseen ja säilyttämään osittain alueelle merkittävät maisemanäkymäpaikat.
- Pyritään hoidon avulla turvaamaan ranta-alueen vanhat ja kookkaat puut, jotka lisäävät alueen maisemallista arvoa sekä vähentävät tuulisuutta.
- ehdotetaan Luotsinmäentien mutkaan esim. Typha latifollian (Osmankäämi) ja rantaniittykasvillisuuden kuten Lythrum salicaria (Rantakukka) viljelyä.
- Alueen luonteelle sopivaa luonnonmukaisuutta lisääisi ja sisäosien avoimuutta vähentäisi maisemapellon tai -niityn perustaminen voimalinjojen alueelle.
- Voimalinjojen alueen maanmuokkausten myötä mahdollisesti pintaan nousseiden Suomessa harvinaisten luonnonkasvien siemenpankkien säilymiseksi alueelle tulisi perustaa niittyalue.

Käytävät:

- pääkäytävästä erotetaan jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden väylät, jotta parannetaan alueen harrastusmahdollisuuksia kuten rullaluistelua ja lenkkeilyä.
- nykyinen asfalttitie kunnostettava tasaiseksi turvallisen liikkumisen varmistamiseksi.
- tehtävä polkujen ja teiden peruskunnostus.
- käytäväverkoston parantamisella varmistetaan puistolle annetun käyttöarvon säilyminen

Rakenteet:

- jäteastioiden lisääminen pääkäytävien varsille, jolloin parannettaisiin alueelle ominaisten kulkureittien arvostusta.
- oleskelua varten lisättävä penkkejä.

Suojavyöhykepuisto

Maisema:

- Venerannan vastavuoroiset näkymät Kirjurinluodon kanssa tulee huomioida puistoa suunniteltaessa.
- Kirjurinluodon suunnalta katsottaessa ranta-alueen tulisi näyttää luonnonmukaisesti kasvavana puistoalueena.

Kasvillisuus:

- kasvillisuudella pyritään vähentämään alueelle ominaista suojavyöhykemäisyyttä ja lisäämään alueen maisemallista arvoa.
- Kolijuovan rajun raivauksen takia tulisi kasvillisuutta lisätä tulvaojien, Kolijuovan ja Hyvelänjuovan rantapenkereille. Sopivia kasveja olisivat mm. nopeasti leviävät ja peittävät matalat pajukasvit sekä heinävartiset rantaniittykasvit.
- ranta-alueelle sopiva hallittu hoitamattomuus säilyttäisi mahdollisten painolastikasvien esiintymisen.

Rakenteet:

- alueella ei ole rakenteita ja käyttö on lisääntynyt ainoastaan frisbeegolfradan puolesta.
- alueelle ehdotetaan rakenteiden lisäämistä puisto-osan käytön mahdollistamiseksi ja suojavyöhykemäisyyden vähentämiseksi.
- Alue sopisi mm. osaksi nuorisopuistoa läheisen skeittipaikan jatkeeksi, jolloin lisättäisiin alueen käyttöarvoa.
- Nuorisopuiston suunnittelussa ei saisi nohtaa alueen vehreyttäviä vaikutusta ympäristöön.
- nuorisopuisto nuorten omatoimisuuden paikaksi, eikä vanhentuvia välineitä yms. rakenteita tulisi rakentaa.

Jatkotoimenpiteet

Puiston kehittämistä tulisi jatkaa osahankkeen tuloksien valossa. Jatkossa tulisi kehittää aluetta eri toimijoiden yhteistyöllä virikkeellisemmäksi ja toimivammaksi puistoalueeksi eri käyttäjäryhmät ja puiston arvot huomioiden. Puiston sijaintia voidaan hyödyntää kahden alueen, keskustan ja lähiön, välisen kuilun kaventamiseksi. Puistovyöhykkeen kehittämissyhteistyöhön voisivat osallistua seuraavat tahot:

- Turun yliopiston maisemantutkimuksen oppiaine; maisemasuunnittelu.
- Turun kauppakorkeakoulun Porin yksikön ja Aalto-yliopiston taideteollisen korkeakoulun Porin taiteen ja median laitoksen Creative business management -maisteriohjelma
- Porin kaupungin kaupunkisuunnittelu ja puistotoimi
- Porin ympäristövirasto
- Porin nuoriso- ja vapaa-aikatoimet
- Porin Asukasyhdistykset

6. Yhteenveto

Pormestarinluodon-Puuvillan puistovyöhyke -osahankkeen taustatutkimuksessa selvitettiin alueen historiallista sekä nykyistä käyttöä. Puistoalueelle annettiin mm. historiallisia, maisemallisia sekä käyttöön liittyviä merkityksiä. Puistovyöhyke jakaantui yhteneväisten luonteiden perusteella kolmeen osa-alueeseen:

1. Puuvillan edustapuisto, joka oli teollisuushistoriallisesti arvokkaan rakennuksen edustapuisto.
2. Läpikulkupuisto, jolle ominaista olivat monet kulkureitit.
3. Suojavyöhykepuisto, joka oli rakennettu teiden ja jokien suojaviheralueeksi.

Osahankkeen tavoitteena oli selvittää puistovyöhykkeen käyttäjäryhmiä ja heidän mielikuvia alueesta. Selvitystä varten tuotettiin käyttäjäkysely puistovyöhykkeen lähiasukkaille ja toimijoille. Monet käyttäjäkyselyyn vastanneet ilmoittivat käyttävänsä puistoa usein. Päivittäin ja viikoittain puistoa käyttivät eniten alueen läheisyydessä asuvat. Vanhemmat ikäryhmät käyttivät puistoa enemmän kuin nuoremmat ikäryhmät. Puistoa käytettiin läpikulkuun ja lenkkeilyyn. Puistossa vietettäisiin enemmän aikaa, jos siellä olisi enemmän penkkejä ja oleskelupaikkoja. Monet pitivät puistoalueen rakentamattomuudesta ja avaruudesta.

Käyttäjäkyselyyn vastanneiden mielestä puiston hyviä puolia olivat vihreys, joen läheisyys ja jokimaisema. Puistoa pidettiin luonnonläheisenä. Huonoja puolia olivat roska-astioiden puute, valaistuksen puute ja alueen hoitamattomuus. Puistossa haluttiin osallistua alueen asukkaiden kesken järjestettäviin tilaisuuksiin. Monet halusivat myös epävirallista ja spontaania tekemistä. Nuoremmat ikäryhmät halusivat osallistua kulttuuritapahtumiin.

Taustatutkimuksen ja käyttäjäkyselyn analyysin pohjalta tehtiin puistosuunnittelua koskevia kehittämisideoita ja toimenpide-ehdotuksia. Puistovyöhykkeen osa-alueet olivat kehittämisen kannalta eri arvoisia. Pormestarinluodon puoleista puistoaluetta ehdotettiin kehitettäväksi toiminnallisemmaksi. Alue rakennettiin 1970-luvulla asutuksen reunaviheralueeksi ja alue kaipaisi tällä hetkellä virikkeellisyyden, vetovoimaisuuden lisäämistä. Myös

kyselyyn vastanneet kokivat alueen vieraaksi ja syrjäiseksi. Puuvillan edustapuistoa arvostivat useimmat käyttäjät sen edustavuuden ja historiallisen ympäristön takia. Alueelle antaa historiallista arvoa Puuvillatehtaan läheisyys sekä vanha lehmuskujanne.

Puistovyöhyke sijaitsee Porin keskustan ja Pohjois-porin asutuksen välissä. Sijainniltaan puisto tarjoaisi hyvät mahdollisuudet kehittää asukkaiden toimintaympäristöä ja tuoda keskustaa lähemmäksi asutusta. Puisto sijaitsee vastakkaisella rannalla Porin ydinkeskustaa ja saattaa tuntua syrjäiseltä ja kaukaiselta keskustan suunnalta katsottuna. Pohjoisrantaan olisi tuotava kahvila yms. palvelu, jota kaikki kaupunkilaiset voisivat hyödyntää. Kahvila mahdollisesti lisäisi alueen käyttöä, muttei rajaisi toimintaa ainoastaan tietylle käyttäjäryhmälle. Kahvila tulisi säilyä pienimuotoisena toimintana jokirannan sivussa.

Alueella järjestettävät tapahtumat toisivat aluetta tutummaksi kaupunkilaisille. Yhteistyöhön alueen ja sen tapahtumien kehittämiseen suositellaan esim. Porin yliopiston Taik:in osaston opiskelijoita, jotka olisivat mukana kehittämässä yhteisöllistä ja kestävästä kehityksen mukaista ympäristötaidetta puistoalueelle.

Mahdollista nuorisopuistoa kaavailtiin puistovyöhykkeen Pormestarinluodon puoleiselle alueelle koulun läheisyyteen. Nuorisopuiston suunnittelussa tulisi ottaa nuoret osaksi suunnitteluprosessia. Turun yliopistosta on valmistumassa pro gradu -tutkimus koskien nuorisopuistoa. Valmiita toteutettuja nuorten ideoita löytyy Helsingin Pihlajamäen nuorisopuistosta. Mm. tyttöjenpuistosta löytyi hyödynnettäviä ideoita. Nuorisopuistoista on vielä vähän kokemuksia mutta ideat voivat olla hyvinkin mutkattomia. Tutkimusta nuorten kokemista paikoista on tehnyt mm. Katri Tella Turun yliopistosta.

Ideasuunnitelman tavoite oli antaa suuntaa tuleville suunnitelmille sekä ennaltaehkäistä liiallista rakentamista jokirantaan. Puistoa pitäisi kehittää osittain luonnonmukaisemmaksi esim. maisemapellon tai -niityn perustamisella ja rehevöittämillä rantakasvillisuutta. Näin alueesta tulisi entistä mielenkiintoisempi ja kaikille käyttäjäryhmille vapaamuotoisen toiminnan aluetta.

Lähteet

Pormestarinluodon-Puuvillan puistovyöhyke -osahankkeen verkko- ja paperikysely /vastaukset 163 kpl. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelman aineistokokoelma. (KMLA), Pori. 2010.

Kirjallisuus ja haastattelut

Ahonen, Ismo. Porin kaupunginpuutarhurin mielipiteitä puistovyöhykkeen suunnittelusta koskeva viranomaishaastattelu 4.11.2010. (Haastattelijat Kaisu Ryyänen ja Arja Sato-Ettala, muistiinpanot tekijöiden halussa.)

Ahonen, Ismo. Porin kaupunkipuutarhurin haastattelu 5.1.2010. (Haastattelijat Kaisu Ryyänen ja Arja Sato-Ettala, nauhoite ja muistiinpanot tekijöiden hallussa.)

Holm 1987: Holm, Christa & Katila, Pia & Tikkanen, Terhi: Kaupunkien viheralueet. Otakustantamo, Kyriiri Oy, Helsinki, 1987.

Junttila, Ulla-Kirsti: Kaupunkiympäristön suunnittelu. Rakennustieto. Helsinki, 1995

Juusti, Siiri: Puuvillatehdas -Porilaista historiaa. Suistolaisten puisto. Porin kansallisen kaupunkipuiston historia ja maisema. Toim. Häyrynen, Maunu. Finepress Oy, Turku, 2004.

Kohvakka Pertti: Porin kaupunkipuistosta puistotoimeksi 1700-2002. Painatuskeskus, Pori, 2002.

Koivuniemi, Jussi: Joen Rytmissä. Porin kaupungin historia 1940-2000. Karisto Oy, Hämeenlinna, 2004.

Lankiniemi, Matti. Porin ympäristöviraston johtajan mielipiteitä puistovyöhykkeen suunnittelusta koskeva viranomaishaastattelu 22.1.2010. (Haastattelijat Kaisu Ryyänen, nauhoite ja muistiinpanot tekijän hallussa.)

Leppänen, Jaakko & Suominen, Antti: Muistojen Pori. Kuvia kaupungin eilisestä. Satakunnan kirjateollisuus Oy, Pori, 1992.

Marin, Veijo. Porin viherhoitopäällikön haastattelu 2.2.2010. (Haastattelijat Kaisu Ryyänen, muistiinpanot tekijän hallussa.)

Matomäki, Reima: Asemakaavoitus Porissa vuodesta 1852 1960-luvun alkuun. Suomen historian Laudatur-tutkielma, Turun yliopisto, 1987.

Pohjoisrannan kunnostussuunnitelmaehdotus vuodelta 2006. Porin Teknillisen palvelukeskuksen puistotoimi.

Pormestarinluodon perusparannusohjelma 1985-1989. Porin kaupungin alueittainen perusparannuskokeilu. Porin kaupunkisuunnittelusarja D15, 1984.

Putkonen, Lauri: Kulttuurihistoriallisesti merkittävät teollisuusympäristöt. Ympäristöministeriö, Kaavoitus- ja rakennusosasto. Tutkimus 4/1988. Helsinki, 1989.

Riihiaho, Anssi: Reposaaari ja painolastimaa. Reposaaaren historiaa ja painolastilöytöjä -esite. Porin kaupungin ympäristötoimisto, 2007.

Ruuth, J.W: Porin kaupungin historia. SKS, Helsinki, 1899.

Tella, Katri: Pormestarinluodon liikekeskuksen kehittäminen nuorten näkökulmasta - projektin loppuraportti 2009. Turun yliopisto, Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitos. Pori, 2009.

VY 1/10b: Reinikainen, Piia: Uusi, upea nuorisopuisto Helsingin Pihlajamäessä. Viherympäristö 1/2010, 18-21.

Sähköiset lähteet

Porin kansallisen kaupunkipuiston www-sivusto.
<<http://www.pori.fi/kaupunkipuisto.html>>. Käyty 23.2.2010.

Porin kaupunkisuunnittelu. Asemakaavan muutoksen 609 1540 selostus:
”Villa Ruska”. Olavi Mäkelä.
<http://www.pori.fi/kan/kan1/selostus/se1540.pdf>. Julkaistu 3.11.2008.

Porin kaupungin www-sivusto: ”Hyvelänjuovan (Kolijuopa) puuston raivaus alkaa”.
<<http://www.pori.fi/ajankohtaista/uutinen.php?id=730816808>>.
Julkaistu 28.4.2008.

Porin Teknisen palvelukeskuksen www-sivusto: ”Viheralueiden kunnossapito ja hoitoluokitus”. <<http://www.pori.fi/tpk/>>. Käyty 23.2.2010.

Turun kaupungin www-sivusto: ”Rentukka-talkoot”.
<<http://www.turku.fi>>. Julkaistu 12.4.2007.

Kuvat

S-E09: Arja Sato-Ettala, syksy 2009.
KR09: Kaisu Rynänen, talvi 2009.
Kuva 2. sivulla 7: Satakunnan museo

Kartat

Kartat, © Porin kaupunki, kaupunkimittaus 2010, lupa nro 351. Karttojen muokkaus: Kaisu Rynänen.
Kartta 1. Porin asemakartta, 1897, © Satakunnan museo.

Liitteet

LIITE 1. Kyselylomake/ Pormestarinluodon-Puuvillan puistovyöhyke, paperiversio (verkkokyselyn lomake samanlainen).
LIITE 2. Pormestarinluodon-Puuvillan puistovyöhyke, arvokartta.

LIITE 1. Kyselylomake/ Pormestarinluodon-Puuvillan puistovyöhyke, paperiversio (verkkokyselyn lomake samanlainen).

TAUSTATIEDOT

1) Vastaajan ikä

- 15 v. tai alle
 16-20v.
 21-29v.
 30-39v.
 40-49v.
 50-64v.
 65v. tai yli

2) Sukupuoli

- nainen mies

3) Siviilisäätö

- naimaton
 avo- tai avioliitossa
 eronnut
 leski

4) Montako henkeä taloudessanne asuu?

Merkitkää numerolla

5) Taloudessa asuvista henkilöistä on: (Merkitkää numerolla)

Työssäkävää

Työtöntä

Eläkeläistä

Opiskelijaa

Alaikäistä huollettavaa

6) Asutteko Porissa?

kyllä ei

7) Jos ette, millä paikkakunnalla asutte?

---

8) Jos asutte, missä kaupunginosassa?

MIELIKUVIA PUISTOALUEESTA

9) Onko puistoalue teille tuttu?

kyllä ei

10) Kuinka usein käytätte puistoa?

päivittäin viikoittain kuukausittain en koskaan

11) Miten olette käyttäneet puistoa?

- läpikulkuun
 lenkkeilyyn
 oleskeluun
 muuhun toimintaan, mihin? _____
 en mihinkään

12) Mitä hyviä puolia puistoalueessa mielestänne on?

---

13) Onko puistoalueella mielestänne ongelmakohtia? Mitä ja missä?

---

14) Mikä on mielestänne kaunista alueella?

---

15) Mikä on mielestänne rumaa alueella?

---

16) Mitä seuraavista asioista haluaisitte puistoalueelle lisäävän?

- penkkejä tms. oleskelupaikkoja
 istutuksia esim. kukkia
 harrastusmahdollisuuksia, minkälaisia?

---

tapahtumia, minkälaisia?

---

palveluita esim. kahvila

muuta, mitä?

---

17) Minkälaiseen toimintaan haluaisitte puistoalueella osallistua?

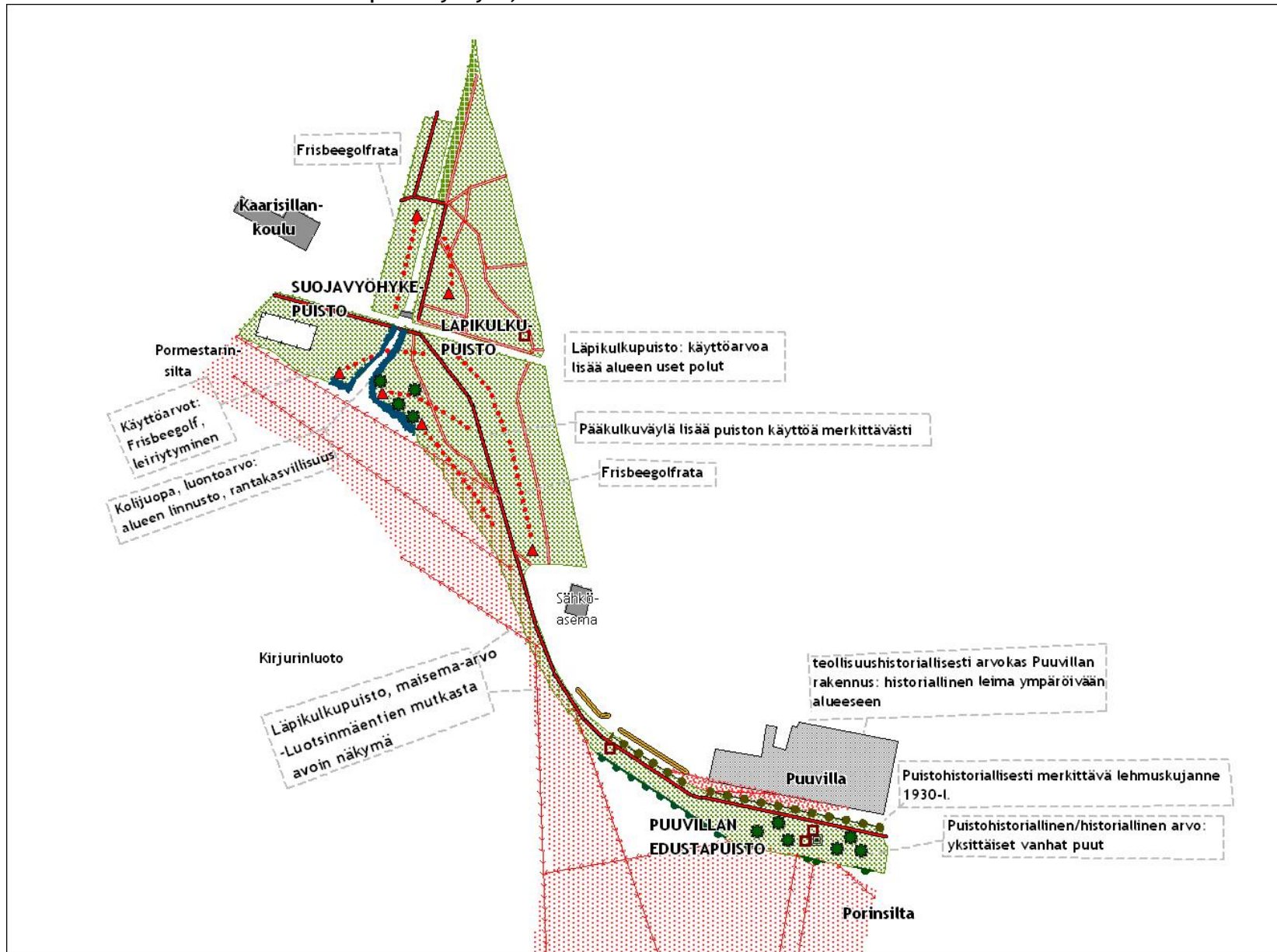
18) Lisäkommentteja ja palautetta

---

19) Halutessanne voitte jättää yhteystietonne mahdollista haastattelua varten:

LIITE 2. Pormestarinluodon-Puuvillan puistovyöhyke, arvokartta.

Kotiutuminen Pihlavaan

Jukka Vuorio

1. Johdanto

Porin kaupungin hakemus lähiöohjelmaan 2008- 2011 on otsikoitu: *Porin kaupungin lähiöiden avaaminen ympäröivään kaupunkiin - Kompakti kaupunki*. Hankkeen perusteluissa todetaan mm. lähiöiden olevan sulkeutuneita muusta kaupunkirakenteesta sekä fyysisesti että kanssakäymisessä.

Edellä mainittu pätee myös Meri-Porin alueella, jossa talousalueen keskuksena toimii Pihlava. Alueen historia alkaa 1800-luvun lopulla perustetusta sahasta ja sen ympärille syntyneestä asutuksesta. Oman ilmeensä ja kaupunkimaisen rakenteensa alueelle synnytti sodanjälkeinen rintamamiestalojen rakentaminen ja 1970-luvun teollisen kehityksen tueksi rakennettu asuntokanta. Edellä mainitut seikat toivat alueelle runsaasti asukkaita ympäri Suomea ja näin syntyi nykyinen kulttuurisesti rikas Pihlava.

Porin kaupungin *Kompakti kaupunki* -hankkeen tavoitteeksi on kirjattu yhteisöllisyyden ja verkostoitumisen vahvistaminen ja laajentaminen koko suurosa-alueella, tässä tapauksessa Meri-Porissa. Lisäksi merkittävä osapyrkimys on kaupunkisuunnittelun osallisuuden laajentaminen koskemaan kaikkia alueen toimijoita ja alueen kytkeminen keskustan kaupunkirakenteeseen

2. Tutkimuksen menetelmät

Turun yliopiston Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen oppiaineen toteuttama, *Porilainen lähiömaisema* -hanke, kytkee osaprojektien kautta lähiöiden maisemat ja asukkaat osaksi Porin kaupungin Kompakti kaupunki -hanketta. Porilainen lähiömaisema -hankkeen tavoitteena on tuottaa tietoa lähiöiden tulevaisuuteen suuntaavasta osallistavan toiminnan mahdollisuuksista, lisäksi hanke pyrkii välillisesti vahvistamaan lähiöiden yhteisöllisyyttä kaikkien alueen asukkaiden ja toimijoiden keskuudessa.

Kotiutuminen Pihlavaan -tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Meri-Porin talousalueen keskuksena toimivan Pihlavan asukkaiden näkemyksiä ja odotuksia asuinalueestaan. Osana tutkimusta oli myös selvittää asukkaiden halukkuutta osallisuuden lisäämiseen kotiseutunsa tulevaisuuden suunnittelussa sekä mahdollisuuksia kytkeä Pihlava Porin keskustarakenteeseen.

Tutkimus suoritettiin sekä alueen kotitalouksiin jaetulla kyselykaavakkeella että mahdollisuudella täyttää kyselykaavake internetin kautta. Kaavakkeita jaettiin kotitalouksiin 2155 kpl. Lisäksi kyselykaavakkeita jaettiin 200 kpl kirjastossa, apteekissa ja asukastuvalla. Internetissä asukaskyselyn osoite oli: <http://matublogit.vuodatus.net/> ja ”Asukaskysely/Pihlava”.

Kaavakkeiden palautus tapahtui Pihlavan alueella yrityksiin ja julkisiin tiloihin asetettuihin palautuslaatikoihin - palautustapa ja aika oli mainittu kyselykaavakkeessa.

Palautettuja kaavakkeita oli 144 kpl ja nettivastauksia 36 kpl, yhteensä kyselyistä palautui 180 kpl. Vastaajista 107 ilmoitti olevansa naisia ja miehiä ilmoitti olevansa 66. Seitsemän pidättäytyi vastaamasta tähän kysymykseen, eli yksittäisten kysymysten kohdalla voi sukupuolimäärä vaihdella.

Kokonaisluvussa on mukana kymmenenen testilomaketta, jotka olivat yhdenmukaisia varsinaisen kyselylomakkeen kanssa. Testi suoritettiin asukastuvan asiakkaiden parissa.

Nettikysely suoritettiin internetin Webropol -kysely- ja tiedonkeruusovelluksella. Tulosten raportoinnin suorittamiseksi lomakevastaukset syötettiin samaan ohjelmaan. Myöhemmin tässä raportissa olevat yksittäisten vastaajien näkemykset ovat yksilöitävissä vastauksen perässä olevan numerosarjan perusteella. Numerosarja ei paljasta vastaajan henkilöllisyyttä muussa tapauksessa paitsi silloin, jos vastaaja on kaavakkeen lopussa ilmaissut halukkuutensa osallistua myös asukashaastatteluun. Edellä mainittuja yhteystietoja käytettiin 19. tammikuuta järjestetyn yleisötilaisuuden kutsuissa.

Alueen talouksista jakelulla tavoitettiin noin 90%. Syynä täyden kattavuuden puuttumiseen on ilmaispostien jakelukielto talouskohtaisesti. Kaavakkeiden ja nettivastausten yhteismäärä tavoitetuista talouksista on n.8%. Nettivastaajien ikä painottui muutamien prosenttien verran nuorempaan suuntaan verrattaessa kaavakkeilla vastanneisiin. Selvä ero löytyi ikäryhmästä 65v. tai yli, jossa oli kaavakkeella vastanneita n.30% ja nettivastaajia n.16%.

Vastausten analysointi suoritettiin käyttämällä Webropol -sovelluksen suodatus ominaisuutta, jossa vastaajat jaetaan ryhmiin esitettyjen taustakysymysten perusteella. Taustaa määrittävät kysymykset liittyivät vastaajan ikään, sukupuoleen ja vastaajan ilmoitukseen mistä vastaaja on muuttanut Pihlavaan.

3. Tutkimuksen ongelmakohtat

Tämän tutkimuksen ongelmakohtina voidaan pitää seuraavia seikkoja, jotka estävät tulosten tulkinnan yleiskattavaksi asukkaiden näkemykseksi kotiseudustaan, erityisesti nuorten osalta.

Koska asukaslukujen vertailussa lähteinä ovat olleet Porin kaupungin väestötilasto 2009 ja Meri-Pori profilointi -selvitys, on tulkinnassa syytä huomioida kyselyjen ja tilastojen ikäjakautumien eri ryhmittely. Kyselyalueen ikäryhmien muutos on huomattava: 50-64v.- sekä 65v. ja yli -ikäryhmissä ikäluokka on keskimäärin 60 henkilöä, kun taas alle 20v. ikäluokka on n. 40 henkilöä.

Nuorten osuus vastanneista on vaatimaton, sillä kyselyyn ei saatu yhtään vastausta ikäryhmästä alle 15 v. Ikäryhmästä 16-20v. vastasi n. 2% (4 henkilöä) ja 21-29v. n. 3% (5). Nuorten vastausaktiivisuutta yritettiin korottaa jakamalla lukioikäisille koulussa informaatiota nettivastaamisen mahdollisuudesta, tässä ei kuitenkaan onnistuttu.

Toinen vastausaktiivisuuteen vaikuttava seikka saattoi olla vastauslomakkeiden palautuspaikkojen keskittyminen Pihlavan keskustan liikkeisiin ja palvelupisteisiin. Vastaajista yli puolet (51%) ilmoitti asuvansa Pihlavassa. Metsämaan alueella asuu noin

kolmasosa tutkimusalueen asukkaista, joita vastanneista oli 14% eli puolet siitä mitä vastaajia olisi pitänyt asukastilaston mukaan olla. Palvelujen käyttöä koskevassa kyselyosiossa oli pieniä eroja, jotka selittävät osittain vastausinnon laimeuden metsämaan asukkaiden keskuudessa. Alueelta suuntautuu asiointikäyntejä ilmeisesti työmatkojen takia pääosin muualle kuin Pihlavaan.

Lomakekyselyssä oli mukana myös kaksi karttatehtävää. Vastaajia pyydettiin merkitsemään toiseen karttaan asuinpaikkansa ja vapaa-ajan käyttöön liittyviä alueita. Toiseen karttaan tuli merkitä vastaajan mielestä ongelmallisia alueita kartalla olevalle alueelle. Karttatehtävä ei toiminut parhaalla mahdollisella tavalla. Syynä oli ilmeisesti se, etteivät vastaajat halunneet merkitä tarkasti asuinpaikkaansa kartalle estääkseen vastaajan tunnistamisen. Tutkimusalueen ollessa jopa 2km x 3km suuri oli kartta kopteoteknisistä syistä melko vaikeasti tulkittavissa, mikä vaikeutti vastaamista kysymyksiin.

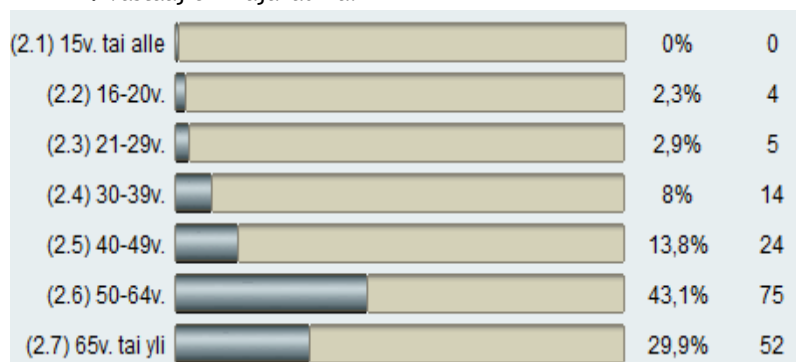
Edellämainittujen ongelmakohtien lisäksi on syytä huomioida tutkimusta ja kyselyn tulkintoja arvioidessa tutkimuksen tekijän tausta. Tutkimuksen suorittaja on asunut Pihlavassa 30 vuotta ja ollut aina aktiivinen osallistuja yhdistystoimnnoissa, toimien esimerkiksi tällä hetkellä Pihlavan asukasyhdistys ry:n puheenjohtajana.

4. Asukaskysely

4.1 Taustatiedot

Vastaajan ikää (kysymys 1.1) tiedusteltaessa oli vastaajat jaettu seitsemään eri ikäryhmään. Ensimmäinen oli alle 15v -ikäryhmä, johon kuuluu 554 henkilöä alueen väestöstä josta ei tullut yhtään vastausta. Seuraava oli 16-20v -ikäryhmä, josta mahdollisesta 125:stä henkilöstä vastasi neljä (3% ikäryhmästä). Ikäryhmästä 21-29v saatiin viisi vastausta (2%), jolloin vastaamatta jätti väestöstä 285 henkilöä. Ikäryhmästä 30-39v. vastasi 14 (4%), kun ikäryhmään kuuluu 393 henkilöä. Ikäryhmään 40-49v kuuluu väestöstä 404 henkilöä, josta vastaajia oli 24 (6%). Toiseksi viimeinen oli 50-64v -ikäryhmä, josta saatiin vastauksia 817:sta mahdolliselta vastaajalta 75 (9%). Viimeinen oli 65v. tai yli -ikäryhmä, jossa vastaajia oli 52 (11%) koko väestöön kuuluvasta 477:stä henkilöstä. Ikäryhmien suhteen selvästi aktiivisimpia vastaajia olivat yli 65 -vuotiaat.

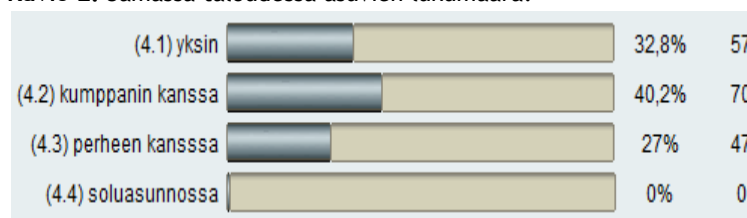
Kuvio 1. Vastaajien ikäjakauma.

Vastaajilta tiedusteltiin myös **sukupuolta** (kysymys 1.2). Vastaajista oli naisia n. 62% (107 henkilöä) ja miehiä n. 38% (66). Vastauksen jätti tyhjäksi seitsemän vastaajaa.

Samassa taloudessa asuvien lukumäärää kysyttäessä (kysymys 1.3) ilmoitti vastanneista yksin asuvan n. 33% (57 henkilöä), kumppanin kanssa n. 40% (70) ja perheen kanssa 27% (47). (Kuvio 2.)

Kuvio 2. Samassa taloudessa asuvien lukumäärä.

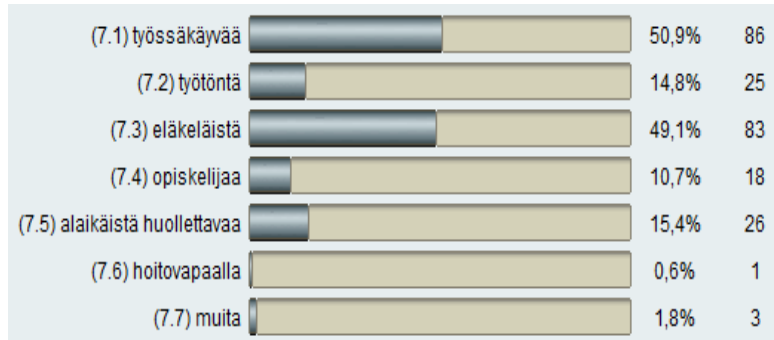

Kysymykseen 1.4, **montako henkeä taloudessanne asuu tuli** vastauksia 160. Vastausten keskiarvon mukaan talouksissa asuu kaksi henkilöä. Porin kaupungin väestötilaston mukaan tutkimusalueella asuu 3056 henkilö ja talouksia on n. 2400, joten keskimäärin talouksissa asuu 1,3 henkilöä. Tilastollinen poikkeama selittyneen sillä, että vastaajista n. 71% ilmoitti asuvansa joko kumppanin tai perheen kanssa. Yksinasuvien edustus vastaajista on näin ollen huomattavasti pienempi mitä se asukasmäärän ja asuntojen suhteen pitäisi olla.

Vastaajatalouksien sosioekonomisen taustan selvittämiseksi kysyttiin talouksien asukkaiden toimeentuloon liittyviä tekijöitä (kysymys 1.7). Vastauksia saatiin 169. Vastaajien tehtävänä oli kertoa, mihin ryhmään heidän taloudessaan asuvat kuuluivat.

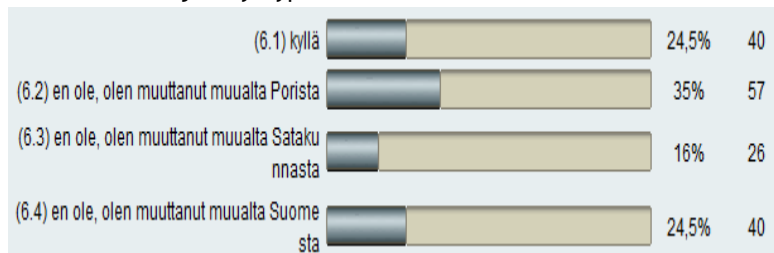
Vastaajista oli työssäkäyviä n. 51 %, eläkeläisiä n. 49%, työttömiä n. 15%, huollettavia n. 15% ja opiskelijoita n. 11%. Lisäksi vastaajista ilmoitti olevansa hoitovapaalla n. 1% ja ryhmässä muita n. 2%. (Kuvio 3.) Yhteensä vastaajatalouksissa asuu 341 henkilöä ja talouksia on 169 eli kaksi henkilöä/talous.

Kuvio 3. Kotitalouksien henkilöiden sosioekonominen asema.

Kysymykseen **oletteko syntyperäinen pihlavalainen** (kysymys 1.5) vastasi 163 henkilöä. Kyllä vastasi, ehkä yllättäen, vain n. 25% (40 henkilöä). Suurin ryhmä ilmoitti muuttaneensa Pihlavaan Porista eli 35% (57) vastaajista. Muualta Suomesta Pihlavaan oli muuttanut n. 25% (40) vastaajista. Vain 16% (26) vastaajista oli muuttanut muualta Satakunnasta. (Kuvio 4.)

Kuvio 4. Vastaajien syntyperä.

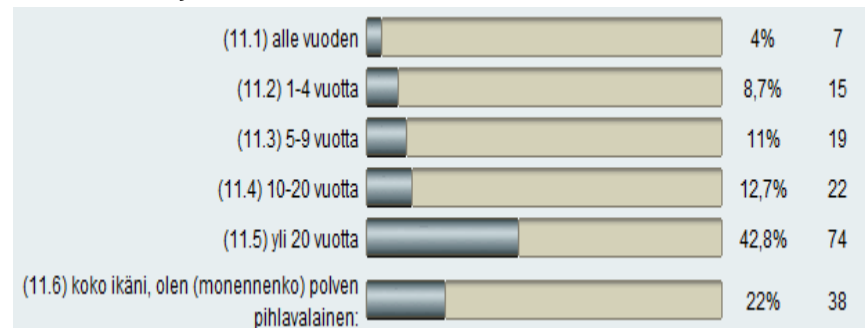

Edellä mainittujen vastausten perusteella ei voida esittää mitään yksittäistä tekijää muuton ajankohdalle, koska kaikissa edellä mainituissa vastaajaryhmissä oli asumishistorian pituus hyvin samanlainen.

Kysymykseen **kuinka monta vuotta olette asuneet Pihlavan alueella** (kysymys 2.4) saatiin vastauksia viiteen aikaryhmään. Vastanneista ilmoitti asuneensa alle vuoden 4% (7 henkilöä) ja 1-4 vuotta n. 9% (15). Vastaajien määrä lisääntyi tasaisesti asumisvuosien kertyessä, kun 5-9 vuotta asuneita oli 11% (19) ja 10-20 vuotta n. 13% (22) vastaajista. Yli 20 vuotta Pihlavassa asunutta oli n. 43% (74) vastaajista. (Kuvio 5.)

Viimeisenä tässä kysymysosiossa 2.4 tiedusteltiin Pihlavassa asumisesta. Vastausvaihtoehto oli; koko ikäni, olen (monenhenko) polven pihlavalainen. Tähän vaihtoehtoon vastasi kaikista vastaajista 22% (38), josta 29% (11) oli syntyperäisiä ja 29% (11) toisen polven pihlavalaisia. Vastaajista kertoi olevansa 37% (14) kolmannen polven asukkaita ja 5% (2) viidennen polven pihlavalaista.

Kuvio 5. Vastaajien asumisaika Pihlavan alueella.

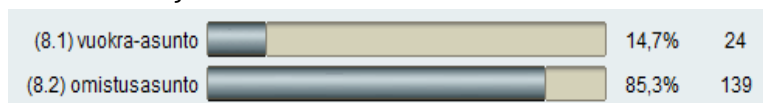

4.2. Asuminen

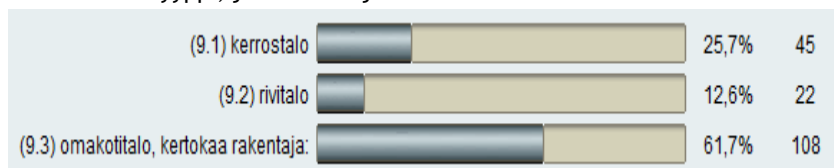
Asumismuotoa koskevaan kysymykseen (kysymys 2.1) saatiin 163 vastausta. Omistusasunnossa ilmoitti asuvansa n. 85% (139 henkilöä) ja vuokralla n. 15% (24) vastanneista (kuvio 6). Vastauksissa ei ilmennyt eroja asumismuodossa ikä- tai sosioekonomisten syiden puolesta. Alueellisesti vastaajien vuokra-asunnot keskittyivät Pihlavaan, kun muualla tutkimusalueella asui vuokralla vain kaksi vastaajista. Vuokra-asunnoista 18 sijaitsi kerrostaloissa, kolme omakotitaloissa ja yksi rivitalossa.

Kuvio 6. Vastaajien asumismuoto.

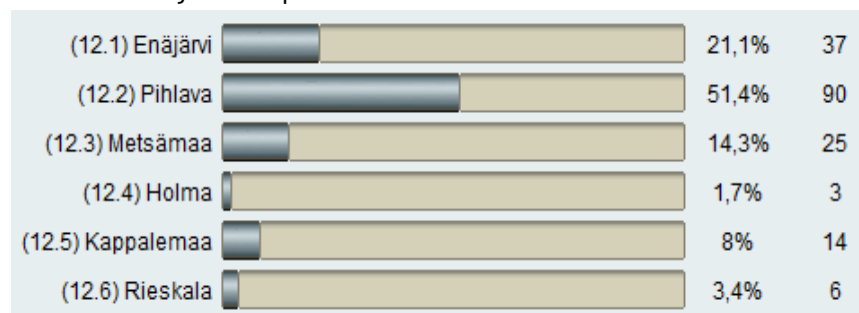
Talotyyppiä koskevaan kysymykseen (kysymys 2.2) vastasi 175 henkilöä (kuvio 7). Edellisen kysymyksen vastausten perusteella voidaan todeta, että vastaajista 23 asuu omistuserrostaloasunnossa. Omassa rivitaloasunnossa asui 21 vastaajaa. Alueen kerrostalovaltaisen rakennuskannan huomioiden olivat kerrostaloasukkaat melko passiivisia vastaajia.

Kuvio 7. Talotyyppi, jossa vastaaja mainitsi asuvansa.

Kyselyssä tiedusteltiin myös **vastaajan asuinpaikkaa kyselyn toteutusalueella** (kysymys 2.5). Pihlavan talousalue muodostuu kuudesta yleisesti tunnetusta rakennusalueesta, jotka kukin edustavat oman rakennusaikansa arkkitehtuuria. Alueet ovat Enäjärvi, Metsämaa, Kappalemaa, Pihlava, Holma ja Rieskala. Kyselyssä ei eritelty erikseen Pihlavan luoteispuolella sijaitsevaa Kaunismäkeä ja Huvilarantaa vähäisen asuntomäärän takia. Näiltä alueilta tulleet vastaukset liitettiin Kappalemaa-ryhmään vastaajien tunnistamisen estämiseksi. (kuvio 8.)

Kuvio 8. Vastaajien asuinpaikka tutkimusalueella.

Vastausten jakautuminen alueittain vastaa Porin kaupungin 1.1.2009 julkaisemaa tilastojakaumaa. Alueella on asukkaita yhteensä 3056, joista Enäjärvellä asuu 21% (634) ja Pihlavassa 49% (1490). Tilastossa Pihlava-ryhmään kuuluu myös Holman ja Kappalemaan asukkaat. Asukkaita on Metsämaalla 28% (862) ja Rieskalassa 2% (70). Pihlavalaisista vastasi kyselyyn 61%, kun taas Metsämaan vastaajia oli suhteellisesti vähiten (14%) asukaslukuun verraten.

Kyselyssä suunnattiin yksi kysymys (kysymys 2.6) **kerros- ja rivitaloissa asuville**. Kysymyksellä kartoitettiin **pihojen viihtyisyyttä ja käyttöä**, johon vastasi 45 henkilöä. Ikäryhmässä 16-20v. oli neljä vastaajaa, joista vain yksi (1) vastasi tähän kysymykseen. Ryhmässä 21-29v. oli viisi, ryhmässä 30-39v. seitsemän ja ryhmässä 40-49v. 12 vastaajaa. Ryhmästä 50-64v. vastasi 34 henkilöä ja ryhmästä 65v. ja yli saatiin 23 vastausta. Vastauksia oli 82 (Taulukko 1).

Yleisesti vastaajat olivat melko tyytyväisiä pihojen viihtyisyyteen ja niiden oleskelupaikkoihin. Poikkeuksen tekivät leikkipaikat, joihin kaikkien vastaajien joukosta n. 23% oli melko tyytymättömiä. Perheellisistä vastaajista leikkipaikkoihin oli tyytymättömiä n. 25% mutta melko tyytyväisiä kertoi olevansa n.58%.

Taulukko 1. Vastaukset kysyttäessä alueen viihtyisyydestä.

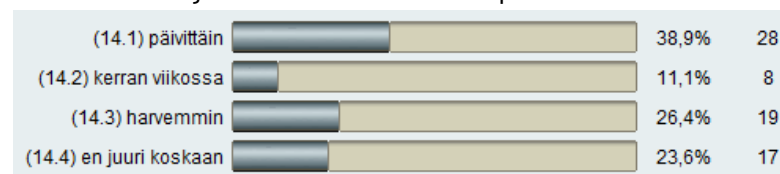
	erittäin tyytyväinen 1 (arvo: 1)	melko tyytyväinen 2 (arvo: 2)	melko tyytymätön 3 (arvo: 3)	erittäin tyytymätön 4 (arvo: 4)	en osaa sanoa 5 (arvo: 5)
asuintalonne pihan viihtyisyyteen (ka: 1,889; yht: 81)	30,9% 25	53,1% 43	12,3% 10	3,7% 3	0% 0
asuintalonne pihan leikkipaikkoihin (ka: 2,753; yht: 73)	13,7% 10	39,7% 29	23,3% 17	4,1% 3	19,2% 14
pihanne oleskelupaikkoihin (ka: 2,25; yht: 72)	20,8% 15	51,4% 37	12,5% 9	12,5% 9	2,8% 2
Kirjoita vastausvaihtoehto tähän (ka: 0; yht: 0)	0% 0	0% 0	0% 0	0% 0	0% 0
ka: 2,283; yht: 226	22,1% 50	48,2% 109	15,9% 36	6,6% 15	7,1% 16

Pihojen viihtyvyyden arviointi muuttuu iän myötä myönteisempään suuntaan. Mieliä pidetään viihtyvyyteen 21-29v.-ikäryhmästä ei osannut sanoa 8%, erittäin tyytymättömiä viihtyvyyteen olivat 25%, melko tyytymättömiä 17%, melko tyytyväisiä 33% ja erittäin tyytyväisiä 17%.

Ryhmästä 65v. ja yli mieliä pidetään viihtyvyyteen ei osannut sanoa 7%, erittäin tyytymättömiä olivat 2%, melko tyytymättömiä 10%, melko tyytyväisiä 66% ja erittäin tyytyväisiä 16% vastaajista.

Kerros- ja rivitalojen asukkailta kysyttiin, **kuinka usein he oleskelevat pihassa** (kysymys 2.6.4). Kysymykseen vastasi 20 rivitalo- ja 40 kerrostaloasukasta. Päivittäin ja kerran viikossa oleskelevien ryhmissä ei ollut eroja kerros- tai rivitaloasukkaiden välillä. Rivitaloasukkaista ilmoitti seitsemän oleskelevansa pihalla harvemmin tai ei juuri koskaan, kerrostaloasukkaista 27 kertoi olevansa pihassa harvemmin tai ei juuri koskaan. Vastaajia oli 72 (kuvio 9).

Kuvio 9. Kerros- ja rivitaloasukkaan oleskelu pihassa.

Kaikkia vastaajia pyydettiin **arvioimaan asuinalueensa ominaisuuksia ja palveluita** kaaviolla, jossa oli viisi vaihtoehtoa (kysymys 2.7). Verrattaessa vastauksia käytettiin vertailuryhmänä kyselykaavakkeen alussa tiedusteltua Pihlavaan saapumista. Erot eivät olleet suuria. Mutta kun muualta Satakunnasta muuttaneista 32% ilmoitti olevansa erittäin tyytyväisiä asuinalueeseensa, oli syntyperäisistä pihlavalaisista erittäin tyytyväisiä vain 26% kaikkien vastanneiden keskiarvon ollessa 30%. Syntyperäisten pihlavalalaisten keskuudessa oli myös suurin ryhmä 5% alueeseen erittäin tyytymättömiä, seuraavina oli muualta muuttaneet 4%, Porista muuttaneet 3% ja muualta Satakunnasta 2%.

Naisten ja miesten vastausten erot olivat vähäisiä, lukuun ottamatta erittäin tyytyväinen -ryhmää. Naisista 32% (34) oli erittäin tyytyväinen. Miehistä 25% (16) eli pienempi määrä oli erittäin tyytyväinen. Vastanneiden kokonaismäärä oli 177 (taulukko 2).

Taulukko 2. Vastaajien tyytyväisyys asuinalueeseen.

	erittäin tyytyväinen 1 (arvo: 1)	melko tyytyväinen 2 (arvo: 2)	melko tyytymätön 3 (arvo: 3)	erittäin tyytymätön 4 (arvo: 4)	en osaa sanoa 5 (arvo: 5)
asuinalueen luonnonympäristöön (ka: 1,678; yht: 177)	41,8% 74	49,7% 88	7,3% 13	1,1% 2	0% 0
asuinalueen rauhallisuuteen (ka: 1,706; yht: 177)	44,6% 79	42,9% 76	10,2% 18	1,7% 3	0,6% 1
asuinalueen ilmanlaatuun ja puhtauteen (ka: 1,915; yht: 177)	28,2% 50	55,4% 98	13,6% 24	2,3% 4	0,6% 1
alueen liikennejärjestelyihin (ka: 2,114; yht: 175)	18,9% 33	59,4% 104	14,3% 25	6,3% 11	1,1% 2
joukkoliikennepalveluihin (ka: 2,017; yht: 175)	29,7% 52	52,6% 92	9,1% 16	3,4% 6	5,1% 9
päivähoitopalveluihin (ka: 3,084; yht: 155)	23,2% 36	29,7% 46	4,5% 7	0,6% 1	41,9% 65
koulupalveluihin (ka: 2,338; yht: 154)	44,2% 68	27,3% 42	3,9% 6	0% 0	24,7% 38
nuorten harrastusmahdollisuuksiin alueella (ka: 3,186; yht: 161)	9,9% 16	29,8% 48	20,5% 33	11,2% 18	28,6% 46
asuinalueen puisto-, ulkoilu- ja urheilualueisiin (ka: 2,304; yht: 171)	18,1% 31	48,5% 83	22,8% 39	5,8% 10	4,7% 8
asuinalueeseen yleensä (ka: 1,863; yht: 175)	29,7% 52	59,4% 104	6,9% 12	2,9% 5	1,1% 2
ka: 2,199; yht: 1697	28,9% 491	46% 781	11,4% 193	3,5% 60	10,1% 172

5. Kyselykaavakkeen osiot

5.1 Mielikuvia asuinalueesta

Kyselykaavakkeen mielikuvia asuinalueesta -osio kartoitti vastaajien näkemyksiä, kokemuksia ja toiveita asuinalueesta. Avoimiin kysymyksiin vastasi 163 asukasta. Kysymysten 1.5 ja 1.6 vastausten perusteella jaettiin vastaajat kahteen ryhmään: Syntyperäiset pihlavalaiset ja Porista muuttaneet (60%, 97 henkilöä) sekä Muualta Satakunnasta ja Suomesta Pihlavaan muuttaneet (40%, 66 henkilöä). Kaikki vastaajat eivät kuitenkaan vastanneet kysymyksen kaikkiin osiin, joten vastaajien lukumäärä ilmoitetaan kysymyskohtaisesti. Vastaukset olivat hyvin lyhyitä ja arvioinnin suorittamiseksi ne jaettiin alaryhmiin kysymyskohtaisesti.

Kysyttäessä **asuinalueen erityisistä vahvuuksista** (kysymys 3.1) vastasi Syntyperäisten pihlavalalaisten ja Porista muuttaneiden ryhmästä 63 henkilöä. Vastaukset jakaantuivat seuraaviin ryhmiin:

Palvelut, joista mainitsi 30% (19) vastaajista mm. seuraavanlaisesti:

*”Palvelut lähellä, joukkoliikenne hyvä” (-25665398),
”Kaikki palvelut ovat 1,5km säteellä” (-25917099) ja
”Kaikki tärkeät palvelut saatavilla, luonnonläheisyys,
paljon tuttuja ihmisiä, urheiluseura ” (-26212264)*

Luonto, jota arvosti 21% (13) vastaajista, näkyi vastauksissa mm. seuraavanlaisesti:

*”Luonto ja vanhat asuinrakennukset” (-25918716),
”Luonnonmukaisuus” (-25951863) ja
”Vaihteleva luonto, meri, metsät, maasto” (-25915791)*

Asuinalueen rauhallisuus, jota arvosti myös 21% (13) vastaajista:

- "Rauhallisuus turvallisuus" (-25872311),*
- "Rauhallinen alue, hyvä asua" (-26223470) ja*
- "Luonto lähellä, rauhallinen, viihtyisä" (26056649)*

Meri/joki, joita arvosti vastaajista 16% (10) mm. seuraavanlaisesti:

- "Vesistöjen läheisyys, joki, meri" (-25838613),*
- "Luonto/meri" (-26215137) ja*
- "Luonto/jokisuisto" (-25433116)*

Alueen väljyys, jonka mainitsi 3% (2) ja hajanaisia muita vastauksia tuli 10% (6):

- "Väljyys, rentous, yhteishenki" (-25433397)*
- "Oma rauha ja tilavat tontit" (-26018791)*
- "Työläismiljö" (-26213850)*

Syntyperäisten pihlavalalaisten ja Porista muuttaneiden ryhmästä kaksi oli sitä mieltä, ettei asuinalueella ollut mitään erityisiä vahvuuksia.

Kysymykseen 3.1 vastasi Muualta Satakunnasta ja Suomesta Pihlavaan muuttaneista 47 henkilöä. Vastaajista arvosti Palveluita 30% (14) ja luontoa 23% (11). Vaihtelevia vastauksia oli 23% (11), kuten esim:

- "Hyvät pyörä- ja kävelytiet" (-26170718),*
- "hyvät harrastusmahdollisuudet" (-26215442) ja*
- "Siististi käyttäytyvät naapurit" (-26170535).*

Muualta Satakunnasta ja Suomesta Pihlavaan muuttaneiden vastaukset olivat kaikki positiivisia.

Ryhmiä kesken oli selvin ero meren/joen merkitys vastaajille. Syntyperäisistä ja Porista muuttaneet mainitsivat meren/joen 10 kertaa, kun taas Muualta tulleet ainoastaan kaksi kertaa.

Seuraavaksi (kysymys 3.2) tiedusteltiin **asuinalueen puutteita tai ongelmia** vastaajilta. Syntyperäiset pihlavalalaiset ja Porista muuttaneet käsiteltiin yhtenä ryhmänä, josta tähän kysymykseen vastasi 62 henkilöä. Suurimmaksi puutteeksi nousi vastaajien keskuudessa teiden kunto, 26% (16) vastauksista. Satunnaisia aiheita käsitteli 16% (10) vastaajista. Nuorten käyttäytymisen koki ongelmaksi 15% (9) ja häiriköinnin yleensä 8% (5) vastaajista. Liikennejärjestelyt askarrutti 8% (5) ja kunnallistekniikan kunto 11% (7) vastaajista. Naapurin kanssa ei tullut toimeen 3% (2) ja toisaalta 13% (8) vastaajista kertoi asioiden olevan kunnossa.

Muualta Satakunnasta ja Suomesta Pihlavaan muuttaneista muodostettiin toinen vastaajaryhmä, josta kysymykseen 3.2 vastasi 43 henkilöä. Katujen kuntoa ja hoitoa arvosteli 16% (7) mm. seuraavasti;

"Tiet kuoppaisia" (-25432239) ja " Katujen ja teiden hoito täysin retuperällä" (-26228679).

Aiheeltaan hajanaisia vastauksia oli 26% (11);

" Ongelmana on lääkäripula" (-26228679),

" Ihmiset roskaavat" (-26170718) ja

" Erittäin ruma keskusta, lähiötyyppisyys" (-25676890).

Vastaajista 19% (8) oli sitä mieltä, että kunnallistekniikka oli hoitamatta. Häiriköiden toiminnasta kärsi 14% (6) vastaajista ja nuorten häiriökäyttäytymisestä 9% (4) vastaajista, joista todettiin mm. seuraavasti:

"Kesäisin puistonpenkit ovat `kaljaporukoiden` majapaikkoja" (-25834170),

"Roskaamista ilkivaltaa, sossu puuttuu" (-26284088) ja

"Nuorisolla ei ole mitään tekemistä" (-26023567).

Naapureita moitti 7% (3) ja liikennettä 5% (2) vastaajista. Lisäksi kaksi ilmoitti, ettei asuinalueella ilmene ongelmia.

Alueen suurimpiin haasteisiin lähitulevaisuudessa (kysymys 3.3) kuului kyselyyn vastanneiden syntyperäisten pihlavalalaisten ja Porista muuttaneiden mielestä palveluiden säilyminen, 22% (11) vastauksista. Tyypillisiä kommentteja olivat;

”Palvelutason säilyttäminen” (-25915791) ja

”Palvelutason säilyttäminen ja mielellään parantaminen” (-26214534).

Kunnallistekniikan ongelmiin puuttui 18% (9) ja katuasioihin 16% (8) vastauksista;

”Lämmitys, kaukolämpö menee, liittyminen liian kallista” (-26197940) ja

”Kuraiset ja kuoppaiset tiet kuntoon” (-26015396).

Ympäristöasiat ja työpaikat saivat 10% (5) vastauksista;

”Alueen siisteyden hoito”(-26284320),

”Työttömyys” (-26214729) ja

” Kuten koko Porille työpaikkojen säilyminen” (-25433397). Hajanaisia vastauksia tuli 18% (9);

” Pidetään omakotialueena”(-25871202),

”Ylä-asteikäisille kokoontumispaikka”(-25954160,

” Vanhan huonon maineen hävittäminen” (-26053237).

Neljä vastaajaa ilmoitti, ettei ole näkemystä asiasta. Vastaajia ryhmästä oli yhteensä 51.

Satakunnasta ja muualta Suomesta Pihlavaan muuttaneet pitivät myös palveluiden säilymistä tärkeimpänä asiana, 30% (12) vastauksista. Seuraavina olivat kunnallistekniikka 15% (6), katuuihin liittyvät seikat 13% (5) sekä liikenne 13% (5). Hajavastauksia tuli 11 ja kuusi vastausta ei ilmaissut kantaa. Vastaajia ryhmässä oli 40.

Asumisviihtyvyyden parantamisessa (kysymys 3.4) vastaukset olivat molemmissa ryhmissä hyvin samansuuntaisia. Kysymykseen vastasi syntyperäisistä ja Porista muuttaneiden ryhmästä 46 henkilöä. Tärkeimmäksi kehityskohteeksi koettiin liikennejärjestelyt, joita käsitteli 24% (11) vastauksista. Seuraavina olivat puistot 17% (8) ja siivoaminen 13% (6) vastauksista. Häiriköt häiritsivät viittä vastaajaa ja ympäristöstä oli huolissaan myös viisi. Hajavastauksia tuli seitsemän ja neljä oli ilman mielipidettä.

Muualta muuttaneiden (31 henkilöä) keskuudessa puistojen kehittäminen oli tärkeintä seitsemän vastaajan mielestä;

”Istutuksia enemmän” (-25675786) ja

”Leikkipuistojen parantaminen/uusinta” (-26196310).

Viisi vastausta koski liikennettä ja neljä siivoamista;

”Tien hoito voisi olla parempaa” (-2592516),

”Katuvalot aina päällä” (-25430085) ja

” Ihmisten pitäisi oppia pitämään ympäristö siistinä” (-26170718).

Hajavastauksia oli seitsemän;

”Ei lisärakentamista” (-25987265) ja

”Korjausrakentamiseen tulisi panostaa monipuolisesti” (-26170628).

Nuoret otti esille yksi vastaajista;

”Nuorisolle harrastamismahdollisuudet” (-25981968)

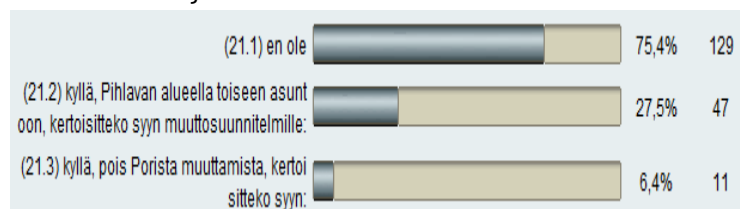
ja häiriköt mainitsi kaksi;

”Ettei päästetä Pihlavaan asumaan mustalaisia eikä kriminaaleja” (-26214013).

Vastaajista kaksi mainitsi ympäristön ja kolme oli ilman mielipidettä.

Muuttohalukkuutta kartoittavaan kysymykseen (kysymys 3.7) vastausvaihtoehtoja oli kolme: ”en ole”, ”kyllä, Pihlavan alueella toiseen asuntoon” ja ”kyllä, pois Porista”. Viimeinen vaihtoehto oli väärin muotoiltu. Kysymyksen oikea muoto olisi ollut; kyllä, pois Pihlavasta. Vastaajista n. 75% (129 henkilöä) ei ollut suunnitellut asunnon vaihtoa. Pihlavassa toiseen asuntoon muuttoa suunnitteli 28% (47) vastaajista, tässä ryhmässä 30 ilmoitti syyn. Syyksi ilmoitettiin halu muuttaa pois omakotitalosta pienempään asuntoon, ensisijainen syy oli ikääntyminen. Tähän ryhmään ilmoitti kuuluvansa myös 11 vastaajaa, jotka kuitenkin ilmoittivat halusta muuttaa pois Pihlavasta. Tarkasteltaessa vastauksia eri ikä- ja asuntohistoriaryhmien välillä ei havaittu mitään selvää eroa, yleisin muuton peruste oli ikääntyminen ja arviot selviytymisestä isossa asunnossa. Vastaajia oli yhteensä 171.

Kuvio 10. Vastaajien muuttosuunnitelmat.

Kysymys, miten asukas voi vaikuttaa asuinalueensa kehittämiseen oli kaksiosainen. Ensin tiedusteltiin avoimella kysymyksellä vastaajan ajatuksia siitä, mitä vaikutuskanavia ja mahdollisuuksia hänellä on (kysymys 3.8). Kysymykseen vastasi 79 henkilöä, joista vastaukset jakautuivat viiteen samansuuruiseen ryhmään. Ryhmät olivat; ei mitään mahdollisuuksia, politiikka, kiinteistöyhdistykset,

asukasyhdistys ja vaihtelevat vastaukset. Kommentit olivat lyhyitä; ” Ei mitään” (-25430085), ”Äänestäminen” (-25835365) ja ”Lehdistö ja radio” (-25918354).

Jatkokysymys (kysymys 3.9) kartoitti, mitä todellisia mahdollisuuksia vaikuttaa vastaaja ajatteli omalla kohdallaan olevan. Vastausmahdollisuuksia oli viisi ja valinta perusteet olivat ”huonoimmat mahdolliset” ja ”parhaimmat mahdolliset”. Kysymykseen vastasi 156 henkilöä. (Taulukko 3).

Taulukko 3. Vastaajien arvio vaikutusmahdollisuuksistaan.

	1	2	3	4	5	
Huonoimmat mahdollisuudet (ka: 2,199; yht: 156)	28,2% 44	30,8% 48	35,3% 55	4,5% 7	1,3% 2	Parhaimmat mahdollisuudet
Kirjoita vastausvaihtoehto tähän (ka: 0; yht: 0)	0% 0	0% 0	0% 0	0% 0	0% 0	Kirjoita vastausvaihtoehto tähän
ka: 2,199; yht: 156	28,2% 44	30,8% 48	35,3% 55	4,5% 7	1,3% 2	n

Vastaajien arvio vaikutusmahdollisuuksistaan oli keskiarvolla 2.2. Syntyperäisten ja Porista muuttaneiden ryhmällä keskiarvo oli 2.3 ja muualta muuttaneiden 2.1. Pieni ero syntyi, koska ensimmäisen ryhmän vastaajista kuusi arvioi mahdollisuutensa kohtaan neljä, kun taas samaan kohtaan arvio itsensä muualta tulleista vain yksi.

Seuraavien kysymysten vastauksissa ei ollut eroja vastaajan iän tai asumishistorian keston välisissä vertailuissa.

Mitä itse olisi valmis tekemään? -kysymykseen (kysymys 3.10) vastasi 68 henkilöä. Tyypillisiä vastauksia oli; ”Pitämään siistinä” (-25429221), ”talkoot” (-25678065), ”kannustamaan nuoria talkoisiin” (-25915791) ja ”ulkoalueiden hoito” (-26170535).

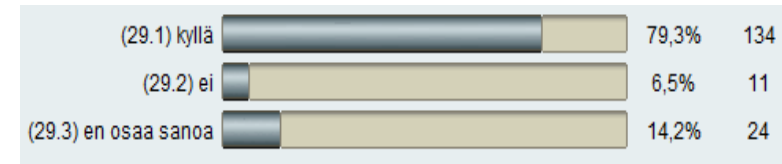
Talkootoimintaan tavalla tai toisella lupautui kolmas osa vastaajista, jolloin motiivina toimi halu parantaa ympäristön siisteyttä. Edellisen kysymyksen vastaajien ”talkoot” -kokemus hiipui tämän kysymyksen kohdalla, koska aiempaa kokemusta talkoista asuinympäristössä oli harvalla. Yhteensä 74 henkilöä vastasi kysymykseen, **oletko itse ollut mukana asuinalueen kehittämiseen liittyvässä toiminnassa** (kysymys 3.11) ja vain kaksi ilmoitti osallistuneensa talkoisiin. Vastaajista puolet (50%) kertoi, ettei ole osallistunut alueen kehittämiseen liittyvään toimintaan mitenkään.

Miten kuvailet asuinalueesi rakennettua ympäristöä ja rakennuksia -kohta (kysymys 3.12) jakoi vastaajat. Kysymykseen vastasi 98 henkilöä. Osa vastaajista toi esille rakennuskannan ikään perustuvan arvon ja toisaalta suhtauduttiin kriittisesti lähiörakentamisen yhteydessä syntyneeseen kerrostalomassaan. Vastaajien näkemyksiä olivat;

*”Tavallinen, tylsä, turvallinen tuttu” (-25665057),
 ”Ruma keskusta” (-25676890) ,
 ”Moni muotoisia , eri aikakaudelta. Työtätekevien eri ikäryhmien asuinpaikka” (-25870533) ”Ei enempää kerrostaloja” (-25917099)”Menettelee” (-26178638)
 ”Maalaismaisema (-26223560)ja ”Tyypillinen asuntoalue” (-26284320).*

Viimeinen kysymys asuinaluetta koskevassa kyselyosiossa koski **Wiinahaminan puiston rakentamista**, jota Porin kaupunki suunnitteli Halssin ja Pihlavan väliselle ryteikköalueelle. Asukkailta kysyttiin, **lisäisikö puiston rakentaminen Pihlavan alueen viihtyisyyttä?** (kysymys 3.15). Vastaajia oli yhteensä 169, joista vastasi n. 79% (134) kyllä. Vastaajista hanketta vastusti n. 7% (11) ja n. 14% (24) ei osannut sano. (kuvio 11).

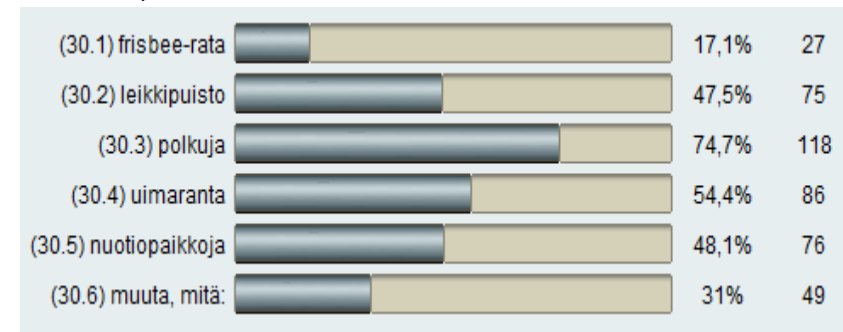
Kuvio 11. Vastaajien mielipide Wiinahaminan puistosta.

Alueelle mahdollisesti tehtävien aktiviteettien kirjoa johdateltiin kyselyssä (kysymys 3.16). Vastauksia tuli yhteensä 158. Perusajatus oli vastaajilla sama, kun suosituimpia vastauksia olivat polut, uimaranta, leikkipuisto ja nuotiopaikat. Vastaajien ehdotuksia kysyttäessä siitä, **mitä muuta puistossa pitäisi olla**, saatiin 49 ehdotusta. Ehdotuksia olivat mm. seuraavat:

*”Esiintymislava esim. kesäteatteri” (-25870533)
 ”Kauniita puita” (-26170781)”Laskettelumäki”
 (-26361644)” Penkkejä” (-25429221)
 ”Poluille valaistus” (-26215137)*

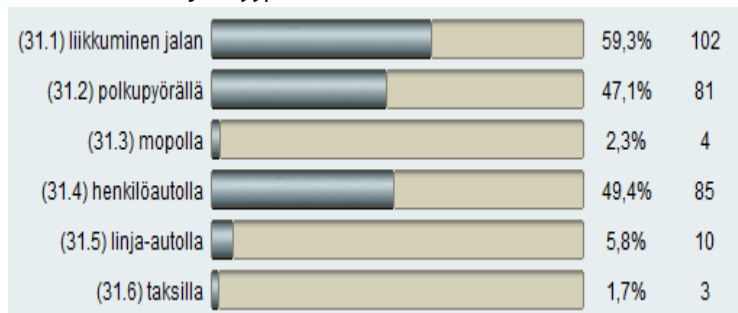
Kuvio 12. Puistoon rakennettävien toimintamahdollisuuksien jakaantuminen 158 vastauksen perusteella.

5.2 Palveluiden käyttö ja kulkeminen

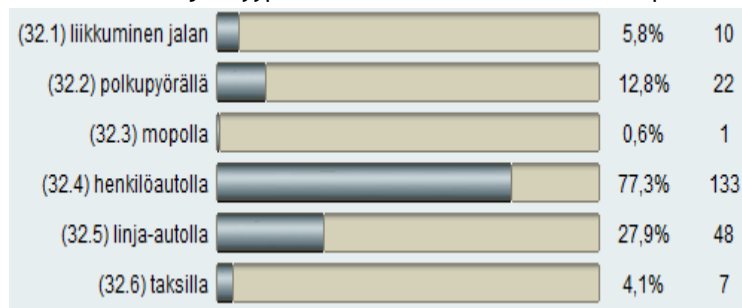
Kyselyn seuraava osio koski vastaajan liikkumista ja palveluiden käyttöä asuinalueella ja muualla. Liikkuminen tapahtui kaikissa ryhmissä samantapaisesti. Merkittäviä eroja ei ollut myöskään liikkumisen perusteissa, oli kyse sitten työ- tai muusta asiainnista. Kysymykseen „**mikä on tyypillinen kulkuvälineenne liikkuessanne asuinalueellanne** (kysymys 4.1) vastasi 172 henkilöä. (kuvio 13).

Kuvio 13. Vastaajan tyypillisin kulkuväline asuinalueella liikkuessaa.

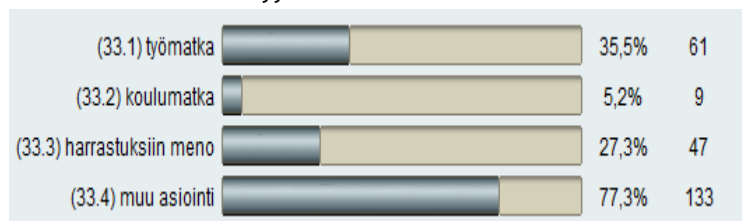
Kysymykseen, **mikä on tyypillinen kulkuvälineenne liikkuessanne asuinalueenne ulkopuolella** (kysymys 4.2) vastasi myös 172 henkilöä. (kuvio 14).

Kuvio 14. Vastaajan tyypillisin kulkuväline asuinalueen ulkopuolella liikkuessaa.

Edelliseen kysymykseen liittyi jatkokysymys, jossa tiedusteltiin liikkumisen syytä (kysymys 4.3). Vastaajia oli 172. (kuvio15).

Kuvio 15. Liikkumisen syy.

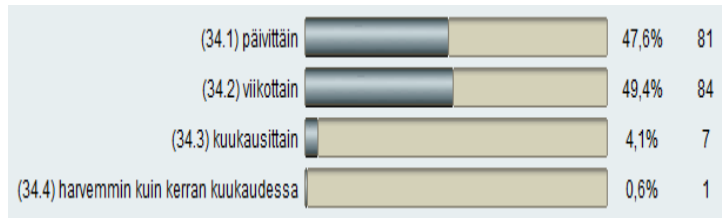

Liikkumiseen oleellisesti liittyvää palveluiden käyttöä tiedusteltiin seuraavissa kysymyksissä:

Kysymykseen, **käytätkö oman alueesi palveluita** (kysymys 4.4) vastasi 170 henkilöä. (kuvio16)

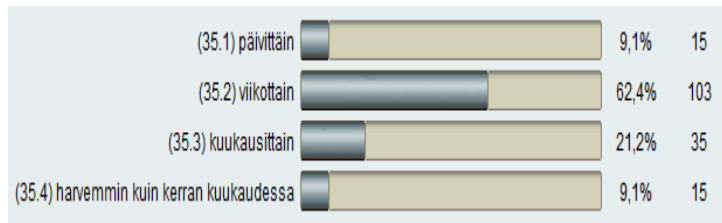
Kuvio 16. Vastajien oman alueen palveluiden käyttö.

Oman alueen palveluita käytti vastanneista naisista päivittäin 46% (48 henkilöä) ja viikoittain 52% (54). Miehistä vastasivat päivittäiseen palveluiden käyttöön 53% (32) ja viikoittaiseen käyttöön 44% (27). Prosenttilukujen valossa miehet näyttäisivät olevan aktiivisempia paikallispalveluiden käyttäjiä.

Muiden alueiden palveluita (kysymys 4.5) käytetään päivittäin selvästi harvemmin, sen sijaan viikoittainen tapahtuvassa asiointissa on huomattava ero päivittäiseen asiointiin verrattuna. Vastajia oli 165. (kuvio 17).

Kuvio 17. Muiden alueiden palveluiden käyttö.

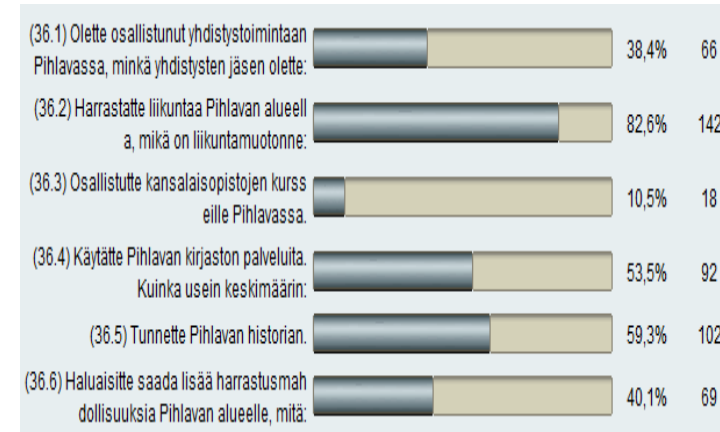

Naiset ja miehet käyttävät muualla olevia palveluita lähes yhtä paljon. Ilmeisesti tämä selittyy kyselyalueen erikoisliikkeiden puutteella.

5.3 Harrastustoiminta

Viimeinen kysymyskokonaisuus koski osallistumista ja harrastustoimintaa. Kysymyksiin vastasi 172 henkilöä; heistä naisia oli 60% (104) ja miehiä 40% (68). Vastausten tulkinassa on huomioitava, etteivät kaikki vastaajat vastanneet kaikkiin kysymyksiin. (kuvio 18).

Kuvio 18. Vastajien osallistuminen ja harrastustoiminta asuinalueella.

Muualta Satakunnasta tai Suomesta muuttaneiden osallistuminen alueen yhdistystoimintaa on selvästi vähäisempää kuin syntyperäisten tai Porista muuttaneiden. Yhdistystoimintaan osallistumista kartoittavaan kysymykseen (kysymys 5.1) vastasi yhteensä 66

henkilöä. Yhdistystoimintaa muualta tulleista vastaajista osallistuu 33% (22). Syntyperäisiä ja Porista muuttaneita osallistuu yhdistystoimintaan 68% (44).

Muualta muuttaneiden ryhmällä ei ollut mitään yhteistä yhdistystoimintakohdetta. Neljä ilmoitti kuuluvansa asukasyhdistykseen ja kolme eläkeläisyhdistykseen. Loput olivat yksittäisiä yhdistyksiä tai toimintaryhmiä. Jälkimmäisen ryhmän selvä harrastuskohde oli PiTu eli paikallinen monilajinen urheiluseura. Seuraavina tulivat Martat, eläkeläisyhdistykset ja asukasyhdistys.

Liikuntaa (kysymys 5.3) ilmoitti harrastavansa 142 henkilöä; heistä naisia oli 61% (87) ja miehiä 39% (55). Satakunnasta ja muualta Suomesta muuttaneista vastaajista 42% (59) ilmoitti harrastavansa liikuntaa. Pihlavalaisia ja Porista muuttaneista liikuntaa harrastavia vastaajia oli 59% (83). Suosituimpia liikuntamuotoja molemmissa ryhmissä olivat kävely, pyöräily ja uinti.

Kansalaisopistojen kurseille (kysymys 5.4) oli osallistunut Muualta tulleista 8% (5) eikä paikallisten osallistuminen edellisestä paljon poikennut, 13% (12). Vaatimaton osallistuminen kansalaisopistojen toimintaan johtunee melko suppeasta kurssitarjonnasta alueella.

Kirjastoa (kysymys 5.5) kertoi käyttävänsä Muualta muuttajista 56% (35), joista yhdeksän kertoi käyttävänsä kirjastoa viikoittain tai harvemmin ja loput vain kerran kuukaudessa. Syntyperäisten ja Porista tulleiden vastauksia oli 54% (51). Heista puolet kertoi käyttävänsä kirjastoa viikoittain ja loput kuukausittain.

Pihlavan historiaa (kysymys 5.6) kertoi tuntevansa 57% (36) muualta muuttaneesta. Syntyperäisten ja Porista muuttaneiden keskuudessa 62% (59) kertoivat tietävänsä alueen historian.

5.4 Karttakysymykset

Kyselyyn kuului myös kaksi karttakysymystä. Vastaaajaa pyydettiin merkitsemään karttaan asuinpaikkansa selvästi näkyvällä pisteellä. Lisäksi karttaan piti piirtää alueet, joilla vastaaja viettää vapaa-aikaansa. (kysymys 6.1) Vastajaan toivottiin arvottavan alueita oman mielensä mukaan, joko(+) tai (-) merkillä. Toiseen karttaan pyydettiin merkitsemään vinoviivoituksella alueita, joilla ei mielellään liikuttu. Lisäksi (X) merkillä piti osoittaa erityisiä ongelmakohtia. (kysymys 6.2) Karttakysymystä ei ollut nettikyselykaavakkeessa. Kirjallisissa lomakkeissa (144 kpl) olleisiin karttoihin oli selvästi merkitty kysymysten mukaisesti 28% (40 kpl) vastauksista. Tyhjiä karttoja palautui 43% (62 kpl) ja epämääräisiä piirroksia 29% (42 kpl). Ensimmäisen ryhmän vastaajista oli naisia 68% (27 henkilöä) ja miehiä 33% (13).

Asuinpaikat olivat pääsääntöisesti merkitty melko karkeasti, johon lienee syynä kartan mittakaava tai sitten vastaajat halusivat varmistaa, ettei heitä voida tunnistaa. Vapaa-ajanviettopaikkojen osalta merkinnät olivat suurpiirteisiä kuvaten lähinnä harrastusta ja sen toteutuspaikkaa.

Ongelmapaikkojen merkintä keskittyi kolmeen kohteeseen Uusitalontien, Pihlatien vuokrakerrostaloalueisiin sekä keskustan olutbaarien ympäristöön. Niin sanottu Kunnanrannan veneiden laiturialue Metsämaalla koettiin myös muutamassa vastauksessa ongelmakohtaksi. Lomakkeessa oli myös avoin kysymys; Onko Pihlavan alueella paikkoja, joissa voisitte liikkua päivällä, mutta ette

yöllä? Karttaan merkityt ongelmakohteet mainittiin myös tekstivastauksissa. Tyypillisiä kommentteja olivat;

”Kauppojen nurkat” (-25678065), ”Kerrostaloalue, Siwan ympäristö, Uusitalontien kerrostalojen alueet” (-25665398), ”Pihlatie, vuokrataloja joissa asuu ’huonompaa’ väkeä” (-25833291).

Samaan kysymykseen vastattiin myös;

*”Ihan turvallista liikkua olen asunut täällä 57v” (-25919228),
”Ei ole” (-25924321).*

6. Johtopäätökset

Kotiutuminen uuteen asuinpaikkaan tapahtuu luontevasti normaalien kanssakäymisten kautta, kuten esimerkiksi työelämän, palveluiden käytön ja harrastetoiminnan välityksellä. Muualta Satakunnasta ja Suomesta muuttaneita oli 41% (63 henkilöä) vastaajista. Muuttajat ovat aktiivisia liikunnan harrastajia mutta esimerkiksi yhdistystoimintaa heistä harrastaa 33% (22) vastaajista. Asumisaika ei näytä juuri vaikuttavan yhdistystoiminnan aktiivisuuteen, yli 20 vuotta Pihlavassa heistä oli asunut 55% (35). Alueelle muuttajien aktivoimiseksi pitäisi paikallisten yhdistysten ja eri toimijoiden tehdä jatkossa aktiivista yhteistyötä, esimerkiksi yhteisen tiedottamisen muodossa. Yhteistyökumppanina voisi toimia luontevasti alueen seurakunta.

Vastaajat tuntuivat olevan melko tyytyväisiä alueen luontoon, rauhallisuuteen ja kunnallisiin palveluihin. Nuorten harrastemahdollisuudet herättivät kritiikkiä. Alueen nuorisotilojen riittämättömyys on ilmeinen ongelma.

Asukkaiden käsitys omista vaikuttamismahdollisuuksista oli heikko. Toisaalta Kompakti kaupunki -hankkeen tavoitteena on alueen asukkaiden osallisuuden lisääminen kaupunkisuunnittelussa. Vastaajien mielenkiinto Wiinahaminan puiston rakentamiseen antaa puistotoimelle oivan osallisuuden lisäämisen työkalun. Puiston rakentaminen tulee kestämään vuosia, mistä tarjoutuu tilaisuus sitouttaa asukkaat ”oman puiston” suunnitteluun pitkäjänteisesti.

Pihlavan kytkeminen kaupunkirakenteeseen rakentamalla asutusta tai yritystoiminnan alueita Pihlava - Kyläsaari - Karjaranta ketjuun ei ole realistia lähivuosikymmeninä. Eräs mahdollisuus toteuttaa Kompakti kaupunki -hankkeen tavoite Pihlavan osalta olisi Porin kansallisen kaupunkipuiston jatkaminen Kivinin/Fleiviikin niittyjen kautta Pihlavaan. Puistoalueen rungon muodostaisi sahan alue, entisine työläis- ja huvila-asuntoalueineen. Puistoon voitaisiin liittää myös Yyterin kartano tiluksineen. Kansallisen kaupunkipuiston statuksen saaminen osalle Pihlavaa olisi myös merkittävä alueen imagolle.

Lähteet

Kyselykaavakkeita 144kpl
Internet vastauksia 36kpl
<http://w3.wepropol.com/finland> (käyttäjätunnus vikemp, salasana lähiö)
Kyselyt - Pihlavan syötetyt (ID:381444)
Porin kaupungin väestötilasto 2008
Parkkali Sari, Meri-Porin Profilointi, Porin kaupunkisuunnittelu, 2009.

Liitteet

Kyselykaavake, liite 1
(huom. lomakkeen muotoilu poikkeaa alkuperäisestä)

Arkistointi

Kyselykaavakkeita 2 kansiota

Perusraportti ja suodatuskopioita 1 kansio
Turun yliopiston Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen
koulutusohjelman aineistokokoelma.

Kuva s. 76 Katri Tella

Raportin kaaviot: Jukka Vuorio

LIITE 1

ASUKASKYSELY/PIHLAVAN TALOUSALUE

Olette vastaanottaneet Porilainen lähiömaisema -ASUKASKYSELYN. Kysely suoritetaan Enäjärven, Metsämaan, Pihlavan, Kappalemaan, Holman ja Rieskalan alueilla. Kyselyn täytettyänne voitte palauttaa kyselyn palautuslaatikkoon, jonka löydätte kirjastosta, asukastuvalta, Pihlavan kaupoista, apteekista ja Pihlavan Osuuspankista. Kysely tulee palauttaa 13.12 mennessä.

Edellä mainitut asuntoalueet kuuluvat Porilainen lähiömaisema-hankkeen Meri-Porin kohdealueeseen. Kysely on yksi tapa, jonka avulla jokainen kyselyyn vastannut pääsee sanomaan mielipiteensä oman alueensa kehittämistä toimivammaksi asuinympäristöksi. Hankkeen toteutuksesta vastaa Turun yliopiston maisemantutkimuksen oppiaine ja hanketta rahoittaa Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.

Porilainen lähiömaisema -hankkeen yhteydessä kartoitetaan asukkaiden viihtymistä ja tyytyväisyyttä sekä mielikuvia asuinalueista toteuttamalla asukashaastatteluja ja kyselyitä. Samalla kerätään muistitietoa alueesta, sen nykytilasta, vahvuuksista, ongelmakohtista ja suhteista muihin alueisiin.

Lisätietoja hankkeesta:

Katri Tella FM, projektitutkija/Porilainen lähiömaisema-hanke Turun yliopisto, maisemantutkimus.

Siltapuistikatu 2, PL 124, 28101 Pori
p. 040 189 1932
katri.tella@utu.fi

Kyselyyn voit täyttää vaihtoehtoisesti myös internetissä. Kysely löytyy Porilainen lähiömaisema -hankkeen internetblogisivuileilta kohdasta "Asukaskyselyt alueittain" → "Asukaskysely/Pihlava".

Osoite: <http://matublogit.vuodatus.net/>

Mikäli olette halukas osallistumaan kyselyyn lisäksi myös asukashaastatteluun, voitte jättää yhteystietonne oheisella lomakkeella.

Kyselyyn vastanneiden henkilöllisyyttä ei julkaista missään vaiheessa. Vastaukset käsitellään nimettöminä. Yhteystietojen jättäminen on vapaaehtoista!

Lisää tietoa Porilainen lähiömaisema -hankkeesta löydät osoitteesta <http://matublogit.vuodatus.net/>
Osoitteessa pääset vastaamaan myös vaihtoehtoiseen asukaskyselylomakkeesta internetversioon.

Nimi _____

Osoite _____

Puh. _____

ASUKASKYSELY/PIHLAVAN TALOUSALUE

1. Taustatiedot (Ympyröikää sopivin vaihtoehto)

1.1 Vastajan ikä:	15v. tai alle	16-20v.	21-29v.	30-39v.	40-49v.	50-64v.	65v. tai yli
1.2 Sukupuoli:	nainen	mies					
1.3 Vastaaja asuu:	yksin	kumppanin kanssa		perheen kanssa			
1.4 Montako henkeä taloudessanne on? (Merkitkää numerolla)							
1.5 Oletteko syntyperäinen pihlavalainen?			kyllä	en			
1.6 Jos olette muuttanut Pihlavaan, muutitteko:			Porista	muualta Satakunnasta		muualta Suomesta	

1.7 Taloudessa asuvista henkilöistä on: (Merkitkää numerolla lukumäärät)

työssäkäyvä	eläkeläistä	hoitovapaa	alikäistä
työtöntä	opiskelijaa	muuta	huollettavaa

2. Asuminen (Ympyröikää sopivin vaihtoehto)

2.1 Asumismuoto:	vuokra-asunto	omistusasunto	
2.2 Talotyyppi:	kerrostalo	rivitalo	omakotitalo
Jos asutte omakotitalossa, valitkaa tiedossanne oleva rakentaja.			
olen rakentanut itse	sukulaiseni rakentama	vieraan rakentama	en tiedä rakentajaa
2.3 Asunnon koko:	m ²	Rakennusvuosi:	

2.4 Kuinka kauan olette asuneet alueella?					
alle vuoden	1-4v.	5-9v.	10-20v.	yli 20 vuotta.	koko ikäni, olen _____ (numerolla) polven pihlavalainen

2.5 Ympyröi asuinalueesi:		
Enäjärvi	Metsämaa	Kappalemaa
Pihlava	Holma	Rieskala

2.6 Jos asutte kerros- tai rivitalossa, vastatkaa seuraaviin kysymyksiin. (Ympyröikää sopivin vaihtoehto)

Valitkaa, miten tyytyväinen olette:	erittäin tyytyväinen	melko tyytyväinen	melko tyytymätön	erittäin tyytymätön	en osaa sanoa
2.6.1 asuintalonne pihan viihtyisyyteen	1	2	3	4	5
2.6.2 asuintalonne pihan leikkipaikkoihin	1	2	3	4	5
2.6.3. pihanne oleskelupaikkoihin	1	2	3	4	5
2.6.4 Kuinka usein oleskelette pihassa?	päivittäin	kerran viikossa	harvemmin	en juuri koskaan	

2.7 Kaikkia koskevat kysymykset (Ympyröikää sopivin vaihtoehto)

Valitkaa, miten tyytyväinen olette:	erittäin tyytyväinen	melko tyytyväinen	melko tyytymätön	erittäin tyytymätön	en osaa sanoa
-------------------------------------	----------------------	-------------------	------------------	---------------------	---------------

2.7.1 asuinalueen luonnonympäristöön	1	2	3	4	5
2.7.2 asuinalueen rauhallisuuteen	1	2	3	4	5
2.7.3 asuinalueen ilmanlaatuun ja puhtauteen	1	2	3	4	5
2.7.4 alueen liikennejärjestelyihin	1	2	3	4	5
2.7.5 joukkoliikennepalveluihin	1	2	3	4	5
2.7.6 päivähoitopalveluihin	1	2	3	4	5
2.7.7 koulupalveluihin	1	2	3	4	5
2.7.8 alueen nuorten harrastusmahdollisuuksiin	1	2	3	4	5
2.7.9 asuinalueen puisto-, ulkoilu- ja urheilualueisiin	1	2	3	4	5
2.7.10 asuinalueeseen yleensä	1	2	3	4	5

3. Mielikuvia asuinalueesta

3.1 Onko asuinalueellanne erityisiä vahvuuksia, mitä ne ovat?

3.2 Ilmeneekö asuinalueellanne puutteita tai ongelmia? Mitä?

3.3 Alueen suurimpia haasteita lähitulevaisuudessa ovat mielestänne: _____

3.4 Miten asumisviihtyvyyttänne alueella voitaisiin parantaa?

3.5 Millä alueella asuisitte mieluiten Porissa? _____

3.6 Missä asuisitte mieluiten Porin ulkopuolella? _____

3.7 Oletteko suunnitelleet asunnon vaihtoa?	kyllä	en
Jos olette suunnitelleet muuttoa, niin oletteko suunnitelleet: (valitse alla olevista vaihtoehtoista)		
	muuttavanne Pihlavan alueella toiseen asuntoon	
	muuttavanne pois Pihlavasta	
Kertoisitteko synn muuttosuunnitelmille:		

3.8 Mitä vaikutustapoja tiedätte asukkailla olevan asuinalueensa kehittämiseen?

_____

3.9 Miten arvioisitte omat mahdollisuutenne vaikuttaa asuinaluetanne koskevaan päätöksentekoon välillä 1 - 5? (ympyröikää taulukkoon)

Huonoimmat mahdollisuudet	1	2	3	4	5	Erinomaiset mahdollisuudet vaikuttaa
---------------------------	---	---	---	---	---	--------------------------------------

3.10 Mitä olisitte itse valmis tekemään asuinalueenne kehittämiseksi?

_____

3.11 Oletteko itse ollut mukana asuinalueen kehittämiseen liittyvässä toiminnassa? Missä?

_____

3.12 Kuvailkaa muutamalla sanalla alueenne rakennettua ympäristöä ja rakennuksia. Millaisen kuvan alueenne rakennukset mielestänne luovat alueesta? _____

3.13 Onko Pormestariluodon alueella paikkoja, jossa ette mielellänne liiku? Mitkä paikat ja miksi?

_____

3.14 Onko Pihlavan alueella paikkoja, jossa voisitte liikkua päivällä, mutta ette illalla/yöllä? Mitkä paikat ja

miksi? _____

_____

3.15 Porin kaupunki on suunnitellut Viinahaminan puiston rakentamista (Halssin ja Pihlavan välinen ryteikköalue). Lisäisikö puiston rakentaminen Pihlavan alueen viihtyisyyttä? (Ympyröi vastauksesi)	kyllä	ei	en osaa sanoa		
3.16 Jos puisto rakennetaan mitä toimintamahdollisuuksia siellä pitäisi olla? (Ympyröi vastauksesi alta)					
frisbee-rata	leikki-puisto	polkuj-a	uima-ranta	nuotio-paikkoj-a	muuta, mitä:

4. Palvelut (Vastataan ympyröimällä)

4.1 Mikä on tyypillisin kulkuvälineenne liikkuessanne asuinalueellanne?					
liikkuminen jalan	polkupyörällä	mopolla	henkilöautolla	linja-autolla	taksilla
4.2 Mikä on tyypillisin kulkuvälineenne liikkuessanne asuinalueenne ulkopuolella?					
liikkuminen jalan	polkupyörällä	mopolla	henkilöautolla	linja-autolla	taksilla
4.3 Onko kyseessä tällöin:					
työmatka	koulumatka	harrastuksiin meno		muu asiointi	
4.4 Käytättekö oman alueenne palveluita					
päivittäin	viikoittain	kuukausittain	harvemmin kuin kerran kuukaudessa		
4.5 Käytättekö muiden alueiden palveluita					
päivittäin	viikoittain	kuukausittain	harvemmin kuin kerran kuukaudessa		

5. Harrastukset (Vastataan ympyröimällä)

5.1 Osallistutko yhdistystoimintaan Pihlavassa?	kyllä	en	
5.2 Minkä yhdistysten jäsen olette:			
5.3 Harrastatteko liikuntaa	kyllä	en	
jos harrastatte, tapahtuuko se Pihlavassa	kyllä	ei	
jos harrastatte mikä on liikuntamuotonne:			
5.4 Osallistutko kansalaisopistojen kurseille Pihlavassa?	kyllä	en	
5.5 Käytättekö Pihlavan kirjaston palveluita:	kerran viikossa	kuukausittain	en käytä
5.6 Tunnetteko Pihlavan historian	kyllä	en	

5.7 Mitä harrastusmahdollisuuksia alueella pitäisi lisätä? _____

5.8 Onko taloyhtiössänne tai lähialueella asukkaille tarkoitettua kerho-/sosiaalitilaa?	kyllä	ei
5.9 Käytättekö itse kerhotiloja?	kyllä	ei
5.10 Ovatko tilat mielestänne helposti asukkaiden tavoitettavissa?	kyllä	ei
jos eivät, kerro miksi:		

5.11 Minkälaista toimintaa haluaisitte tiloissa järjestettävän? _____

5.12 Minkälaiseen toimintaan kerhotiloissa voisitte itse kuvitella ottavanne osaa? _____

5.13 Mitä mieltä olisitte esim. viikottaisesta kulttuuritoiminnasta kerhotiloissa? _____

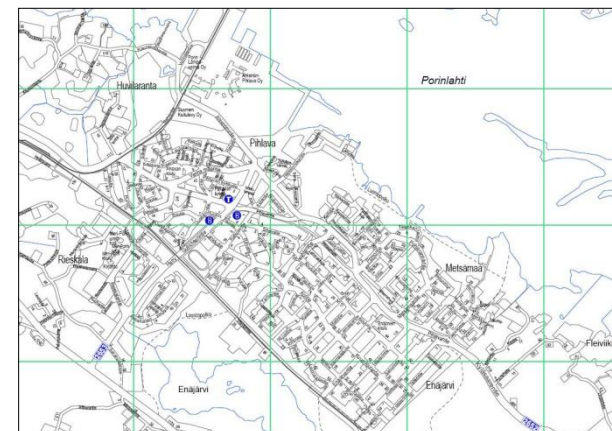
5.14 Minkälaiseen kulttuuritoimintaan/kerhoihin voisitte itse kuvitella osallistuvan? _____

5.8 Mitä toimenpiteitä ehdotatte alueen asukkaiden yhteishengen lisäämiseksi? _____

6. Karttakysymykset

6.1 Merkitkää oheiseen karttaan ensin ASUINALUEENNE RAJAT vapaamuotoisesti piirtäen

- Merkitkää karttaan ASUINPAIKKANNE selvästi erottuvalla pisteellä •
- Merkitkää karttaan ALUEET, JOILLA VIETÄTTE VAPAA-AIKAANNE ympyröimällä voimakkaammin. 0 (Mikäli vapaa-ajanvieton alueet ovat kartan ulkopuolella, voitte osoittaa suunnan nuolella.)
- Onko joku alue toista parempi? Merkitkää paremmat alueet plussalla ja huonommat miinuksella

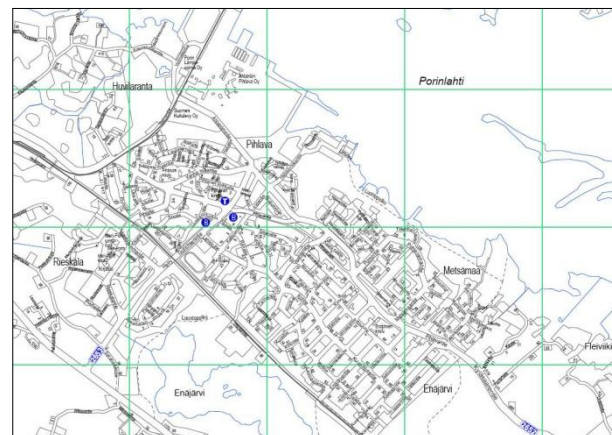

6.2 Onko asuinalueellanne ONGELMAKOHTIA? Missä? Miksi?

Onko kartalla ALUEITA, JOILLA ETTE MIELELLÄÄN LIIKU, tai joihin olette tyytymätön? Viivoittakaa alueen yli ///

- Merkitkää yksittäiset ongelmakohdat rastilla X

Voitte halutessanne perustella karttavastauksianne esimerkiksi viimeiselle tyhjälle sivulle.

Pormestariluodon asukaskysely 2009

Vuokko Kemppi

1. Johdanto

Pormestariluoto on yksi Porilainen lähiömaisema-hankkeen kohdealueista. Hankkeen toteutuksesta vastaa Turun yliopiston maisemantutkimuksen oppiaine ja hanketta rahoittaa Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.

Porilainen lähiömaisema -hankkeen yhteydessä kartoitetaan asukkaiden mielikuvia asuinalueista toteuttamalla asukashaastatteluja ja kyselyitä. Samalla kerätään muistitietoa alueesta, sen nykytilasta, vahvuuksista, ongelmakohdista ja suhteista muihin alueisiin, pyrkien samalla hyödyntämään asukasiantuntijuutta alueiden kehittämistyötä tukevan tiedon tuottamisessa.

Pormestariluodon asukkaiden mielikuvia asuinalueesta

Asukaskysely suoritettiin Pormestariluodon alueella 20.10-31.11.2009 välisenä aikana. Asukaskyselylomakkeita jaettiin Pormestariluodon alueen kotitalouksiin yhteensä 1450 kappaletta. Lisäksi asukaskyselyyn oli mahdollista vastata internetissä.

Paperilomakkeilla palautettuja vastauksia jätettiin yhteensä 119 kappaletta. Internetin kautta palautettiin yhteensä 15 vastausta. Kyselyiden palautusaktiivisuuden perusteella vastaajaprosentiksi muodostui 9,2.

Asukaskyselyssä (Liite 1: Asukaskysely/Pormestariluoto) tiedusteltiin asukkaiden mielikuvia asuinalueestaan sekä alueeseen vaikuttamisen mahdollisuuksista. Lisäksi asukaskyselyssä kartoitettiin palvelujen käyttöä alueen sisällä sekä alueen palveluiden suhdetta muiden alueiden palveluihin. Kyselyn lopussa on niin sanottuja karttatehtäviä, joissa vastaajaa pyydettiin arvottamaan asuinalueitaan kartalla. Taustatietoina kerättiin muun muassa vastaajien ikää ja asumismuotoa koskevaa tietoa.

2. Pormestarinluoto - tyyppilähiö ja asukkaiden koti

Porin Pormestarinluodon kerrostaloalue rakennettiin vuosina 1967-1969 alkuperäisen jokisuiston raivatun pellon avaruudesta täyteen korkeuteensa. Arava-rahoituksella nousseen Porin 53. kaupunginosan rakentamisessa keskiöön jäi lähinnä tehokkuusperiaate - asuntoja oli saatava nopeasti lisää palvelemaan suurta muuttomäärää. Kerrostalojen elementtirakentaminen oli alkanut 1960-luvun alussa ja oli uusi tapa tuottaa asuntoja nopeasti ja tehokkaasti, asutopulaa tyydyttämään. Ihmisten vaatimukset kohdistuivat 1970-luvulla elämisen perustarpeisiin. Lähiöt nähtiin sisävessoineen ja keskuslämmityksineen monessa suhteessa modernin symboleina.

Pormestarinluoto sijaitsee parin kilometrin päässä Porin kaupungin ydinkeskustasta, Kokemäenjoen pohjoispuolella. Kaupunginosassa asuu nykyään noin 2600 ihmistä⁸⁷. Pormestarinluodon kaupunginosaan kuuluva ns. messualue erottuu rivi- ja omakotitaloineen kerrostaloistaan tunnetusta Pormestarinluodosta. Messualueen pientalokokonaisuus rakennettiin Porissa vuonna 1975 järjestettyjä asuntomessuja varten, jolloin alue toimi asuntoesittelyalueena. Tiiviinä kokonaisuutena messualue erottuu kaupunginosan pohjoisrajalla muun Pormestarinluodon tunnistettavasta, joskin väljästä kerrostalovaltaisuudesta.

Pormestarinluodon palvelut sijoittuvat liikekeskukseen, jossa sijaitsee muun muassa lähikauppa, kioski, hammashoitola, asukastupa, kirjatupa, anniskelubaari, seurakuntakoti ja nuorisotila. Lisäksi Pormestarinluodon koulut palvelevat lähialueen lapsiperheitä ja tuovat toiminnallisuutta alueen arkipäiviin.

Tarve kehittää fyysistä ympäristöä: Pormestarinluoto-projekti

Tehokkaasta rakennustavasta johtuvan voimakkaan maanmuokkauksen vuoksi kasvuolosuhteet olivat Pormestarinluodossa alueen rakentamisen

jälkeen heikentyneet merkittävästi. Alue oli tehokkaan rakentamisen jälkeen hyvin tyhjä massiivisine, uusine kerrostalokortteleineen. Lisäksi ympäristön ongelmaksi oli muodostunut veden seisominen tiivistyneellä maaperällä. Pormestarinluodon on sanottu olevan yksi Suomen väljimmistä kerrostaloalueista. Alueelle ominaista väljyyttä ei kuitenkaan ollut pystytty hyödyntämään, eikä kokonaisvaltaista suunnitelmaa viherrakentamisesta ollut alun perin tehty.

Pormestarinluoto valittiin vuonna 1979 sisäasiainministeriön ja Porin kaupungin toimesta alueeksi, jonka fyysistä ympäristöä oli pakko lähteä kehittämään. Alue valittiin lähiöparannuksen kohdealueeksi, koska sen katsottiin monessa suhteessa edustavan 1960-luvun lopun ja 1970-luvun alun lähiörakentamisen kansallista linjaa.⁸⁸ Lisäksi alueen väljyys loi hyvän pohjan koerakentamiselle. Pormestarinluoto-projekti alkoi.

Projektin toisena ja kansallisesti vaikuttavimpana vaiheena toteutettiin arkkitehtikilpailu, joka tähtäsi kokonaisvaltaisesti suunnitellun ympäristön aikaan saamiseen. Kilpailun avulla pyrittiin löytämään uusia mahdollisuuksia erityisesti viherrakentamiseen mm. luontevien tapaamispaikkojen lisäämiseksi, erilaisten asukasryhmien tarpeiden näkökulmasta lähtien. Viherrakentamisen tehostamisella pyrittiin muodostamaan tyhjäksi jääneelle, ”karulle” kaupunginosalla viihtyisiä puistomainen ilme, joka samalla parantaisi alueen käyttäjien toimintamahdollisuuksia. Asuntohallituksen tultua mukaan projektiin asetettiin tavoitteeksi myös sosiaalisen ympäristön parantaminen.⁸⁹

Arkkitehtikilpailun tarkoituksena oli löytää Pormestarinluodossa ja kansallisesti vastaavissa kerrostaloalueiden olosuhteissa käyttökelpoisia uusia suunnittelu- ja toteutusratkaisuja. Tiedon kartuttaminen lähiöiden parantamisesta oli olennaista, koska uudehkojen kerrostaloalueiden ongelmat olivat alkaneet nousta sekä kaavoituksen että asuntopolitiikan yhdeksi vaikeimmista ongelmista.⁹⁰

⁸⁸ Kemppe, 2009.

⁸⁹ Porin kaupungin yleiskaavatoimisto 1981, 3.

⁹⁰ Porin kaupungin yleiskaavatoimisto 1981, 5.

⁸⁷ Väestö iän mukaan kaupunginosittain ja kylittäin 1.1.2009, Porin kaupunki, 2009.

Arkkitehtikilpailun keskeisimpänä ajatuksena oli tuottaa aluetta kokoava viher-, virkistys- ja kevyenliikenteen vyöhyke. Puisto sitoisi alueen eri osat yhteen ja edelleen liittäisi ne aluetta ympäröiviin viheralueisiin, kuten Kirjurinluodon maisemaan sekä Kansallisen kaupunkipuiston viheralueisiin.⁹¹

Pormestarinluodosta lähiö keskellä luontoa

Projektin toteutusvaihe alkoi vuonna 1982. Asemakaavan muutosten avulla pyrittiin ensisijaisesti luomaan edellytyksiä alueen viherrakentamiselle esim. puistoalueita lisäämällä. Puistoalueen laajentaminen alueen keskelle kerrostalojen tontteja pienentämällä tarjosi mahdollisuuden alueen kokonaisilmeen vihertämiseen. Asemakaavan muutoksella kaupunki lunasti omaan hoitoonsa laajoja alueita kaupunginosan keskeltä, jolloin väljän rakentamistavan johdosta kerrostaloalueen keskelle muodostui sille tänä päivänä tyypillinen viihtyisä ja laaja puistomainen virkistysalue ja kevyenliikenteen väylästä. Puistoalueen rakentamisen yhteydessä jäljelle jäävien tonttialueiden osalta oli tarpeellista laatia omat parantamistoimenpidesuunnitelmansa muun muassa vuosien 1985-1989 alueittaista perusparannusohjelmaa varten. Näin toimimalla varmentui nykyisen, toimivan aluekokonaisuuden syntyminen.

Pormestarinluodon alue on nykyään hyvin vihreää aluetta. Nykymaisemassa puusto alkaa olla melko massiivista. Kerrostaloalueella puuston koko tasoittaa valtavia seitsenkerroksisia rakennuksia, sovittaa niitä maisemaan ja rikkoo liian hallitsevina nähtyjen kerrostalopäätyjen monotonisuutta. Korkea puusto siis toisin sanoen sopeuttaa liian suuria yhtenäisiä päätyseiniä maisemaan.

Pormestarinluodon vahvuudeksi on muodostunut sen alkuperäinen väljä rakentamistapa, joka edesauttaa myös viherrakentamisen suunnittelussa ja lopullisen toteutuksen volyymin asettamisessa. Yhtenäisen puistomaisen ilmeen lisäksi Pormestarinluodon alueella ja aivan

lähituntumassa on kilometreittäin kunto- ja luontopolkuja, muun muassa ainutlaatuista, kansallisesti merkittävää Kokemäenjoen suistoa pitkin. Kaupunkimainen maisema loppuu Pormestarinluodon asuinalueen jälkeen lännessä ja luoteessa melko nopeasti ja maisemaa avaavat maatalouden perinteiset viljelymaisemat sekä Kokemäenjoen suistoalue.

Maantieteellisesti ydinkeskustan vaikutuspiirissä sijaitseva Pormestarinluoto on yhdistynyt ensi kertaa myös historiallisen Kirjurinluodon puisto- ja tapahtuma-alueeseen ja Porin kansallisen kaupunkipuiston maisemaan, kun yhdysilta Kirjurinluodon ja Pormestarinluodon välillä avattiin vuonna 2001. Näin ollen Pormestarinluodon alueen status aivan jazz-festivaalien ja juhannusjuhlien pääesiintymispaikan vieressä on vasta varsin uusi virtaus.

3. Tutkimuksen menetelmät

Asukaskyselyn palautuslaatikot sijoitettiin Pormestarinluodon asukastuvalle, Kirjatuvulle sekä Pormestarinluodon Valintatalon aulaan. Lomakkeita kerättäessä sekä kauppaan että kootusti asukastiloihin⁹² palautetut vastaukset eroteltiin omiksi käsittelyryhmikseen, jolloin eri palautuspaikkoihin palautettuja vastauksia voitiin verrata keskenään. Tässä raportissa käytettävällä termillä paperikysely siis viitataan kaikkiin paperilomakkeella palautettuihin vastauksiin, joita on yhteensä 119 kappaletta. Kolmannen käsittelyryhmän muodostavat internetiin palautetut vastaukset, joita palautettiin yhteensä 15 kappaletta. (Liite 2: Numeeristen vastausten yhteenveto ja prosenttijakaumat) Internetvastausten jakaumissa, samoin kuin koko kyselyn osalta, on otettava huomioon vastaajien pieni määrä, joka varmasti osaltaan kaventaa tai jopa vääristää tuloksia.

⁹² Asukastila-termiä käytetään tässä yhteydessä Pormestarinluodon asukastuvasta sekä Kirjatuvasta yhdessä, sillä niihin sijoitettujen palautuslaatikkojen vastauksia käsiteltiin yhtenä kokonaisuutena.

⁹¹ Kemppi 2009.

Yhden vastaajan vastaus on koodattu niin, että sen voi jäljittää sekä numeeristen vastausten taulukosta että avointen vastausten koontiluettelosta.

Paperiset lomakkeet jaettiin kotitalouksiin ja ne tuli palauttaa palautuspisteeseen täytettynä. Internetkyselyn osoite julkaistiin hankkeen blogisivuilla <http://matublogit.vuodatus.net/> sekä muutamalla valikoidulla internetin keskustelualueella; Facebookin Pormestarinluoto-ryhmässä, Porilaiset.com:in Pohjois-Poria käsittelevässä keskustelussa sekä Pormestarinluodon asukasyhdistyksen internetsivuilla. Huomionarvoista on kuitenkin, että internetvastausten määrä jäi hyvin pieneksi.

Kuten kyselyn myötä on tullut ilmi, että internetkysely on osallistavuuden kannalta olennainen kyselymuoto, sillä se mahdollistaa kenties kiireellisten nuorten ja perheellisten vastaajien vastaamisen, kuten internetkyselyn ja paperiversion vastauksia vertailtaessa tuli ilmi. Internetissä vastanneet olivat pääsääntöisesti huomattavasti nuorempia (21-29-vuotiaita 50%) kuin talouksiin jaettujen paperiversioiden palauttajat. Naisia internetvastaajista oli 64%. Internetissä vastasivat useammin kuin paperiversiolla henkilöt, jotka ilmoittivat a) asuvansa perheen kanssa (27%) b), joilla on perheessä suhteessa huomattavasti enemmän opiskelijoita (32%), sekä c) jotka ovat asuneet alueella vasta 1-4 vuotta (47%).

Toisin sanoen internetkysely tavoitti paremmin nuoret, ehkä lapsiperheelliset asukkaat, joilta paperiversio kenties jäi esimerkiksi ajanpuutteen takia palauttamatta. Internetversion valinneet vastaajat ovat luultavammin tottuneet käyttämään muun muassa sosiaalisen median tuottamia internetin mahdollisuuksia informaation keruuseen. Internetkyselyyn vastanneet asukkaat ”törmäsivät” sähköisen asukaskyselyn linkkiin ja kokivat, että heille on mielekkäämpää vastata kyselyyn muulla tavoin kuin fyysinen kyselylomakkeen täyttämällä ja palauttamalla.

4. Pormestarinluodon asukaskysely

Vastauksia käsiteltiin niin, että kullakin vastaajalla oli aina yksi ääni jokaista vastausta kohti. Tämä tarkoittaa siis sitä, että jos vastaaja esimerkiksi vastasi liikkuvansa asuinalueellaan sekä kävellen että pyörällä, jakautui vastaajan antama ääni molempiin vastausvaihtoehtoihin suhteessa 50%. Esimerkkitapauksessa siis merkintä olisi ollut 0,5 ääntä vastausta kohden. Samoin, jos vastaaja valitsi yhden vaihtoehdon sijasta kolme vaihtoehtoa, merkittiin hänen antamukseen ääneksi 0,33 vastausta kohti. Perusteluna äänten jakautumiselle voidaan pitää esimerkiksi sitä, ettei yksittäisen vastaajan ääni korostu liikaa, sillä vastaajien määrä on kokonaisuutena melko pieni. Tästä johtuen ääniä myös niin sanotusti katosi, sillä ensinnäkin kaikki vastaajat eivät vastanneet kaikkiin kysymyksiin ja toisaalta prosenttien pyöristyminen muun muassa kolmen vastauksen tapauksessa (0,33ääntä /vastaus) vääristää vastausta osaltaan.

Tässä raportissa käsitellään sekä vastaajien antamia ”ääniä” että vastausten prosenttijakaumia.

Huom. kaikki vastaajat eivät vastanneet jokaiseen kysymykseen.

Vastaukset on koodattu juoksevalla numerolla niin, että vastaajakoodin ensimmäinen numero ilmaisee vastauksen numeron. Vastaukset on erotettu kolmeen ryhmään; internetvastauksiin, kauppaan palautettuihin vastauksiin sekä asukastilojen vastauksiin. Kauppaan palautettuja vastauksen merkiksi juoksevan numeron eteen on merkitty V-kirjain. Seuraavat kirjaimet on koodattu vastaajan taustatietojen perusteella seuraavasti:

sukupuoli: n=nainen
  m=mies

asunnon hallintasuhte: v=vuokra-asunto
  o=omistusasunto
  a=asumisoikeus

talotyyppi:	k=kerrostalo r=rivitalo o=omakotitalo
asumisaika:	<1=alle vuoden 1=1-4 vuotta 5=5-9 vuotta 10=10-20 vuotta 20=yli 20 vuotta v=vaihtelevia ajanjaksoja useampana vuonna

Esimerkiksi pormestarinluotolainen vastaaja ”V 47nok20” on palauttanut kyselylomakkeen kaupan palautuspisteeseen (V). Hän on nainen (n) ja asuu omistusasunnossa (o) kerrostalossa (k). Vastaaja on asunut Pormestarinluodossa yli 20 vuotta. Hänet on lisäksi merkitty juoksevilla numerolla 47.

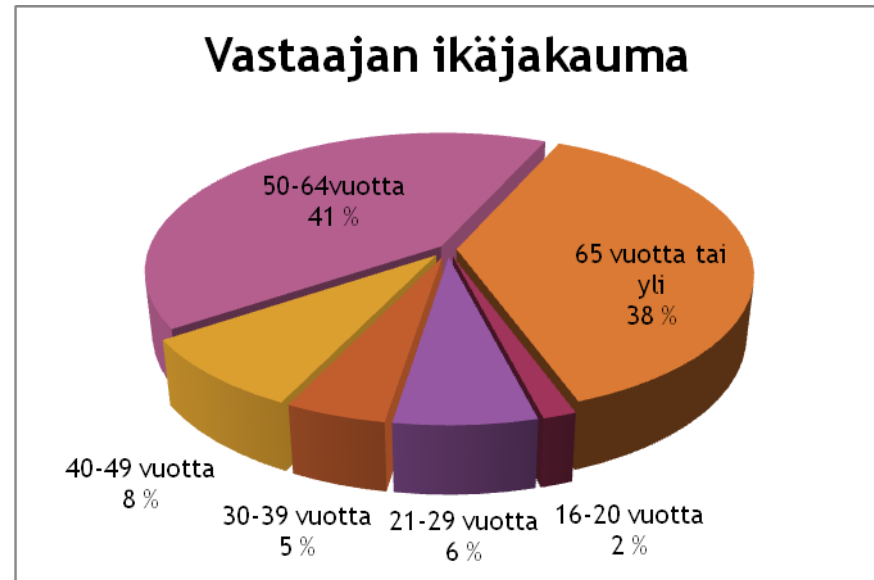
4.1 Taustatiedot

Vastaajien ikäjakauma (kysymys 1.1) painottui kyselyssä selvästi yli 50-vuotiaisiin vastaajiin (Kuvio 1). Alle 49-vuotiaita ilmoitti olevansa vain vajaa viidesosa, 21% vastaajista. Selvästi suurin osa vastaajista ilmoitti olevansa viisikymppisiä tai sitä vanhempia:

- **50-64 vuotta: 40% (53,5) kaikista vastaajista**
- **65 vuotta tai yli: 37% (49) kaikista vastaajista**

Yhteensä yli 50-vuotiaita vastaajia on siis 77% kaikista vastanneista. Asukaskyselyyn vastaajat ovat siis vahvasti painottuneet vanhemman väestön suuntaan ja syitä voidaan vaan spekuloida. Mahdollisia syitä saattaisivat olla muun muassa eläkeläisten ajankäytön joustavuus, kiinnostus yhteisölliseksi nähtyyn ja/tai elinympäristöä parantavaan toimintaan, omien mielipiteiden esille tuominen jne.

Kuvio 1. Kaikkien vastaajien ikäjakauma.

Vertaamalla vastanneiden yli 50-vuotiaisiin painottunutta ikäjakaumaa ”Väestö iän mukaan kaupunginosittain ja kylittäin 1.1.2009” -taulukoon, huomaa, että Pormestarinluodon 2620 taulukonmukaisesta asukkaasta 55-64-vuotiaita on 502 henkilöä, 65-74-vuotiaita 337 ja yli 75-vuotiaita 412 henkeä. Ikäluokkaan ’yli 55-vuotiaat’ kuuluu siis taulukon mukaan Pormestarinluodossa 48% (1251 henkilöä) koko asukasmäärästä. Vaikka taulukkotietoon perustuvassa asukaslaskennan jaottelussa keski-ikä ylittäneiden aikuisten ikäryhmä alkaa vasta 55 ikävuodesta, myös siinä eläkeikää lähestyvien asukkaiden painottuneisuus on nähtävissä. Taulukon mukaan sekä lukumäärältään että laajuudeltaan suurimpaan ikäryhmään 25-54-vuotiaat kuuluu 31% (801), joka siis näin entisestään nostaa kyselyssämme käytetyn ”yli-viisikymppisten” laskennallista määrää.

Samaan aikaan 22% väestötietotaulukon mukaisista alle 25-vuotiaista pormestarinluotolaisista asukkaista jää asukaskyselyssä pimentoon. Esimerkiksi alimpaan vastaajan ikäluokkaan alle 15-vuotiaaksi ei ilmoittautunut kukaan vastanneista.

Tarkasteltaessa pelkkiä internetvastaajia (15 kpl), profiloituivat he ennako-oletusten mukaisesti hieman nuoremmiksi. Internetiin vastanneista suurinta ikäluokkaa edustivat nuoret aikuiset 21-29-vuotiaiden ikäryhmässä (50% internetvastaajista), joiden ryhmä paperiversiossa näytti hyvin pieneltä vastaajavähemmistöltä.

Internetvastaajien kohdalla ei ollut havaittavissa minkäänlaista painotusta vanhempiin ikäryhmiin.

Asukastuvalle/Kirjatuvalle sekä kauppaan kyselyn palauttaneiden talouksissa asuvien henkilöiden välillä ei näyttänyt olevan suurta ikävaihtelua.

Sukupuoleltaan (kysymys 1.2) ilmoitti olevansa miehiä 29% (39). Naisten osuus vastaajina siis korostui huomattavasti:

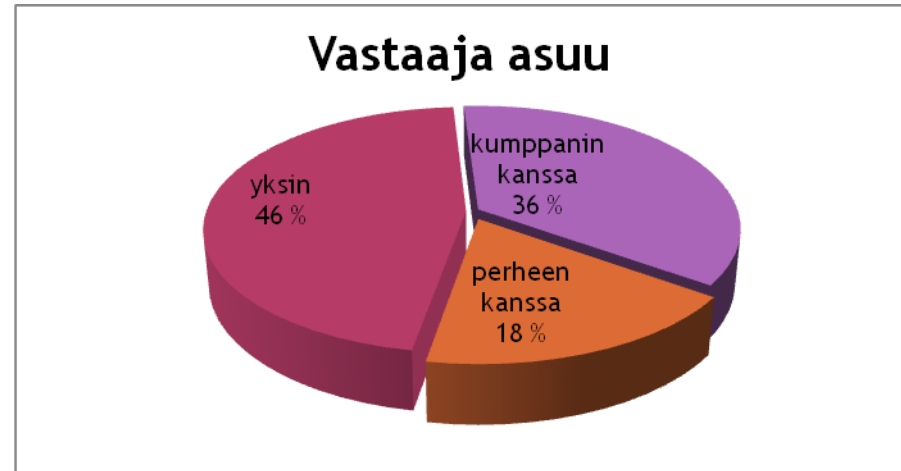
- **nainen: 66% (89) kaikista vastaajista**

4.2 Perhemuoto

Vastaajan perhemuotoa kysyttäessä (kysymys 1.3), samoin kuin vastaajan ikää kysyttäessä, internetissä vastanneiden nuorempi, tyypillinen perheen perustamiselle otollinen ikä korostui enemmän kuin paperiversiolla vastanneiden vastauksissa. Se, missä vain 15% (20 henkilöä) paperikyselyyn vastanneista vastasi asuvansa perheen kanssa, internetkyselyssä perheen kanssa vastasi asuvansa peräti 27% (neljä henkilöä) vastaajista. Internetvastaajien ja paperivastaajien ikäryhmäaktiivisuuden erot siis muodostuivat selkeiksi näissä kahdessa kysymyksessä. Paperikyselyssä kumppanin kanssa vastasi asuvansa 36% vastaajista (43 henkilöä). Kaikista vastaajista kumppanin kanssa vastasi asuvansa 36% vastaajista (Kuvio 2). Suurin vastaajaryhmä olivat yksinasujat:

- **asuu yksin: 46% (61) kaikista vastanneista**

Kuvio 2. Vastaajan ilmoittama perhemuoto.

Kukaan vastanneista ei ilmoittanut asuvansa soluasunnossa.

Paperilomakkeen vastaajien perhekoon keskiarvo (kysymys 1.4) oli 1,56 henkilöä, kun taas internetkyselyyn⁹³ vastanneiden perhekoon keskiarvoksi muodostui 1,85 henkilöä. Keskiarvona kaikkien vastanneiden talouden henkilömäärä on siis:

- **keskiarvo: 1,66 henkilöä**

Kyselyyn vastanneiden talouksissa asuvia henkilöitä on yhteensä 207. (Kysymys 1.5) Näistä kyselyyn osallistuvien vastaajien perheiden jäsenistä yli puolet (55%) on eläkeläisiä. (Kuvio 3. Taulukko 1)

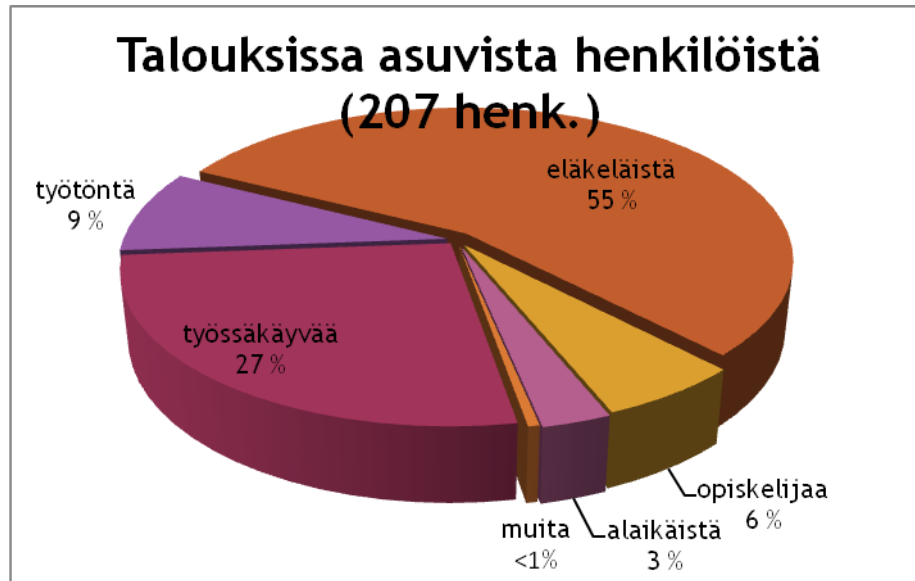
Paperiversioissa korostuu edelleen eläkeläisten määrä vastanneista, joka oli 62% (112,5 henkilöä) paperikyselyyn vastanneiden talouksissa asuvista henkilöistä. Internetkyselyyn vastanneista taas vain 8% (2) talouksissa

⁹³ Huom. Internetkyselyn keskiarvoa laskettaessa ulkoisen lähdekritiikin tarkastelun avulla laskennasta on poistettu yksi vastaus. Sen ilmoittama perhekoko vaikutti kohtuuttoman suurelta keskivertoperhelukuun suhteutettuna. Toiseksi, Pormestarinluodon asuinalueella ei ole montaakaan asuintilaa, johon ilmoitetun kokoinen perhe mahtuisi edes välttävästi asumaan. Perhekoko ilmoitettaessa on saattanut tapahtua esimerkiksi inhimillinen numeronäppäimen kaksoispainallus.

asuvista henkilöistä oli eläkeläisiä. Opiskelijoita talouksiin kuului paperikyselyyn vastanneilla vain 2% (4,5), kun taas internetissä vastaajien perheissä opiskelijoita oli peräti 28 % (7).

Kuvio 3. Kotitalouksien henkilöiden sosioekonominen asema.

Vaikka asukastiloihin sekä kauppaan kyselyn palauttaneiden talouksissa asuvien henkilöiden välillä ei näyttänyt olevan suurta ikävaihtelua, esiintyi eri toimipisteisiin palauttaneiden henkilöiden perheisiin kuuluvien henkilöiden sosioekonomisessa asemassa vaihtelua (Taulukko 1). Kauppaan kyselyn palauttaneiden talouksissa asuvista henkilöistä 29% (27,5) ilmoitettiin olevan työssäkäyviä ja 11% (10) työtöntä. Asukastuvalle tai Kirjatuvulle palauttaneista ilmoitettiin 18% (15,5) talouksien henkilöistä työssäkäyviksi ja 1% (6) työttömiksi. Kuitenkaan tämän kyselyn perusteella ei voida tehdä johtopäätöstä siitä, että sen enempää kauppaan kuin Asukastuvalle/Kirjatuvulle kyselyn palauttaneiden perusteella voitaisiin muotoilla palvelujen käyttäjäprofiilia. Ei voida olettaa, että kyselyn palauttaja normaalistikin asioisivat ko. palvelun paikassa tai edustaa palvelun yleistä käyttäjäprofiilia.

Taulukko 1. Talouksissa asuvien henkilöiden sosioekonominen asema kyselyn palautuspaikoittain: (suluissa laskennallinen henkilömäärä)

	Perheiden henkilöistä yhteensä (207)	Paperiversio: Asukastupa/ Kirjatupa (86)	Paperiversio: Kauppa (yht. 96)	Internet (25)
Työssäkäyvä	27% (55)	18% (15,5)	29% (27,5)	48% (12)
Työtöntä	9% (18)	7% (6)	10% (10)	8% (2)
Eläkeläistä ⁸	55% (114,5) ⁸	66% (57) ⁹⁴	58% (55,5) ⁸	8% (2) ⁸
Opiskelijaa	6% (12,5)	4% (3,5)	1% (1)	32% (8)
Alaikäistä	3% (6)	4% (3)	2% (2)	4% (1)
Muita	1% (1)	1% (1)	0	-

Edellä olevan taulukon alaviitteessä mainituista seikoista johtuen kenenkään vastanneen ei katsottu ilmoittaneen perheenjäsenensä olevan hoitovapaalla.

⁹⁴ Talouksissa asuvien eläkeläisten määrää on vaikea todentaa, sillä kyselylomakkeen asettelusta johtuen vastaaja usein selvästi ymmärsi kysymykseen vastaamisen tekniikan väärin. Kysymys 1.5 on laadittu taulukkomuotoon, eikä numeromerkintää ollut tarpeeksi selkeästi osoitettu oikealle kohdalle. Eläkeikäisiksi itsensä merkinneet vastaajat olivat yleisesti merkinneet perheenjäsenensä lukumäärän ”hoitovapaalla”-kohtaan, vaikkeivat he enää oletettavasti ole perheenperustamisessa. Näin ollen vastaajan iästä sekä henkilömäärästä tulkittiin, että myös ”teknisesti väärin” vastanneet olivat tarkoittaneet talouksissaan asuvien 31 henkilön olevan ennemminkin eläkkeellä kuin hoitovapaalla.

4.3 Tyypillinen asumismuoto

Asunnon hallintasuhteesta (kysymys 2.1) vuokra-asunnon asumismuodokseen ilmoitti kokonaisuudessaan 34% (46) pormestarinluotolaisista vastaajista. Paperiversiolla vastanneista vuokra-asujia on 33% (39) ja internetvastaajista vajaa puolet, 47% (7).

Selvästi suurin osa kyselyyn vastanneista ilmoitti asuvansa omistusasunnossa:

- **omistusasunto: 61% (82) kaikista vastaajista**

Asumisoikeusasunnon asumismuodokseen ilmoitti vain yksi (1) henkilö.

Kuten oletettavaa, yli 50-vuotiaista paperiversioon vastanneista huomattava osa asuu omistusasunnossa, 68% (67) yli 50-vuotiasta paperikyselyyn vastanneesta.

Asukaskyselyn perusteella kerrostalo on yleisin **talotyyppi**, jossa pormestarinluotolaiset vastaajat ilmoittivat asuvansa:

- **kerrostalo: 73% (98) kaikista vastaajista**

Kerrostalossa asumisen yleisyys kyselyssä näytti prosentuaalisesti tasaiselta kaikkien palautuspaikkojen osalta (kysymys 2.2). Esimerkiksi paperiversiona palautetuissa vastauksissa kerrostalossa asujien määrä oli 73% (87). Pormestarinluodon asunnoista suurin osa sijaitsee juuri kerrostaloissa.

Rivitaloasunnossa ilmoitti asuvansa vastaajista 15% (20). Omakotitalossa ilmoitti asuvansa yhteensä 8%(11) vastaajista. Vain 7% (8) paperiversioon vastanneista ilmoitti asuvansa omakotitalossa, mutta internetvastauksissa omakotiasuminen kohosi 20%:iin (3). Omakotitaloasujien määrä saattaa vääristyä vastausten vähyydestä johtuen. Paperiversioissakin omakotiasuminen näytti nouseva oletettua suurempaan rooliin kaupan vastauksien johdosta: pelkästään kauppaan kyselyn palauttaneista omakotitalossa asuu peräti 50% (6) kaikista omakotitalossa asuvista vastaajista.

4.4 Sitoutuminen alueella asumiseen

Huomionarvoista Pormestarinluodossa on, että alueella asumisajaksi ilmoitetaan joko suhteellisen vähän aikaa tai huomattavan kauan (kysymys 2.3). Alle vuoden Pormestarinluodossa asuneita vastaajia oli koko kyselyssä (Kuvio 4) yhteensä 5 % (7) kaikista vastaajista. Internetversioon vastanneet olivat muuttaneet suhteessa huomattavasti useammin Pormestarinluotoon vuoden sisällä (20% internetvastaajista), kuin paperiversioon vastanneet (3% paperiversioon vastanneista). (Taulukko 2)

Toiseksi suurin osa kaikista vastaajista ilmoitti asuneensa Pormestarinluodossa 1-4 vuotta:

- **asumisaika alueella 1-4 vuotta: 18% (24) kaikista vastaajista**

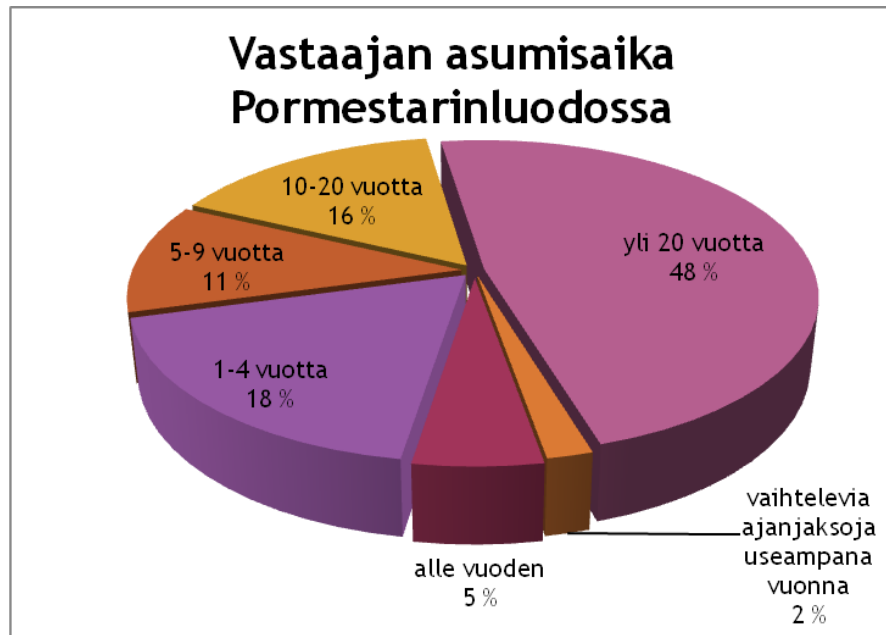
Internetvastauksista 1-4 vuoden asumisajan alueella ilmoitti 47 % (7) internetvastaajista.

Yli 20 vuotta Pormestarinluodossa asuneita oli ylivoimaisesti suurin osa kaikista kyselyyn vastanneista:

- **asumisaika alueella yli 20 vuotta: 47 % (63) kaikista vastaajista**

Internetvastaajista asumisajaksi yli 20 vuotta ilmoitti vain 27% (4) internetvastaajista.

Kuvio 4. Vastaajan asumisaika Pormestarinluodossa.

Yli 50-vuotiaista paperikyselyyn vastanneista suurin osa (55 - 56%) ilmoittaa asuneensa Pormestarinluodossa yli 20 vuotta. Yli 20-vuotta on siis vastausvaihtoehdoista pisin aika, ja henkilön tuli valita kyseinen vaihtoehto, vaikka hän olisi asunut alueella esimerkiksi 34 vuotta, niin kuin eräs vastaajista oli lisäkommentilla kysymykseen 2.3 huomauttanut (41nok20, KMLA). Vähemmän aikaa Pormestarinluodossa asuneet yli 50-vuotiaat vastaajat jakautuvat tasaisesti (12-13% per vastausvaihtoehto). Alle 50-vuotiaista vastaajista suurin osa (48%) oli asunut alueella 10-20 vuotta.

	yht. (134) %	Paperiver-sio: Asukastupa/ Kirjatupa (56) %	Paperiver-sio: Kauppa (yht. 63) %	Inter-net (15) %	yli 50-vuotiaat (99) %
alle vuoden	5% (7)	4% (2)	3% (2)	20% (3)	4% (4)
1-4 vuotta	18% (24)	14% (8)	14% (9)	47% (7)	13% (13)
5-9 vuotta	11% (15)	13% (7)	13% (8)	0	13% (13)
10-20 vuotta	15% (20,5)	12% (6,5)	21% (13)	7% (1)	13% (12,5)
yli 20 vuotta	47% (63)	55% (31)	44% (28)	27% (4)	56% (55)
vaihtelevia ajanjaksoja useampana vuonna	2% (2,5)	3% (1,5)	2% (1)	0	3% (2,5)

Taulukko 2. Vastaajien asumisaika Pormestarinluodossa vastauspaikkojen mukaan eroteltuna.

Pormestarinluotolaiset, jotka vastasivat suunnittelevan tulevaisuudessa muuttoa pois alueelta (kysymys 3.7) erottuivat selkeästi kahteen ryhmään; alueelle jäädä aikoviin paperikyselyyn vastanneisiin sekä muuttamispainottuneisiin internetvastaajiin. Syynä saattaa olla iän painottumiseen liittyviä seikkoja, sillä internetvastaajat kuuluvat nuorempaan ikäryhmään, kuin suurin osa paperikyselyyn vastanneista. Nuorempina ihmisinä, internetvastaajien pitää näin ollen kenties olla valmiita muuttamaan muun muassa työpaikan perässä.

Vastaajia, jotka ovat suunnitelleet tulevaisuudessa muuttavansa alueelta oli yhteensä 28% (37). Vastaajia, jotka eivät ole suunnitelleet muuttoa, oli huomattava enemmistö:

- **ei ole suunnitellut muuttavansa pois alueelta: 69% (93) kaikista vastaajista**

Asukkaat ovat siis sitoutuneita asumaan alueella. Avoimiin kysymyksiin annettujen vastausten perusteella asukkaat pitävät aluetta hyvänä asuinalueena ja samat alueen hyvät puolet korostuivat monissa vastauksissa.

Pohdittaessa ovatko alle 50-vuotiaat pormestarinluotolaiset ilmoittaneet suunnitelleensa muuttoa pois yleisemmin kuin yli 50-vuotiaat pormestarinluotolaiset, huomaa, että nuorista (alle 50-vuotiaista) paperikyselyyn vastanneista kuusi (6) on suunnitellut muuttoa pois alueelta ja kymmenen on vastannut, ettei suunnittele muuttoa pois alueelta. Yli 50-vuotiaista muuttamista on suunnitellut 22% (22 henkilöä) kun 78% (77) ilmoittaa, ettei heillä ole suunnitelmassa muuttaa alueelta. Paperivastauksissa nuorempien muuttosuunnitelmat eivät korostuneet kuitenkaan samalla tavalla, kuin internetkyselyssä. Päinvastoin, joka ikäryhmässä lähes puolet vastanneista on tai ei ole suunnitellut muuttoa pois alueelta. Selvästi iäkkäistä ihmisistä (yli 65-vuotiaat vastaajat) 75% (36) ei ole suunnitellut muuttoa pois alueelta. Yli 65-vuotiaista muuttoa on suunnitellut 25% (12) vastaajista. Eläkeikäiset näyttäsivät kysymykseen 3.7 kirjoitettujen kommenttien perusteella suunnittelevan muuttoa yleisimmin iästään johtuen; joko pienempään asuntoon tai erityisesti vanhuksille tarkoitettuun asuntoon, kuten esimerkkivastauksista tulee ilmi: *"Ikäihmisten kunto ratkaisee sen asian"*

(33nvk20, KMLA) *"Viikkarin Valkamaan (vanhustentalo, noin v. 2013), Kun täytän 80v. haluan asua siellä, missä on palveluja."* (V 41nok20, KMLA)

Jos asukas vastasi suunnittelewansa muuttoa, häntä pyydettiin vastaamaan kysymyksen 3.7 avoimessa kysymyksessä minne, milloin ja mistä syystä hän on suunnitellut muuttoa pois Pormestarinluodosta. Perusvastaus iäkkäämmillä vastaajilla näyttäisi olevan *"vanhempaan lähelle keskustaa"* (esimerkiksi: 4mok1, KMLA). *"Keskikaupungille, kun ikää tulee, niin lähellä palveluita"* (esimerkiksi: 31-vk20, KMLA)

Monet kysymykseen jätetyt vastaukset olivat jollain tavalla asuinoloista johtuvia, monilla oli omakotitalo haaveissa (V 61----, KMLA) tai toiset halusivat muuttaa pienempään asuntoon: *"En alueelta vaan pienempään asuntoon"* (5nok1, KMLA). Kaivattujen lähipalvelujen vähyys näkyi monessa vastauksessa.

Muutama kysymykseen vastannut ilmoitti muuttoaikeidensa syyksi negatiivisen kokemuksen alueesta; eräs haluaa turvallisemman koulun (V 61----, KMLA), toinen ei ole tyytyväinen vähemmistöryhmien rötöstelyyn ja Kirjurinluodon kesäfestivaalien ääni- ja muihin haittoihin (V14mvk10, KMLA). Myös ilkivalta ja muu häiriö mainittiin: *"En muuta, mutta ed. mainitut Roskasakit saa muuttaa?"* (V 9mvk10, KMLA).

Ikääntyminen näkyi selvästi sekä palvelujen riittämättömyyden, että pienempään asuntoon muuttamisen suunnittelun myötä. Jotkut vastaajat myös erikseen korostivat, etteivät suunnittele poismuuttoa alueelta. Kysyttäessä, **millä alueella vastaaja asuisi mieluiten Porissa** (kysymys 3.5) suurin osa vastanneista ilmoitti asuvansa mieluiten juuri Pormestarinluodossa. Muita suosittuja alueita olivat alueet lähellä Pormestarinluotoa sekä keskustassa.

Kiinnostaviksi nousivat mm. vastaukset: *"Missä vain, paitsi Impola, Sampola ja Väinölä"* (V 32mok-, KMLA) *"Lotskerissa, uudessa rivitalossa"*(V 55nor5, KMLA)

Porin ulkopuolella olevaa mielekästä asuinpaikkaa kysyttäessä (kys. 3.6) jotkut vastaajat ilmoittivat, että asuisivat mielellään Satakunnan alueella, toiset asuisivat Tampereella, Turussa tai Helsingissä. Vastaukset vaihtelevat suuresti ympäri Etelä- ja Länsi-Suomea. Monet vastasivat

asuvansa mielellään mm. Ulvilassa. Kenties Ulvila nähdään Pormestarinluodon kaltaiseksi luonnonläheiseksi ja väljäksi paikaksi, joka kuitenkin on suhteessa lähellä Porin kaupunkikeskustaa.

4.5 Arvio omista vaikutusmahdollisuuksista asuinalueetta koskevaan päätöksentekoon

Keskiarvoisesti kaikki vastaajat arvioivat omat mahdollisuutensa vaikuttaa asuinalueettaan koskevaan päätöksentekoon keskimääräisesti arvolla **1,95**.

Asteikko oli 1-5 niin, että luvulle 1 oli annettu arvo huonoimmat mahdollisuudet ja luvulle 5 parhaimmat mahdollisuudet vaikuttaa asuinalueetta koskevaan päätöksentekoon.

Positiivisimmin suhtautuivat Asukas- ja Kirjatuvalle kyselyn palauttaneet 56 vastaajaa. He arvioivat vaikutusmahdollisuutensa keskiarvoltaan 2,27. Huonoimmiksi keskiarvoltaan vaikutusmahdollisuutensa arvioivat internetissä vastanneet 15 henkilöä, keskiarvoltaan: vaikutusmahdollisuudet 1,6. Paperivastauksista eroteltuina alle 50-vuotiaat vastasivat keskiarvoisesti 2,06 ja yli 50-vuotiaat 2,11. Mahdollisuudet vaikuttaa asuinalueetta koskevaan päätöksentekoon koettiin siis selvästi melko huonoiksi.

Avoimessa kysymyksessä 3.8 **asukkaiden tiedossa olevia vaikutustapoja** asuinalueensa kehittämiseen erittelevässä kysymyksessä suuri osa vastaajista vastasi, ettei ole tietoinen juuri mistään vaikutustavoista, joita asukkailla on asuinalueensa kehittämiseen. Toinen suuri osa vastaajista mainitsi Asukasyhdistystoiminnan, joka alueella nähtiin suhteellisen vireäksi ja vaikutusvaltaiseksi.

Myös asukasyhteisöt ja taloyhtiöiden kokoukset mainittiin tiedostettuina vaikutustapoina. Muutama henkilö vastasi kysymyksen keinoksi ”päättäjiin” eli kaupungin valtuustoon vaikuttamisen.

Kysyttäessä **mitä asukas olisi itse valmis tekemään asuinalueensa hyväksi** (kysymys 3.10), suurin osa vastaajista katsoi, ettei yksi ihminen voi mitään tehdä: ”*Mitä sairaudeltani kykenisin*” (V 22nvk1, KMLA) ”*En pysty, olen jo niin vanha.*” (V 34nvk20, KMLA) Toinen, yhtä yleinen vastaus näyttäisi olevan konkreettisiin, ympäristönhoitoon suuntautuviin talkoisiin osallistuminen. Myös oman piha-alueen kehittäminen nähtiin koko asuinalueetta kehittäväksi toimintana.

Moni vastaaja ilmoitti olevansa valmis antamaan ideoita ja aloitteita ympäristön kehittämiseksi. Myös puutteista ja ilkeistä oltiin valmiita ilmoittamaan eteenpäin. Joku ilmoitti olevansa valmis maksamaan ylimääräistä avustusta, jolla esimerkiksi ympäristöä voitaisiin kunnostaa.

Myös tietoisuuden lisäämistä ympäristöstä toivottiin. Vastauksissa ehdotettiin esimerkiksi yhteistyötä, tietoiskuja ja esimerkiksi luentojen järjestämistä, toisin sanoen ottamista osaa tapahtumiin ja talkootyöhön.

Kysyttäessä **vastaajan omasta aktiivisuudesta asuinalueen kehittämiseen liittyvässä toiminnassa** (kysymys 3.11), suurin osa vastaajista ilmoitti, ettei ole ollut mukana missään asuinalueen kehittämiseen liittyvässä toiminnassa. Muutama vastaajista ilmoitti olevansa asukasyhdistyksen jäsen tai yhdistyksen jäsenen perheenjäsen.

Muutama vastaaja ilmoitti olleensa ainakin joskus mukana taloyhtiönsä kokouksessa ja näkevänsä sen koko asuinalueen kehittämisen kannalta oleellisena. Muutama vastaaja näki yleisiin talkoisiin tai siivoukseen liittyvät toiminnot koko asuinalueen kehittämistä edesauttavana toimintana. Muutama henkilö ilmoitti, että heillä on kokemusta alueiden kehittämisestä muilta asuinalueilta.

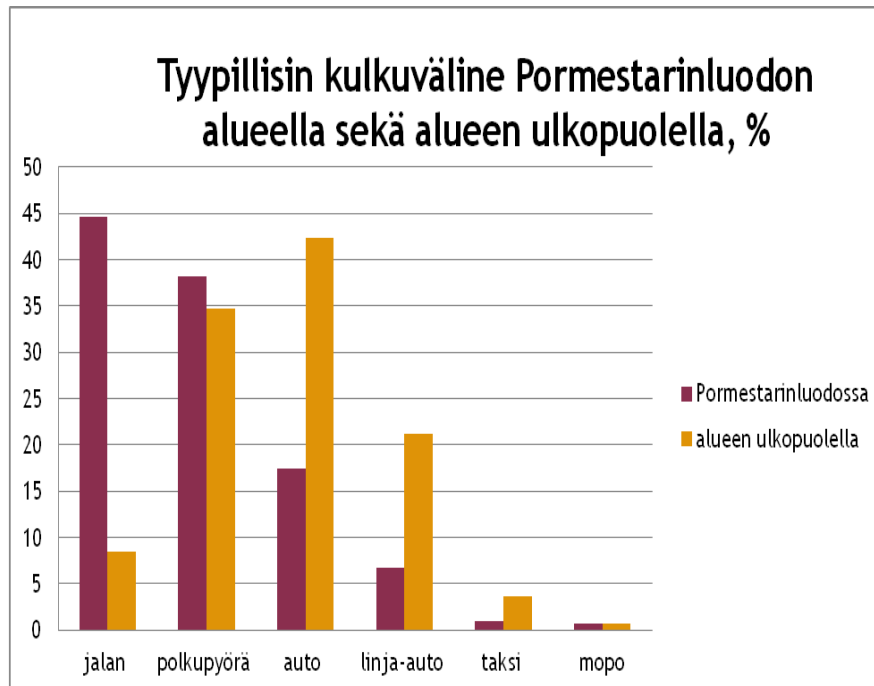
4.6 Kulkeminen alueella ja alueen ulkopuolella

Yleisimmäksi liikkumistavaksi Pormestarinluodon alueella (kysymys 4.1) vastaajat ilmoittavat jalan kulkemisen 44,6% kaikista vastaajista (Taulukko 3). Polkupyörällä liikkuminen näyttäisi olevan tasapuolisesti

yleistä sekä Pormestarinluodon alueella että sen ulkopuolella (Kuvio 5). Pormestarinluodosta on verraten lyhyt matka kaupunkiin, joten polkupyörän käyttö ja jalankulku on luontevaa. Henkilöautoa käytetään yleisesti alueen ulkopuolella liikkumiseen, mutta jonkin verran myös alueen sisällä liikkumiseen. Henkilöauton käyttö näyttäisi kyselyn perusteella siis olevan melko tyypillistä.

Taulukko 3. Tyypillisin kulkuväline liikuttaessa Pormestarinluodon alueella sekä sen ulkopuolella.

Henkilöautoa vastasi käyttävänsä alueen sisäiseen matkaamiseen yhteensä 18% ja polkupyörää suurin osa eli 38% kaikista vastaajista. **Alueen ulkopuolella liikkuessa** (kysymys 4.2) vastaajista 35% ilmoitti käyttävänsä liikkuaan polkupyörää, suurin osa eli 43% liikkuvansa henkilöautolla ja 22% käyttävän linja-autoa.

	jalan	polkupyörällä	henkilöautolla	linja-autolla	taksilla	mopolla
Pormestarinluodossa	45% (59,81)	38% (51,15)	18% (23,42)	7% (9,09)	1% (1,36)	<1% (1)
alueen ulkopuolella	9% (11,39)	35% (46,55)	42% (56,65)	21% (28,39)	4% (4,9)	<1% (1)

Kuvio 5. Vastaajan eniten käyttämä kulkuväline Pormestarinluodon alueella sekä sen ulkopuolella liikuttaessa.

Tyypillisimmillään asukkaat vastasivat matkan syyksi (kysymys 4.3) matkustavansa muuta asiointia varten (62%) (Kuvio 6). Matkan määränpäättä (alueen sisällä/alueen ulkopuolella) ei ollut määritelty. Muu asiointi näyttäisi olevan yleisempi matkustamisen syy kuin työmatkan kulkeminen (19%) sekä harrastuksiin meno (24%).

Kuvio 6. Vastaajan tyypillisin kulkemisen syy.

Monessa suhteessa muu asiointi (oletusarvoisesti alueen ulkopuolelle) korreloi myös avovastauksia, joissa toivotaan Pormestarinluotoon lisää palveluja, kuten toista elintarvikekauppaa sekä rahannostoautomaattia. Muita haettavia palveluita ovat avointen vastausten perusteella pääasiassa elintarvike- ja pankkipalvelut.

4.7 Alueen palvelujen hyödyntäminen suhteessa muiden alueiden palvelujen käyttöön

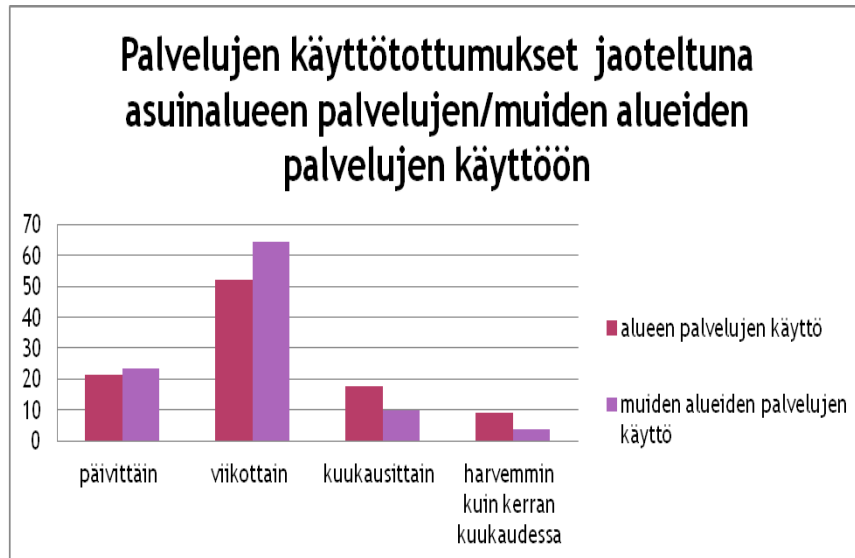
Asukkaat ilmoittivat käyttävänsä palveluja yleisesti tyypillisimmillään viikoittain (kysymys 4.4). Pormestarinluodon palveluita asukkaat ilmoittivat käyttävänsä lähes saman verran kuin alueen muiden alueiden palveluja. (Kuvio 6.)

Erikoista vastauksissa on, etteivät Pormestarinluodon palvelut korostu vastauksissa, vaikka alueella sijaitsee muutama elintarvikkeita myyvä peruspalvelu (elintarvikekauppa, kioski). Toisaalta jopa viidesosa pormestarinluotolaisista vastaajista ilmoitti käyttävänsä juuri asuinalueensa palveluita päivittäin. Avovastauksissa esiin tullut, koettu palvelujen vähäisyys Pormestarinluodossa saattaa saada ihmiset hakemaan välttämättömiä palveluita muualta, kun niitä ei Pormestarinluodosta löydy.

Taulukko 4. Palvelujen käytön kokonaisprosenttijakaumat.

4.4 Alueen palvelujen tyypillinen käyttö:	Kokonais- % -jakauma
päivittäin	21
viikottain	52
kuukausittain	18
harvemmin kuin kerran kuukaudessa	9
4.5 Muiden alueiden palvelujen tyypillinen käyttö:	Kokonais- % -jakauma
päivittäin	23
viikottain	64
kuukausittain	10
harvemmin kuin kerran kuukaudessa	4

Kuvio 6. Palvelujen hyödyntäminen.

Alueen palvelujen käyttö jaoteltuna eri toimipisteisiin lomakkeen palauttaneiden mukaan osoittaa, että palvelujen käyttö on suhteellisen tasaista eri käyttäjäryhmien mukaan tarkasteltuna. Kokonaisuudessaan 74% vastasi käyttävänsä asuinalueensa palveluita *usein* (päivittäin tai viikottain). Asuinalueen palveluja *harvoin käyttäviä* (kuukausittain tai harvemmin) oli vastaajista siis 26%.

Muiden alueiden palveluita käyttää *usein* eli ainakin kerran viikossa 88% pormestarinluotolaisista vastaajista (Taulukko 4). Muiden alueiden palvelujen käyttäminen usein on siis asukaskyselyn mukaan melko yleistä. Alle ja yli 50-vuotiaiden palvelukäyttötottumuksissakaan ei ollut havaittavissa suurta eroa.

5. Pormestariluotolaisten mielikuvia asuinalueestaan

Kysyttäessä asuinalueen erityisistä vahvuuksista (kysymys 3.1) vastauksissa korostuivat tasaisesti alueen luonnonarvot; vihreys, joki sekä näiden mahdollistamat hyvät ulkoilumahdollisuudet. Kirjurinluodon ja Pormestarinsillan (”Kaarisilta”) mahdollistamia ulkoilu ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia pidettiin erityisen arvokkaina.

Lyhyttä matkaa keskuskaupungille pidettiin hyvänä asiana, samoin Pormestarinluodossa olevia peruspalveluita arvostettiin. Erityistä arvoa asukkaat antoivat alueen väljälle rakentamistavalle ja avaruudelle, joka mahdollistaa alueelle tunnusomaisen puistomaisen maiseman.

Aluetta pidettiin melko yleisesti hiljaisena ja rauhallisena asuinalueena. Monet asukkaat mainitsivat vastuksessaan termin ’hyvä asuinalue’.

Yksittäiset asukkaat arvostivat toimintamahdollisuuksia; kuten Asukastuvan ja Kirjatuvan palveluita sekä matonpesupaikkaa, terveydellisiä arvoja; ettei alueella ole tehtaita ja ilma on raitista sekä alueelta on hyvät kulkuyhteydet. Joku mainitsi myös asuntojen edullisen hintatason alueen vahvuudeksi.

”Keskustan läheisyys, hyvät lenkkeilyalueet, kauniit jokimaisemat lähellä. Väljästi rakennettu rauhallinen asuinalue.” (V19moo20, KMLA)

”luonto on lähellä. asuminen lähellä keskustaa mutta kuitenkin melkein maalla. helppo lähteä lenkille suoraan kotiovelta, Pormestarinsillan rakentaminen parantanut mahdollisuuksia mm. Kirjurinluodon lenkkipolkujen käyttäm.” (V 36noo20, KMLA)

Kysyttäessä asuinalueen puutteita tai ongelmia (kysymys 3.2) ehdottomasti yleisimmäksi puutteeksi alueella asukkaat nimesivät pankkiautomaatin puuttumisen. Seuraavaksi näkyvimpiä puutteita alueella olivat muiden palvelujen, kuten postin, apteekin ja toisen elintarvikekaupan puuttuminen alueelta. Liikekeskukseen ei oltu tyytyväisiä niin toimivuuden kuin ulkonäönkään osalta.

”Kauppa on liian pieni, ei pankkiautomaattia, postipalveluja yms. Lapsille ei ole leikkipuistoa. baarin ympärillä liikkuu hämärää porukkaa” (V 43mor20, KMLA)

Myös häiriökäyttäytyminen ja ilkeältä aiheuttivat tyytymättömyyttä alueella. Ongelma kohdistettiin usein nuoriin.

”Palvelut puuttuvat. Häiriökäyttäytymistä; tuhotaan paikkoja” (7nok20, KMLA)

Muiksi yleisiksi puutteiksi tai ongelmiksi vastattiin muun muassa linja-autoyhteyksien rajallisuus, yleinen epäsiisteys ja valaistuksen riittämättömyys kulkuväylillä. Yksittäisistä ongelmakohtista mainittiin esimerkiksi pikaruokapaikan puuttuminen, pikkuparannusten tekemättä jättäminen sekä yleisen arvostuksen puuttuminen aluetta kohtaan.

Melko moni asukas vastasi kysymykseen myös, ettei alueella hänen mielestään ole mitään suurempia ongelmakohtia tai puutteita.

”Kauppa ja keskus ovat uusittava heti ne ovat ränsistyneitä. Asuin aluetta arvostetaan huonoksi vaikka se on Porin kauneimpia alueita. Sille ei tehdä parannuksia ulkona eikä sisällä taloissa kun ihmiset sanovat että ei kannata kun eivät saa rahojaan korjauksista pois” (5nok1, KMLA)

Suurimmaksi lähitulevaisuuden haasteeksi alueella (kysymys 3.3) nimettiin ylivoimaisesti ostoskeskuksen parantaminen/ uudisrakentaminen. Huomiota sai myös palveluiden pysyminen alueella.

Myös asuintalojen ulkoremontointi, ympäristön ja puistojen hoito ja turvallisuuden takaaminen nähtiin lähitulevaisuudessa haasteina.

Erityisenä haasteena asukkaat mainitsivat alueen yleisen arvostuksen nostamisen sekä alueen kiinnostavuuden lisäämisen.

Asumisviihtyvyyttä alueella parantaviksi toimenpiteiksi (kysymys 3.4) asukkaat ilmoittivat erityisesti liikekeskuksen parantamisen. Myös lisäpalveluja toivottiin. Pihojen ja viheralueiden hoito ilmoitettiin monessa vastauksessa asuinvihtyvyyttä parantavaksi toimenpiteeksi samoin kuin siisteyden ja siivouksen lisääminen alueella. Yleisten

harrastusmahdollisuuksien ja toiminnan järjestäminen alueelle nähtiin tärkeäksi asuinviihtyvyyttä parantavaksi asiaksi. Samoin haluttiin lisää järjestyksenvalvontaa ilta-aikana.

Yksittäisistä parannuskohteista korostui katuvalojen määrän ja tehon lisääminen alueelle. Yksittäisissä vastauksissa haluttiin muun muassa kieltää rekkaliikenne alueen läpi, poistaa anniskeluravintola sekä parantaa jokirannan maisemointia.

6. Alueiden arvottaminen

Kyselylomakkeen lopussa olevissa niin sanotuissa karttatehtävissä asukkaita pyydettiin merkitsemään Pormestarinluodon ja sen lähialueen - kartalle sekä positiivisiksi että negatiivisiksi koettuja paikkoja. Yleistettynä joko positiivisiksi tai negatiivisiksi merkittyjen paikkojen kokeminen ja osoittaminen oli aluemielikuvien keräämisen kannalta mielekästä.

Asukkaiden arvottamat alueet muodostuvat osaltaan eri tavalla kuin ulkopuolelta aluetta katsovalle. Asukkaan mielikuvat mukailevat subjektiivisia kokemuksia maisemassa liikkumisesta. Näin ollen jokaisen vastaajan mielikuvat alueen ”hyvistä” ja ”huonoista” paikoista muodostuivat erilaisiksi ja henkilökohtaisiksi mielipiteiksi.

Vastaajia pyydettiin tehtävissä muun muassa merkitsemään asuinalueen/kaupunginosan tiedetyt rajat sekä vapaa-ajanviettoalueidensa rajat.

Alueiden arvotuksien selvittämiseksi vastaajia pyydettiin merkitsemään asuinalueensa sisältä alueita, jotka hän mieltää muuta aluetta

paremmaksi. Paremmuuden käsitettä ei määritelty tarkemmin ja vastaaja sai vapauden soveltaa käsitettä katsomaansa tarkoitukseen; esimerkiksi kauniiksi, toimivaksi, tai maineeltaan hyväksi alueeksi.

Lisäksi karttaan pyydettiin merkitsemään vastaajan mielestä negatiivisia paikkoja, kuten alueita joissa ei mielellään vietä aikaansa, turvattomalta tuntuvia alueita sekä alueellisia ongelmakohtia.

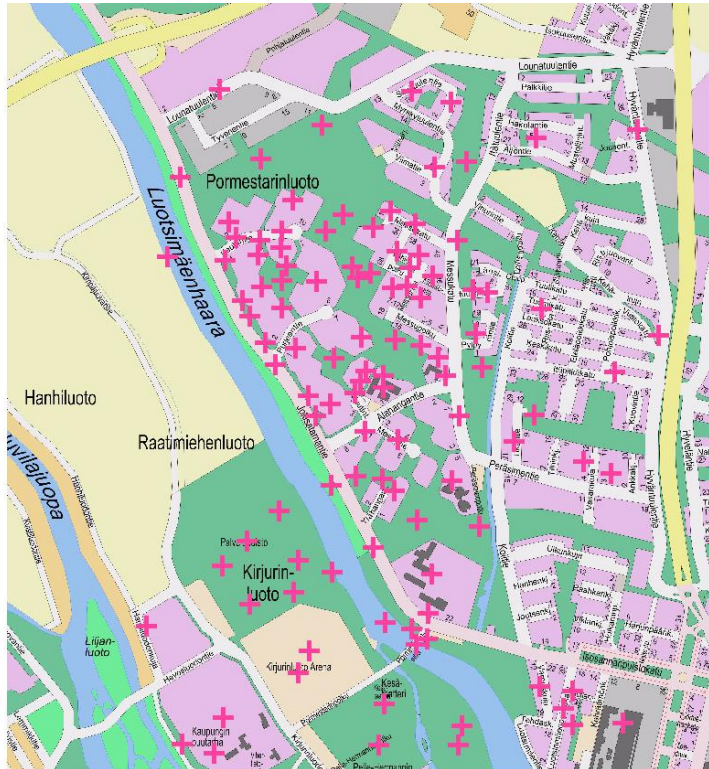
Vastaajien merkitsemiä **positiivisia paikkoja** on koottu kuvioon 7. (sivu 17). Suurin osa positiivisiksi mielletyistä paikoista sijoittui asuinalueen sisälle sekä alueille, joilla vastaajat ilmoittivat viettävänsä myös vapaa-aikaansa.

Positiivisiksi tulkituissa merkinnöissä otettiin siis huomioon niin muuta aluetta paremmiksi osoitetut merkinnät; merkinnät alueista, joihin on tyytyväinen; kuin myös alueet, jotka mielletään turvallisiksi.

Kuviosta 7. huomataan, miten positiivisiksi mielletyt paikat sijoittuvat maantieteellisesti ympäri karttaa. Vastaajilla oli hyvin erilaisia mielipiteitä positiivisista, hyviksi koetuista paikoista. Suurin osa positiivisista paikoista sijoittui Pormestarinluodon alueelle, mutta myös naapuri alueita, kuten Kirjurinluodon aluetta pidettiin hyvänä alueena. Suurin osa merkityistä hyvistä alueista edustaa jonkin toiminnon aluetta, kuten ulkoilu- tai virkistysaluetta. Jokiranta nähtiin hyvänä alueena, samoin muut ulkoilureitit. Myös toiminnallisuutta ja palveluita edustavat alueet, kuten asuin- ja liikekeskuksen alueet näkyivät vastauksissa hyväksi koettuina paikkoina.

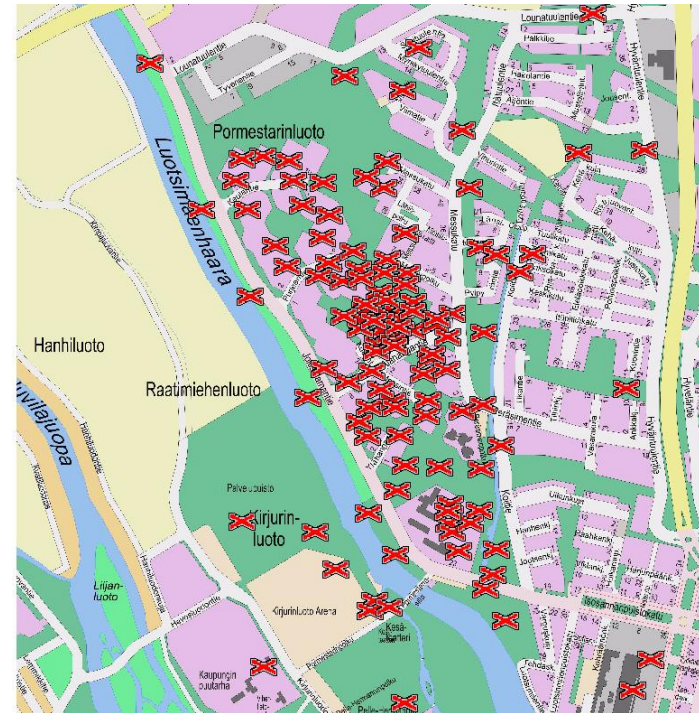

Kuvio 7. Vastaajien merkitsemiä ”positiivisia paikkoja” Pormestarinluodossa ja lähialueilla. Vastaajien merkitsemät kohdat on kerätty samaan karttaan ja osoitettu + -merkinnällä.

Negatiivisiksi kyselyssä tulkittiin paikat, jotka merkittiin tyytymättömyyttä osoittaviksi paikoiksi. Kyselyn tehtävissä tällaisiksi alueiksi ohjeistettiin merkitsemään esimerkiksi vastaajan mielestä muuta aluetta huonommat alueet; alueet, joihin on jollakin tavalla tyytymätön tai alueet, jotka tuntee turvattomiksi. Kuviossa 8. on kerätty vastaajien merkitsemät paikat samaa aluetta kuvaavalle kartalle. Näin ollen vertailu ”hyviksi koettujen” (Kuvio 7.) ja ”huonoiksi koettujen” (Kuvio 8.) paikkojen suhteen on helppoa.

Kuvio 8. Vastaajien merkitsemiä ”negatiivisia paikkoja”. Vastaajien merkinnät on kerätty samaan karttaan ja osoitettu X -merkillä.

Asukkaiden kokemat negatiiviset paikat (Kuvio 8.) sijoittuvat lähes yhtä hajalleen kartalle kuin positiiviset paikat kuviossa 7.

Selvästi suurimmaksi tyytymättömyyttä aiheuttavaksi paikaksi muodostuu liikekeskuksen alue sekä sen lähiympäristö. Henkilökohtaisesti koettuna, yksittäiset vastaajat ilmoittivat yksittäisiä kohteita myös yleisesti positiiviseksi alueeksi koetun Kirjurinluodon alueelta.

Se paikka, mikä toiselle on kaunis tai turvallinen, voi toiselle olla pelottava tai epämiellyttävä. Näin ollen, hyviksi ja huonoiksi koetut paikat menevät osaltaan myös päällekkäin.

Jos kuviot hyväksi ja huonoiksi koetuista paikoista kuvittelee päällekkäin, voi huomata, että suurin osa merkinnöistä kaikkiaan sijaitsee vastaajien elämis- ja toimimis-alueen sisällä. Näin ollen jokaisella asukkaalla on oma mielipiteensä alueesta ja sen käyttötarkoituksista.

7. Asuinaluemielikuvien satoa

Pormestarinluodon asukaskyselytutkimuksen perusteella pormestarinluotolaiset asukkaat ovat varsin tyytyväisiä asuinalueeseensa. Alueella asuvat arvostavat asioita, joita ei yleisesti liitetä tyyppilliseen kerrostalovaltaiseen lähiöalueeseen. Tällaisiksi arvoiksi vastaajat ilmoittivat muun muassa ympäristölliset arvot; luonnonarvot, vihreyden ja alueen rakenteellisen väljyyden.

Käyttöraivoiksi asukaskyselyn myötä korostui Pormestarinluodon edullinen sijainti kaupungin välittömässä yhteydessä. Myös olemassa olevat palvelut sekä hyvät virkistysmahdollisuudet arvotettiin korkealle. Palveluiden ja virkistysreittien arvostus näkyi myös karttaan merkityissä vastauksissa.

Liikekeskuksen alue näyttäytyi monessa vastauksessa toisaalta myös negatiivisena. Liikekeskuksen rakennukset koettiin alueen muihin arvoihin nähden vaatimattomina tai epämiellyttävinä. Alueen kerrostalovaltaiseen rakennuskantaan sinänsä ei oltu erityisen tyytymättömiä, vaan asuinrakennukset ja rakennettu ympäristö nähtiin toimintoihin (asuminen, liikkuminen, vapaa-ajanvietto) tarkoituksenmukaisena.

Ympäristön suhteen asukkaat olivat yleisesti ottaen varsin tyytyväisiä, mutta myös parantamishdotuksia oli runsaasti. Tämä kertoo siitä, että monella vastaajalla on mielipide alueen ympäristöstä. Ympäristöstä ja sen tilasta ollaan siis kiinnostuneita. Erityistä huomiota vastauksissa saivat esimerkiksi alueen laajat puistoalueet, virkistyskäytössä olevat metsät ja ympäröivä luonto. Sen sijaan kysyttäessä vastaajien tuntemista

vaikutusmahdollisuuksista ympäristöön vaikuttavaan päätöksentekoon, ei niitä asukaskyselyn vastausten perusteella juuri tunnettu. Monelle vastaajalle näyttää kuitenkin olevan tärkeää hoitaa omaa lähiympäristöään, joka muodostuu yleensä kodin läheisyydessä sijaitsevista alueista, joiden hoitoon asukas tuntee pystyvänsä hyvin vaikuttamaan. Tällaiseksi alueeksi muodostuu monesti lähinnä oman talon/taloyhtiön piha-alue.

Kuten ”karttatehtävistä” tuli ilmi, yleensäkin positiivisiksi mielletyt paikat sekä negatiiviset paikat lomittuivat toisiinsa. Mielikuvat ovat osin yhteisiä, mutta suurelta osin myös henkilökohtaisia kokemuksia paikoista. Alueen arvottamisessa ja mielikuvien esiintuomisessa tulevat selvästi esiin asukkaiden antamat henkilökohtaiset merkityksen eri paikoille.

Lähteet:

Porilainen lähiömaisema -projektin Asukaskysely/Pormestarinluoto - asukaskyselyn vastaukset, 134 kpl. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksen aineistokokoelma. (KMLA), Pori. 2009.

Väestö iän mukaan kaupunginosittain ja kylittäin 1.1.2009 -taulukko. Väestöjakauma Kompakti kaupunki -projektin kohdealueilla. Laskelma, Porin kaupunki, 2009.

Kemppi, Vuokko: Modernit kaupunkipihat - esimerkkinä Pormestarinluoto, teoksessa Vihreä perintö - Satakunnan historialliset puistot ja puutarhat. Satakunnan museo, 2009.

Porin kaupungin yleiskaavatoimisto: Pormestarinluoto-projektin seurantatutkimus. Porin kaupungin tutkimuksia 42/1981. Pori, 1981.

Kuva s. 98 Vuokko Kemppi.

Liitteet:

Liite 1. Asukaskysely/Pormestarinluoto. Kyselylomake. (Muotoilu poikkeaa alkuperäisestä lomakkeesta.)

LIITE 1

Olette vastaanottaneet Porilainen lähiömaisema -ASUKASKYSELYN. Kyselyn täytettyänne voitte palauttaa kyselyn asukastuvalle, kirjatuvalla tai Pormestarintalon Valintatalon palautuslaatikkoon lokakuun aikana.

Pormestarintuoto on yksi Porilainen lähiömaisema-hankkeen kohdealueista. Kysely on yksi tapa, jonka avulla jokainen kyselyyn vastannut pääsee sanomaan mielipiteensä oman alueensa kehittämisestä toimivammaksi asuin ympäristöksi. Hankkeen toteutuksesta vastaa Turun yliopiston maisemantutkimuksen oppiaine ja hanketta rahoittaa Asumisen rahoitus - ja kehittämiskeskus.

Porilainen lähiömaisema -hankkeen yhteydessä kartoitetaan asukkaiden mielikuvia asuinalueista toteuttamalla asukashaastatteluja ja kyselyitä. Samalla kerätään muistitietoa alueesta, sen nykytilasta, vahvuuksista, ongelmakohtista ja suhteista muihin alueisiin, pyrkien samalla hyödyntämään asukasiantuntijuutta alueiden kehittämistä tukevan tiedon tuottamisessa.

Lisätietoja hankkeesta:

Katri Tella

FM, projektitutkija/Porilainen lähiömaisema-hanke

Turun yliopisto, maisemantutkimus.

Siltapuistikatu 2, PL 124, 28101 Pori

p. 040 189 1932

katri.tella@utu.fi

The survey you have received is a part of the research project, Suburban Landscape Pori, led by the Landscape Studies, University of Turku and fund by ARA. The form has been sent to all households in Pormestarintuoto region. English and Russian versions of the survey is also available and can be picked from Pormestarintuoto Asukastupa. Venäjänkielisen version asukaskyselystä voi noutaa Pormestarintuoto asukastuvalta.

Mikäli olette halukas osallistumaan kyselyn lisäksi myös asukashaastatteluun, voitte jättää yhteystietonne oheisella lomakkeella.

Nimi _____

Osoite _____

Puh. _____

ASUKASKYSELY/PORMESTARINTUOTO

7. Taustatiedot (Ympyröikää sopivin vaihtoehto)

1.3 Vastajan ikä:	15v. tai alle	16-20v.	21-29v.	30-39v.	40-49v.	50-64v.	65v. tai yli
1.4 Sukupuoli:	nainen	mies					
1.3 Vastaja asuu:	yksin	kumppanin kanssa	perheen kanssa		soluasunnossa		
1.4 Montako henkeä taloudessanne on? (Merkitkää numerolla)							

1.5 Taloudessa asuvista henkilöistä on: (Merkitkää numerolla lukumäärä)

	työssäkävyyä	eläkeläistä	hoitovapaalla	alikäistä huollettavaa
	työtöntä	opiskelijaa	muuta	

8. Asuminen (Ympyröikää sopivin vaihtoehto)

2.1 Asumismuoto:	vuokra-asunto	omistusasunto	asumisoikeus asunto		
2.2 Talotyyppi:	kerrostalo	rivitalo	omakotitalo		
2.3 Kuinka kauan olette asuneet PORMESTARINTUOTO alueella?					
alle vuoden	1-4v.	5-9v.	10-20v.	yli 20 vuotta.	vaihtelevia ajanjaksoja useampana vuonna

9. Mielikuvia asuinalueesta

3.1 Onko asuinalueellanne erityisiä vahvuuksia, mitä ne ovat?

_____
_____
_____

3.2 Ilmeneekö asuinalueellanne puutteita tai ongelmia? Mitä?

_____

3.3 Alueen suurimpia haasteita lähitulevaisuudessa ovat mielestänne:

3.4 Miten asumisviihtyvyyttä alueella voitaisiin parantaa?

3.5 Millä alueella asuisitte mieluiten Porissa?

3.6 Missä asuisitte mieluiten, Porin ulkopuolella?

3.7 Oletteko suunnitelleet tulevaisuudessa muuttavanne pois alueelta?

Jos vastasitte äskeiseen kyllä, niin MINNE ja MILLOIN?

Jos vastasitte kyllä, MISTÄ SYYSTÄ suunnittelette muuttoa pois alueelta?

–

3.8 Mitä vaikutustapoja tiedätte asukkailla olevan asuinalueensa kehittämiseen?

3.9 Miten arvioisitte omat mahdollisuutenne vaikuttaa asuinalueettanne koskevaan päätöksentekoon välillä 1 - 5? (ympyröikää taulukkoon)

Huonoimmat mahdollisuudet 1	2	3	4	5 Erinomaiset mahdollisuudet vaikuttaa
--------------------------------	---	---	---	---

olisitte itse valmis tekemään asuinalueenne kehittämiseksi?

3.10 Mitä

3.11 Oletteko itse ollut mukana asuinalueen kehittämiseen liittyvässä toiminnassa? Missä?

3.12 Kuvaile muutamalla sanalla alueesi rakennettua ympäristöä ja rakennuksia. Mitkä yksityiskohdat tai ominaispiirteet rakennuksissa mielestäsi korostuvat?

3.13 Millaisen kuvan alueesi rakennukset mielestäsi luovat alueesta?

10. Palvelut (Vastataan ympyröimällä)

4.1 Mikä on tyypillisin kulkuvälineenne liikkuessanne asuinalueellanne?					
liikkuminen jalan	polkupyörällä	mopolla	henkilöautolla	linja-autolla	taksilla
4.2 Mikä on tyypillisin kulkuvälineenne liikkuessanne asuinalueenne ulkopuolella?					
liikkuminen jalan	polkupyörällä	mopolla	henkilöautolla	linja-autolla	taksilla

4.3 Onko kyseessä tällöin:

työmatka	koulumatka	harrastuksiin meno	muu asiointi
----------	------------	--------------------	--------------

4.4 Käytättekö oman alueenne palveluita

päivittäin	viikoittain	kuukausittain	harvemmin kuin kerran kuukaudessa
------------	-------------	---------------	-----------------------------------

4.5 Käytättekö muiden alueiden palveluita

päivittäin	viikoittain	kuukausittain	harvemmin kuin kerran kuukaudessa
------------	-------------	---------------	-----------------------------------

11. Karttakysymykset

5.1 Merkitkää ohaiseen karttaan A

- Ensin ASUINALUEENNE RAJAT, merkitkää *vapaamuotoisesti* ohaiseen karttaan A
- Merkitkää karttaan ASUINPAIKKANNE selvästi erottuvalla pisteellä •
- Ympyröikää karttaan ALUEET, JOILLA VIETÄTTE VAPAA-AIKAANNE. **O** (Mikäli vapaa-ajanvieton alueet ovat kartan ulkopuolella, voitte osoittaa suunnan nuolella.)
- Onko kartalla ALUEITA, JOILLA ETTE MIELELLÄÄN LIIKU? Merkitkää rastilla. **X**
- Onko joku alue toista parempi? Merkitkää paremmat alueet plussalla **+** ja huonommat miinuksella **-**

Voitte halutessanne perustella:

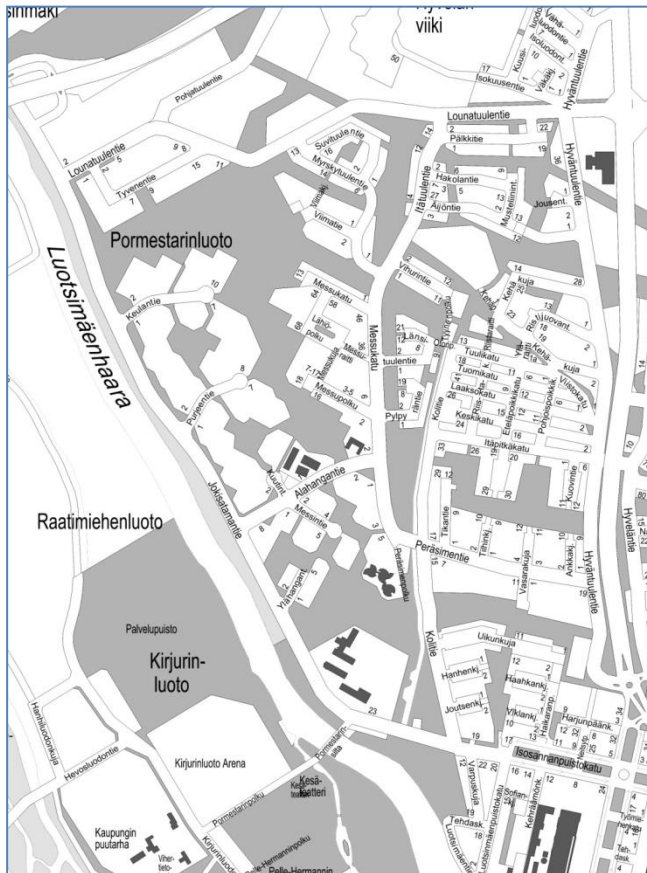

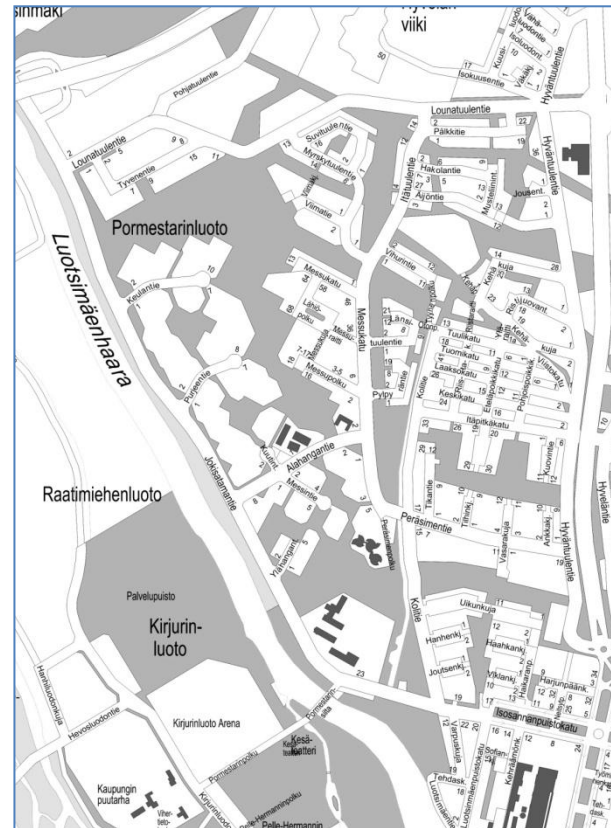

5.2 Onko asuinalueellanne ONGELMAKOHTIA? Missä? Miksi?

Merkitkää ohaiseen karttaan B:

- O** Ympyröimällä alueita joihin olette tyytyväinen
- X** Rastilla alueita joihin olette tyytymätön
  - Pisteellä mahdollisia turvallisia alueita
  - Miinuksella mahdollisia turvattomia alueita

KIITOKSIA OSALLISTUMISESTA KYSELYYN!